

**Псалтирьым лудаш шонышо да шыпыште илыше монах-влаклан,
Юмо деч лүдын илыше да Христосым чын моктышо чыла еглан
святой ача-шамыч гоч Юмын пуымо туныктен кодымаш**

Юмым шке көргыштышт нумалше да Юмын законжым пенгыдын кучышо поро пиалан ачана-шамыч, уло тўнялан волгыдо, мланде ўмбалнысе суксо-влак, Пылпомышысо ен-влак, Святой Шўлыш деч тўналтыш гычынак монах семын илаш туныктымо-влак, Юмын порылыкшо дене тичмашын волгыдемдыме лийыныт. Шке яндар илышыштлан көра чонышкышт Христосым пуртышо-влак диаволым сенгымыштым ончыктеныт, кеч тудын деч шуко алгаштарымашым чытеныт, но тудым сененыт да левыктыме шўртнў дечат чот йылгыжыт, лум дечат чот ошемыныт, шинчалан койдымо шўртнў шулдырышт дене арслан кайык гае пылпомышко шонымашышт дене чонештен кўзеныт, а Псалтирьым мураш Юмын пуымо туныктымашым да чоным ласкандыше молитва-шамычым мыланна коденыт, тидын дене Юмым шке декышт савыреныт. Иктышт нуным шагат да шагат коклаште муреныт, ойырен налме псалом-шамычым, тропарь ден молитва-влакым ушеныт да тидым часослов¹ маныныт. Весышт Псалтирьым гына муреныт. Южышт, утларак тыршыше-влакше, кажне кафисме почеш поклон дене Трисвятойым, ўкынымаш тропарь да молитва дене Псалтирьым муреныт.

Василий Великийын туныктымыжо

Псалтирь семын нимогай вес книгат Юмым тыге чот ок мокто, тудо чонлан пеш кугу пайдам пуа: ик псаломжо Суксо-влак дене пырля Юмым мокта да чапландара да кугу йўк дене мура. Весыже осалым вурса да поктен колта, нунылан кугу шинчавўдым да сусырым ышта: кугыжа ден князь-влак верч да уло тўня верч Юмым сўрвала. Псалтирьым шке верчет сўрвален лудмет Юмо деке вашке шуэш: тудо чыла книга дечат кугу да кўкшў. Тудо кумда тенгыз гай да Псалтирь маналтеш, вет тенгызыште вўд нигунамат огеш пыте, памаш да энгер-влак йогымо дене тудо ок изем: тыгак Псалтирь дечат мурымаш ок чарне.

Псалтирь — тиде чоным утарыме нерген Юмо деч йодаш тоштмаш да чолгалык. Пўтым кучымо, кумалме да шуко гана сукалтыме да Псалтирьым лудмо верч кугу суап лиеш. Изай але шольым, тидым ышташ вием ок сите, кап веле улам манат гын, кавашке ончал да уж, кузе кече ден тылзе да шўдыр-влак йўдшў-кечыже огыт мале, шке корнышт дене коштыт да Юмын шўдымыжым шуктат. Тиде пўрымў тул ора огешат коч, огешат йў, ончыкылык ойгымат огеш пале, а Юмо деч лўдеш да Тудын кўштымыжым чарныде шукта. Изай але шольым, тыйже кап але чон улат гынат, капетын леведышыже уло: тый ситымешке кочкат да йўат, теммешке малет. Улыт тугай ен-влак, кудо, пелйўдым кынелын, сукалтен кумалыт да Юмым сўрвалат да кидпашам ыштат, шке Пўрышыштлан

¹ Часослов — шагат еда лудмо але мурымо молитва книга.

чыла верчат таум ыштат. Адак ойла: вўдын нимогай пенгыдылыкше уке гынат, Юмо деч лўдеш, йўдшө-кечыже чарныде йўкта да йога, ен-влакым веле огыл, а нунын лавыраштымат мушкеш, вольыкым, кайыкым, янлыкым да нушкын коштшо-влакымат йўкта, мландымат норта. Изай але шольым, молан тыят шкендым от уж, шкендым от шиж: Юмо чыла кертеш, а айдеме нимом ыштен ок керт. Лўддымө лий да пенгыдем, да Юмо тыланет полша. Давид ойла: Юмын пўрымым чыте, Тудын корныж дене кошт, да илышаш мландым пуышаш верч Юмо тыйым нөлталеш, но Псалтирьым мурыде ик кечымат ит кодо. Иктаж-могай амал дене чарнет гын, тушан палым ыштен, эрдене угыч тўнал, йогыланымылан көра ит чарне. Петр, апостол-влак коклаште кугуракше, каласа: илышнан ик кечыже тўжем ий гай, а тўжем ий — ик кече гай, да тудын нимогай пайдажат уке. Изай але шольым, тиде тўняште чылажат жаплан веле, орава гай пөрдеш. Таче — кечан игече, а эрла эрдене — пычкемыш, лум да йўр; таче — сўан пайрем, а эрла эрдене — шортмаш да ойгырымаш. А чонетым утараш шке тарванет гын, кўшнө каласымым ышташ тўнгалат да Юмын кўштымыжым шукташ тунемат гын, Юмо тыйын шинчатым почеш, да Господын законжо öрыктарыше улмым умылет.

Иоанн Златоустын туныктымыжо

Иза-шольо-влак кугу ушан Иоанн Златоуст деч йодыныт:

— Псалтирьым лудмым чарнаш лиеш мо?

А тудо вашештен:

— Псалтирь лудмым чарныме олмеш тек кече шке кайыме корныштыжо чарнен шогалеш. Вет Псалтирь туныктымым палаш да тудым тыршен лудаш пеш пайдале. Черкын чыла книгаже мыланна чот полша да осал-шамычлан ойгым конда, но Псалтирь нарак огыл, сандене öрканыше огына лий.

Псаломын вийже нерген туныктышо Августинын ойлымыжо

Псалом-шамычым мурымаш чоным сөрастара, Суксо-влакым полшаш ўжеш, ия-шамычым поктен колта, пычкемышым шалата, святыным ышта, языкан енын ушыжым пенгыдемда, сулыкшым иземда. Тиде — кўчызылан пуымо польш гай. Ўшанымашым, ўшаным да йöратымашым ешара, кече гай сотемдара, вўд гай мушкеш, тул гай йўлалта, ўй гай йылгыжтара, диаволым вожылмашыш пурта, Юмым ончыкта, капын сулыкан йодмыжым йорта. Тудо — чаманымашын ўйжө, куанымаш шереван вочмыжо, Суксо-шамычын ойырен налме ужашыже: кугу шыдым поктен колта, чыла ажгынымым иземда, чот сырымым шалата. Тиде — Юмым чарныде моктымаш, псаломым мурымаш мўй дене иктак. Псалтирь — Юмын ончылно ойырен налме муро: чыла сулыкым поктен колта, йöратымаш кылым пенгыдемда, чыла эрта, чыла тема, чыла туныкта, чыла ончыкта, кумылым нөлта, йылмым яндарешта, шўмым куандара, кўкшө пырдыжым нөлта, айдемым сотемдара, шижмашыжым почеш, чыла осалым пуштеш, лийын шумым ончыкта.

Кө Псалтирь лудшашым шарна да йөрата, тудын шүмыштыжө Юмо деч лүдмаш да Юмым моктымаш уло, тудо нигушеч да нигунам ок камвоч, тудын кумалмыже нигунам ок йом, тудо пытаргыш кечын Юмын ончылно йывырта. Псалтирь — ушын тымыкше да тыныслыкын уверже. Вет псалом-шамыч ончык лийшаш нерген сөрвалат, кызытсе нерген шүлыкын увертарат, эртен кайыше нерген öкынат, поро паша верч куанат, Пылпомышысо Кугыжанышын куанжым шарныктат. Псалом-шамычым радамын лудмо дене диаволын вийже ваштареш чынлыкын авыртышыже шуко гана муалтеш, чынлыкын волгыдыжо ончыкталтеш, Псалтирь шонго-влакым лыпландара, а самырык-шамычым сöрастара, вет тудо — уш-акылын шонгылыкшо да тичмашлыкше.

Тиде псалом-шамычым Христос Юмына пророк-влакын умшашт гоч Шке пуэн да эре тыршен кумалаш туныктен. Тудлан Ача Юмо да Святой Шүлыш дене пырля моктымаш, чап да күкшемдымаш, порым каласымаш да волгыдылык, кугу уш-акыл да тауштымаш, куат да пенгыдылык лийже кызытат, керек-кунамат, курым-курымеш. Аминь.

Феодоритын визымше псаломым умылтарымыже

Уло тўнян Юмыжым да Кугыжажым кузе йодмо да сөрвалыме нерген пророкын мутшо мемнам кызытат туныкта да ойла:

— Эй Господь, мыйын шомакем-шамычым колышт, йўкын сөрвалымем умылен нал. Мыйын Кугыжам да мыйын Юмем, мыйын кумалме йўкем колышт.

Тидыжым ушешет пыште, мыйын сөрвалыме мутем Тыйын пылышышкет пурыжо, мыйын йодмем чаманен колышт, мыйын кумалме шомакем умылен налаш тырше, вет Юмым да Кугыжам Тыйым гына палем.

ПСАЛТИРЬЫМ ОЙЫРТЕМЫН МУРЫМО НЕРГЕН ПАЛЕН ЛИЙЗА

Иерей гын тыге ойла:

Мемнан Юмына моктымо, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.

Весе гын, уло чон дене тыге ойлаш тўналеш:

Господь Иисус Христос, мемнан Юмына, святой ача-шамычын кумалмышт верч мемнам серлаге. Аминь.

Тау Тылат, мемнан Юмына, тау Тылат.

Пылпомышысо Кугыжа, Чынлан туныктен йывыртыктыше Шүлыш, Тый чыла вере улат, чыла ситарет, керек-могай порылыкат Тый дечет лектеш, илышым Тый пуэт, көргышкына толын пурен иле, чыла осал дечат мемнам эрыкте, Поро Юмо, мемнан чоннам утаре.

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак 6 глас:

Мемнам серлаге, Юмо, мемнам серлаге; ме, сулыкан-шамыч, шкенам чыныш лукташ ик мутымат пуэн огына керт да мемнам Ашнышым тыге манын сөрвалена: Юмо, мемнам серлаге.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан.

Господь, Тыйын пророктын чын куанже дене Черке Пылпомыш лийын, ен-шамыч дене пырля Суксо-влак йывыртат. Тудын сөрвалымыже дене, Христос Юмо, мемнан илышнам тынысын виктаре, да тыланет мурена: Аллилуиа.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Эн Яндар Ёдыр, пеш шуко сулыкем деч утараш йодын, Тый декет толынам. Тый вет Икте Моктымо улат. Мыйын орланыше чонышкем тол да, шуко осалым ыштымем кудалтыже манын, Шке Эргычым, мемнан Юмынам, сөрвале.

Юмо, серлаге (40 гана).

Мыняр гана кертат, сукен кумал.

Илышлан тўнгалтышым пуышо

Святой Троицылан молитва

Юмо, уло тўням Пўрышö Эн Святой Троице, вашке тол да Юмо шўльшан тиде книгаг уш-акыл дене умылен лудаш да поро паша дене мучашлаш манын, мыйын шўмем виктаре. Кузе Святой Шўлыш Давидын умшажым почын ойлен, кызыт ынде мыят, йёрдымö, ойлынем: шке йёрдымö улмем пален, сукалтен возын Тыйым сөрвалем да Тый дечет польшым йодам: Юмо, мыйын ушемем виктаре да шўмем пенгыдемде, ушдымо умша дене ойлымо гай шоныде ойлымемлан вожылшаш ынже лий, но ойлымем уш дене умылен йывырташ лийже, да поро пашам ышташ ямде лийме да поро пашам ыштыме

дене волгалтын, суд годым чыла ойырен налмет-влак дене пырля Тыйын пурла
могырыштет шогаш йӱрышӱ лийшаш ыле. Кучен Ашныше, ынде мыланем порым каласе,
да шӱмем вошт шӱлалтен, тыге ойлен мурем:

Кажне кафисме деч ончыч тыге ойлыман:

Толза, мемнан Ашныше Юмылан кумалына.

Толза, мемнан Ашныше Христос Юмылан сукен кумалына.

Толза, мемнан Ашныше Христос Юмылан Шкаланжак сукен кумалына.

Чонет лыпланымешке, изиш вучалте.

*Тунам вашкыде, ӱрканыде, уло кумыл дене, Юмым
чон дене шонен, уш дене умылен, тыге лудаш тӱнал: «Поро пиалан лиеш...»*

ДАВИД КУГЫЖА ДА ПРОРОКЫН МУРЫЖО ИКЫМШЕ КАФИСМЕ

**Давидын псаломжо,
еврей-влак дене возымо огыл, 1.**

Поро пиалан лиеш пужлышо-шамычын кангашыш мийыдыме да языкан-шамычын
корнышто шогыдымо, шотым йомдарыше-шамычын погынымаште шинчыдыме еҥ,²
Эрыкшым тудо Юмын законышто куча, Юмын законжылан кечывал кечынат, йӱдымат
тунемеш. Да тудо йогышо вӱд лишке шындыме, шке жапыштыже саскажым пуэн,
лышташыжым велыде шогышо пушенге гай лийын шога; мом гына ышта гынат,
чылажымат шукта. *Тыгай* огытыл пужлышо-шамыч, *тыгай* огытыл: нуно — мланде
ӱмбачын мардеж пуалтарен шалатылме пурак гае улыт! Сандене пужлышо-шамыч
судышто шоген огыт сене, да яндар чонан-шамычын кангашыштышт языкан-шамыч
лийын огыт керт. Вет языкдыме-шамычын корныштым Юмо пала, а пужлышо-шамычын
корнышт укешке лектеш.

Давидын псаломжо, 2.

Калык-шамыч молан пудыранышт, да айдеме-шамыч молан ыштен кертдымашым
ышташ лийыч? Мланде ӱмбалнысе кугыжа ден князь-шамыч, пырля погынен, Юмо да
Тудын Христосшо ваштареш шогат. «Нунын шинчырыштым мучыштарена да шке
ӱмбачна нунын нумалтышыштым кудалтена», — маныт. Пылпомышто Илыше нуным
вожылтара, да Господь нуным намысыш пурта. Тунам нунылан Шке шыдыж дене каласа
да сырымж дене нуным пудыратен пытара. Шке шӱдымашыжым каласен пуаш манын,
Юмо Мыйым святой Сион курык ӱмбаке Кугыжалан шогалтыш. Юмо манеш: «Тый

² Эрыкшым — стих тӱналтыште шогышо мут кугу буква дене возалтеш.

Мыйын Эргым улат, Мый Тыйым таче шочыктышым. Мый дечем йод, да Мый Тыйын кидышкет калык-шамычымат, кучен илашет мланде кумдыкымат пуэм. Нуным күртнө тоя дене күтет, шун көршөк-шамычым пудыртымо гае пудыртет». Теве ынде, кугыжа-шамыч, умылен налза, мланде үмбалнысе төра-шамыч, чыланат ойым колыштса. Господьлан лүдын ыштыза да Тудлан чон пырткен йывыртыза. Шүдымым колышт налза, нигунамат Юмын шыдыжым ида лук. Тудын шыдыже вашке шукемеш гын, чын корным йомдареда. Тудлан ўшаныше-шамыч чыланат поро пиалан улыт.

Давидын псаломжо, кунам тудо шке

Авессалом эргыж деч куржын, 3.

Эй Юмо! Мыйым шыгыремдыше-шамыч чот шукемыч! Шукышт мыланем ваштареш шогат. Шукышт мыйын чонемлан ойлат: «Юмыжо тудым ок утаре». Эй Юмо, Тый мыйын аралышем, мыйын чапем да мыйын вуем нөлтышө улат. Йүкем дене мый Юмым сөрвалышым, да Тудо мыйым Шке святой курыкшо гыч кольо. Мый мален колтышым, малышым да кынельым, вет мыйым Юмо арала. Мыйым авырен налше шуко калык дечат мый ом лүд. Господь, ылыж кынел! Мыйын Юмем, мыйым утаре! Вет мыйын ваштареш улшо-шамычым чылаштымат Тый пытаренат, языкан-шамычын пүйыштым шалатенат. Утаралтмаш Господь деч, да Тыйын порылыкет Тыйын калыкет үмбалне.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Муро.

Давидын псаломжо, 4.

Мыйым чынышке лукшо Юмо кумалмем годым мыйым кольо. Шыгырыште улмем годым Тый мыланем йонгыдылыкым пуэнат. Мыйым чамане да мыйын сөрвалымем кол! Эй, айдеме эрге-шамыч, мо марте шүмдам пешкыдемден илынеда? Молан те, укем йөретен, шоякым кычалыда? Шинчен лийза: Юмо Шканже йөрышым öрыктарышын чапландара. Юмо сөрвален ўжмем годым мыйым колеш. Шыдешкеда гынат, ида языклане: шүмешда каласымым языклан шотлен, малыме верыштыда öкыныза. Надырлан чыным кондыза да Юмылан ўшаныза. «Мыланна порылыкым кө ончыкта?» — манын, шуко ең ойла. Эй Юмо, Тыйын чуриетын волгыдыжо мемнан үмбалнына пале лийын. Мыйын шүмемлан Тый йывыртымашым пуышыч, а нунын шыдан, йошкар арака да ўй лектышышт шукемыч. Тыныс дене возам да малем, вет Тый, Господь, мылам, иктылан, ўшанымаш дене илаш пуышыч.

Ончыкыжым налшаш нерген,

Давидын псаломжо, 5.

Эй Господь, мыйын шомакем-шамычым колышт, йүкын сөрвалымем умылен нал. Мыйын Кугыжам да мыйын Юмем, мыйын кумалме йүкем колышт: Господь, вет мый Тыланет кумалам. Эрдене мыйын кумалме йүкем колышт, эрдене эр мый Тыйын ончылнет шогалам, да Тый мыйым ужат. Вет Тый, Юмо, закондымо пашам от йөрате, осалым ыштыше ег Тыйын лишнет верым муын огеш керт. Да Тыйын шинчат ончылно закондымо-шамыч шоген огыт керт, осалым ыштыше-шамычым чылаштымат Тый ужын кертдыме лийынат. Ондалыше-шамычым чылаштым пытарет, вүр йоктарыше-шамыч дечат, пыльгыжше айдеме дечат Юмо йырна. А мый Тыйын шуко порылыккет дене Тыйын суртышкет пурем. Тый дечет лүдын, святой черкетлан кумалам. Эй Господь! Мыйым Шке чыныштет коштыкто, тушманем-шамыч верчын мыйын корнем Шке ончылнет төрлате. Вет нунын умшаштышт чын уке, нунын шүмышт күлдымаш дене темын, логарышт виш колотка гае, йылмышт дене пыльгыжыч. Эй Юмо, нуным Шке төрлө! Шонымашышт деч корангышт ыле; шуко осаллыкышт верч нуным Шке дечет поктен колто, вет нуно Тыйым шүлыкандышт, Господь. Да Тыланет үшаныше-шамыч чыланат куанышт ыле, курым мучко пеш йывыртышт, да Тый нунын коклаште лият, да Тыйын лүметым йөратыше-шамыч Тый денет моктанаш тўналыт. Эй Юмо, чын дене илышылан Тый порым пүрет: Шке поро кумылет дене авыртыш гае мемнам левед аралет.

Мучашлан. Муро. Кандашымше кече нерген.

Давидын псаломжо, 6.

Эй Юмо, шыдешкымет дене мыйым ит титакле да сырымет дене мылам орлыкым ит ужыкто. Эй Юмо, мыйым серлаге, вет мый вийдыме улам; эй Юмо, мыйым паремде, вет мыйын луэм-шамыч чытырналтыт. Да чонемат пеш йөсланыш. Эй Юмо, мо марте ынде? Эй Юмо, савырнен, чонемым утаре, Шке порылыккет верчын мыйым арале. Вет колышпо-влак кокла гыч нигөат Тыйым ок шарне, а тамыкыште кө Тыйым чапландара? Чон дене ойгырен, орланен пытышым, йүд еда вочмо верем мушкам, шинчавүдем дене вакшышем нөртем. Сырымет дене шинча ончылнем чыла пычкемышалте, тушманем-шамыч коклаште вийдыме лийым. Закондымын илен коштшо-шамыч, чыланат мый дечем коранза, вет Юмо шортмо йүкемым кольо. Юмо мыйын кумалмем кольо, Юмо мыйын йодмем саеш пыштыш. Тек чыла тушманем-шамыч вожылыт да пудыранат, намысыш пурен, тек мөнгеш савырнат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Иеменинын Хусий эргыжын ойжо шотышто

Давидын Господьлан мурымо псаломжо, .

Господь Юмем! Мый Тыланет үшанышым, мыйым чыла поктышо деч арале да мыйым утаре. Да утарыше, аралыше уке годым чонемым тушман лев гае шупшын ынже нал ыле. Господь Юмем! Тидым ыштыше лиям гын, кидыштем шояк лиеш гын, Мылам осалым ыштыше-шамычлан осалым пörтылтышö лиям гын, вием пытен, тушманем-шамыч деч йörлам ыле, Да тушманем чонемым поктылжо да поктен шужо, ылышемым мландеш тошкен пытарыже, да чапемым лавыраш тойыжо ыле. Господь, шыдет дене кынул, Тыйын тушманет-шамычын кумдыкешышт нöлталант, эй Господь Юмем, Шке пуымо күштымет семын кынул. Да калык-шамыч, погынен, Тыйын йырет толын шогалыт, да нунын үмбачат күшкö нöлталант. Юмо калык-шамычым судитла. Эй Юмо, чын улмем да осалым пörтылтыдымö улмем ончен, мыйым судитле. Шүмым да уло көргым чын тергыше Юмо, чын дене ылыше еным сайыш лук, языкан-шамычын осалым ыштымышт пытышт ыле. Чын шүман-шамычым утарыше Юмо деч мылам польш. Юмо чын да пенгыдын судитлыше да кужун чытыше, а кече еда шыдештше огыл. Мөнгеш огыда савырне гын, Тудо Шке кердыжым пүсемда, пикшыжым шупшыл ямдылен, Да пуштшаш сар-куралжым ямдылен, Шке пикшумдыжым йүлалтышым ыштен. Тудо ең теве язык дене черланен, осалым иландарен да сулыкым шочыктен. Вынемым күнчен да тудым келгемден, күнчымö вынемышкыже шке камвозын: Шке осаллыкше шке вуешыже логалеш, да шояк пашаже шке вуйлепышкыже возеш. Господьым чын улмыжлан моктем да Күшылсö Юмын лүмжылан мурем.

Мучашлан. Виноград вүдым лукмо нерген.

Давидын псаломжо, 8.

Эй Юмо, Юмына! Тыйын лүмет чыла мланде үмбалне могай сылне! Вет Тыйын чапет пылпомыш дечат күшкö нöлталантын. Изи икшыве да чызе кочшо-шамычын умшашт дене Тый моктымашым ыштенат, Тыйын тушманет-влак верч, тушманетым да үчö ыштышетым пытарышаш верч. Тыйын кидет дене ыштыме пылпомышым ужам да Тыйын пүрымö тылзе ден шүдыр-шамычымат ончалам гын, Мо лиеш вара еңже, Тый тудым ушыштет кучет? Але айдеме эргыже мо лиеш, тудын деке толын пурет? Тый тудым Суксо-шамыч деч изиш гына үлыкырак шынденат, моктымаш да чап *венец* дене тудым *леведынат*, Да Шке кидет дене ыштыме пашатлан тудым вуйлан шогалтенат, чылажымат тудын йол йымакыже пыштенат: Шорык ден үшкыж-шамычым чылаштым, адак пасу вольык ден пылпомышысо кайык-шамычым, тенгыз кол ден тенгызыште ийын коштшо-шамычымат. Эй Юмо, Юмына! Тыйын лүмет чыла мланде үмбалне могай сылне!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Икымше кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 1 глас:

Мый сулыкеш иландарыме да яжар улам, сандене Пыл-помышысо күкшытыш ончалашат ом тошт. Но Тыйын айдемем йоратыметлан үшанен, йодам: Юмо, мыйым, сулыканым, эрыкте да утаре.

Чын ыштышат пыкше утаралтеш гын, мыйже, сулыкан, кушто лиям? Нелым да кечывалымсе шокшымат чытен кертыв омыл. Юмем, латик шагатлан мийыше тарзет-влак дене пырля мыйымат шотыш пыште да утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан.

Илышемем яжарын илен эртаренам гынат, Утарыше, Шке Ача ондалтышетым мыланем поч, Шке мучашдыме порылыкетым шотыш налын, мыйын йорло шүмемем ужын кертдыме ит лий. Тыйым, Господь, уло кумылын сөрвалем: Пылпомыш ваштареш да Тыйын ончылнет сулыкым ыштенам.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Христослан үшаныше-влакын энертшышт, Эн Святой Ёдыр, уш да шомак дечат күшнө улшо Юмом шочыктенат. Тыйым эре үшан да йоратымаш дене жаплыше-влак,

йодына: мемнан сулыкнам кудалтышаш да илышнам төрлышаш верч күшнысө куат-влак дене пырля чарныдеак Юмым сөрвале.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Чыла Кучен Ашныше да Умылен мошташ лийдыме Владыко, волгыдын тўнгалтышыже да кугу ушан Куат, Ипостась Шомакын Ачаже, Икгай Куатан Тыйын Шўлышетым лукшо: йоратыше шўметын йоратымашыже да каласен мошташ лийдыме порылыкшо дене Тый пеш шуко сулыкыш пурышо айдемет деч шыч коранг, но Тыйын святой туныктымашетын Юмын волгыдыж дене, закон да пророк-влак дене тўнялан волгалтарет. Пытартышлан Шке Ик шочмо Эргычым чон да кап дене волгалтаращ порын пуэнат, Тыйын туныктымашет дене мемнам волгалтаренат. Юмо, мемнан кумалме йўкнам Шке пылышышкет пыште, мыланна кызытсе илышын пычкемышыжым малыде да ару чон дене эрташ пу. Тыйын Эргычын, мемнан Юмынан, чылаштым судитлаш толмыжым вучышым ыште: өрканен киен да мален огыл, а Тыйын шўдымашетым шуктен илыше да малыде шогышо лияш ыле, да Тудын куанышкыже пурена, тушто пайремлыше-влакын чарныдыме йўкышт шокта, да Тыйын чуриетын каласен мошташ лийдыме порылыкшым ончышо-влаклан каласен мошташ лийдыме куан лиеш, вет Тый Поро да Айдемым йоратыше Юмо улат, да Тыланет таум ыштена, Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

КОКЫМШО КАФИСМЕ

Мучашлан. Эргын шолып пашаж нерген.

Давидын псаломжо, 9.

Юмо, чыла шўм кумылем дене Тыйым ойлем, чыла өрыктарыше пашатымат каласем. Тыйын верч йывыртен куанем, эй Кўшылсө, Тыйын лўметлан мурем. Тушманем-шамыч мөнгеш савырнымышт годым Тыйын чуриет ончылно вийышт пытен колат. Вет Тый мылам судым ыштышыч да мыйын йодмашем ончышыч, Чын судым Ыштыше престолыш шинчын. Тый калык-шамычлан нелым ыштышыч, да пужлышо ең йомо. Тудын лўмжым курымеш да курым-курымеш пытарышыч. Тушманын сар-куралже чылт пытыш, да олаже-шамычымат шалатен пытарышыч: тудын нерген шарнымашат кугу йўк дене пытыш. Юмо курымеш ила, судым ышташ престолжым ямдылен. Да тўням Тудо чын дене судитла, калык-шамычлан чын дене судым ышта. Укеан егын ўшанже — Юмо, күлеш годым, ойго годым — полшышо. Да лўметым шинчыше-шамыч Тылат ўшанен илышт ыле, вет Тый, эй Юмо, Тыйым кычалше-шамычым шыч кодо. Сионышто илыше Юмылан мурыза, Тудын пашаже-шамычым чыла калык коклаште увертарыза, Вет нунын вўрышт верч пөртылтымө годым нуным ушышко налын, незер-шамычын сөрвалымыштым монден огыл. Эй Юмо, мыйым серлаге! Тушманем-шамыч деч орланымем уж, мыйым колышаш капка деч утарыше Тый улат, Вет мый Сион ўдырын капкаштыже Тыйын чыла чапетым ойлынем ыле. Тыйын утарыметлан йывыртена. Калык-шамыч шке күнчымө вынемышке шке шунгалтыныт: шылтен

шындыме вапшешышт йолышт пижын. Судым ыштыме дене Юмо палалтеш: языкан егшке кидше дене ыштыме пашаж дене кучалтеш. Языканын ег да Юмым мондышо чыла калык тек тамыкышке каят. Вет нужна ег чылтак огеш мондалт, укеан-влакын ўшанымышт мучаш марте ок пыте. Эй Юмо, кынел! Ег тек вийым ок нал, калык-шамыч Тыйын ончылнет тек судитлалтыт. Эй Юмо, калык-шамычлан закон ыштышым шогалте, да нуно шке айдеме улмыштым палат. Эй Юмо, Тый молан мўндырнў улат? Ойгырымо годым, кўлеш годым молан Шкендым от палдаре? Пужлышо егын кугешнымыж годым йорло егын чонжо йўла; нуно шонен пыштыме кангашешышт пижыт. Вет языкан егшке чонжын сутланен шонымыж дене кугешна, да еглан ойгым кондышым мокта. Языканын ег Юмым шыдештара, шке торжалыкше дене ойла: «Тудо огеш йод». Тудын ончылно Юмо уке. Языканын корныжо керек-кунамат йырнык, Тыйын судетым лийдымылан шотла, чыла тушманжым сенен ила. Вет шке шўмыштыжў каласа: «Ом чытырне, тукум гыч тукумышко зиян деч посна илем». Тудын умшаже каргымаш дене, ойгым кондышо мут да ондалымаш дене темын, тудын йылмыштыже — орландарымаш да шыде. Языкдыме егым пуштшаш верч шолып верыште поян-шамыч дене шылын шинча, шинчаже йорлым вага. Левын шке кийыме верыште ванымыже гае, шолып верыште вага, йорлым кучышаш верч тудо шылын шинчын; йорлым вапш дене кучен кондаш шона. Тудым ўнышемда, укеан-шамычым шке кидышкыже налмеке, шкежат вара кумык йўрлеш. Вет шўмыштыжў каласа: «Юмо мондыш, йўршын ужаш огыл манын, Шке чурийжым савырыш». Господь Юмо, кынел! Тыйын кидет нўлталтше, йорло-шамычетым йўршешак ит мондо. Молан пужлышо ег Юмым сырыктен? Юмо мый дечем ок йод манын, шўмыштыжў каласыме дене мо? Чылажымат Тый ужат, вет Тый орланымым да чот сырымым ончет. Чылажат Тыйын кидыш пуалтеш: Тый декет йорло мия, тулыклан полшышо Тый лий. Языканын да шоякын вийжым шалате; языкшым кычалат гынат, муаш ынже лий. Юмо курымеш, курым гыч курымеш Кугыжа. Чын огыл юмылан кумалше-шамыч, Тудын мландыж гыч йомза! Эй Юмо, Тый нужна-шамычын сўрвалымыштым колбыч; шўмыштын ўшанле улмыштлан пылышетым почыч. Тулык ден ўнышылан шке судетым пу, мланде ўмбалне тылеч вара ег ынже кугешне ыле.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 10.

Юмылан ўшанем, кузе чонемлан каласеда: «Кайык гае курыклашке чонеште!»? Вет теве языкан-шамыч, яндар шўман-шамычым пычкемышыште лўяш манын, пикшым чымалтышт, лодакеш умдымат ямдылышт, Да Тыйын ыштен шындыметым нуно пудыртышт, а чын егже мом ыштен? Юмо Шкенжын святой черкыштыже: Юмын престолжо Пылпомышто. Тудын шинчаже йорлым ужын шога, шинчаончалтышыже айдеме эрге-шамычым терга. Юмо чын чонанымат, пужлышо чонанымат терга, шоякым йўратыше егшке чонжым ужмышудымо. Юмо языкан-шамычлан вапшым кудалта:

нунын ужашышт — тул, киш, таул мардеж³. Вет Юмо чын, чыным йөрата. Тудын чурийже чын ыштымым ужын шога.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Кандашымше кече нерген.

Давидын псаломжо, 11.

Эй Юмо, мыйым утаре, вет Юмылан йөрүшө-шамыч пытат ынде, вет айдеме эрге-шамыч коклаште чын шагале. Керек-көат шке лишылжылан күлдымаш мутым ойла: шүмышт да умшашт дене мыльгыжыт да шүмышт дене осалым ойлат. Мыльгыжше умшам, моктаныше йылмым — Юмо чылаштымат пытара, Нуным, көмыт ойлат: «Йылмынам пүсемдена, умшана шкена вет, Юмо мыланна кө?» «Йорло-шамычын орланымышт верч, нужна-шамычын ойгырымышт верч ынде ылыж кынедам, Утарыше лиям, тидын гоч почылтам» манын, Юмо каласа. Юмын мутшо — яндар мут-шамыч, тулеш левыктен, рок деч эрыктен, шым гана эрыктен налме ший гае. Эй Юмо, Тый мемнам ончет да тиде тукум деч курымеш аралет. Йырым-йыр пужлышо-шамыч коштыт. Күкшө улмет дене Тый айдеме эрге-шамыч верч шуко тыршет.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 12.

Эй, Юмо, Тый мо марте мыйым йөршын монден илет? Мо марте мый дечем чуриетым савырен илет? Мо марте чоныштем шонымашым да шүмыштем йүдшө-кечыже ойгым кучем? Мо марте ончылнем тушманем кугешнен шога? Господь Юмем, мыйым ончал, мыйым колышт, шинчам волгалтаре, колышаш омо дене мален колташ огыл ыле. Мый тудым сененам манын, тушманем ойлен ынже керт. Мый лүдын чытырнем гын, мыйым поктышо-шамыч йывыртат. Мый Тыйын порылыкетлан ўшанем: шүмем Тыйын утарыметлан йывырта, мылам порылыкым ыштыше Юмылан мурем да Күшылсө Юмын лүмжым моктем.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 13.

Ушдымо ег шке шүмыштыжө каласен: «Юмо уке». Нуно локтылалтыныт да закондымо пашаштлан көра шакше лияш тўнгалыныт: сайым ыштыше иктат уке. Юмым

³ Таул мардеж — пеш тале мардеж.

умылышо але Юмым кычалше уло мо манын, Господь пылпомыш гыч айдеме эргешамыч ўмбаке ончалын. Чыланат Юмын закон деч ойырленыт, чыланат йӱрдымӱ лийыныт: сайым ыштыше уке, иктат уке. Закондымын илыше-шамыч, мыйын калыкем кинде кочмо гае кочшо-шамыч, чыланат огыт умыло мо? Нуно Юмын лўмжым ўжын огытыл, Лўдшаш уке верыште ӱрт лекшаш гае лўдыныт, вет Юмо чыным ыштыше-шамыч тукымышто ила. Йорлын кангашыжым воштылында, а тудын ўшанымашыже — Юмо. Сион гыч Израильлан утарымашым кӱ пуа? Господын Шке калыкшым плен гыч пӱртылтымеке, Иаков йывырта, Израиль куана.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 14.

Эй Юмо, Тыйын илыме верыштет кӱ илен кертеш? Адак Тыйын святой курыкыштет кӱ верланен кертеш? Титакдыме да чыным ыштыше еҥ, шўмыштыжӱ чыным ойлышо, Кӱ йылмыж дене ок мыльгыж да лишылжылан осалым ок ыште, да лишылже-шамычым орлымым сасш ок уж, Осал ыштыше еҥым удалан шотлышо, Юмо деч лўдшӱ-шамычым моктен илыше, лишылжылан товатлен каласыме мутшым шуктен шогышо, Оксажым шукемден налшаш верч пуыдымо, языкдыме еҥым языканыш лукшаш верч пӱлекым налдыме. Тыгайым ыштыше курымеш лўдын ок чытырне.

Давидын кў менгеш возымыжо, 15.

Эй Юмо, мыйым арале, вет мый Тыланет ўшанышым. Мый Юмылан каласышым: «Тый мыйын Юмем улат, Тый мыйын саемым от йод». Шке мланде ўмбалнысе святойжо-шамыч коклаште Юмо чыла Шке шонымыжым ӱрыктарен ончыктен. Нунын ойгышт шукемын, шукемын гынат, вашке эртен. Мый *тушман-шамычым* вўр йоктараш ом пого да нунын лўмыштым умшам дене ом ушеш-таре. Юмо — мылам вочшаш пого да ужаш, мылам вочшаш погым Тый тӱрлет. Межа висыме кандыраже мылам эн сай ужашым висен пуыш, вет мылам вочшо ужаш — эн сай ужаш. Мыланем ушым пуышо Юмым чапландарем, йўдымат тидланак уло кӱргем дене тунемам. Юмым эре шке ончылнем ужым, да мый лўдын ом чытырне, вет Тудо мыйын пурла могырыштем. Сандене шўмем йывыртыш, йылмемат йывыртыш, адак капемат ўшан дене *мландышке* пура, Вет Тый чонемым тамыкыште от кодо да Шканет йӱрышылан шўймашым от ужыкто. Мылам илыш корно-шамычым ончыктышыч, Тыйын чурий ончылнет мыйым йывыртываш дене темет, поро пиал курымеш пурла кидыштет.

Давидын молитваже, 16.

Эй Юмо, мыйын чынем колышт, сөрвалымам йөрәтен нал, ондалыдыме умшам дене кумалмам пылышышкет пыште. Төрлымаш мыланем Тый дечет лийже, мыйын шинчам чыным ужшо ыле. Мыйын шүмем тергышыч, йүдымат ужыч, *тул дене* тергышыч гынат, мыйын шоякем ыш лий. Мыйын умшам енын ыштымыжым ынже ойло манын, Тыйын умшат каласыме шомак почеш мый неле корным кучышым. Мыйын йолем Шке йолгорнет дене коштыкто, йолем йонылыш ынже тошкал ыле. Эй Юмо, мый Тыйым йүкын сөрвалышым, вет Тый мыйым колыштат, пылышетым мый декем лишемде да мыйын кумалмам колышт. Тыланет үшаныше-шамычым Тыйын пурла кидет ваштареш шогышо-шамыч деч утаре да поро кумылетым öрыктарен ончыкто. Господь, шинчасортам аралыме гае Шке шулдырет йымалне мыйым шыгыремдыше осал ен-шамыч деч арале: тушманем-шамыч мыйын чонем авырышт, Поянлыкышт дене шүмыштым пешкыдемден, йылмышт дене кугешнен ойлалат. Мыйым поктышо-шамыч мыйым авырен налыч, мыйым мландышке йöрыкташ манын, шинчашт дене тура ончат: Кучаш төчышö лев гае, улакыште шинчыше самырык лев гае, нуно мыйым ванен шинчышт. Эй Юмо, кынел, нуным ончылто да нуным чаре: осал-шамыч деч, кидетлан ваштареш шогышо тушман-шамыч деч кердет дене мыйын чонем утаре. Эй Юмо, мланде үмбалне шагал улшо деч илымышт годымак нуным ойыро: кеч Тыйын погет дене нунын шүмышт темын, эргышт-влакат темыныт, кодшыжым тыгыде икшывыштлан коденыт, А мый гын чынем дене Тыйын чуриет ончылан шогалам да Тыйын чапетым ужмем дене темам.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Кокымшо кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 2 глас:

Господь, мый саскадыме пушенге гай улам, сулык верч öкынен, кумыл тодылалтме саскам йöршынак уке, руэн кудалтыме деч да тамыкысе йöрыдымö тул деч моткоч лüдам. Сандене Тыйым сөрвалем: тыгайышке шумем деч ончыч мыйым арален нал да утаре.

Шуко сулыкемлан көра мый теныз толкын лупшымо шкет пуш гае улам, вет закондымо пашам-шамыч теныз толкын гае мыйын ваштареш нöлталалтыт. Сулыкем верч öкынымем ужын, Господь, мыйым тымык верыш лук да утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Эй Юмо, серлаге манын, Давид каласен, да мыят Тыйым сөрвалем: Утарыше, мый сулыкым ыштенам, сулыкем верч öкынымем ужын, мыйым эрыкте да серлаге.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо да Христослан ўшаныше-влак верч шокшын кумал шогышо Ава, мыланна түрлö осалым ыштыше-шамыч деч да нунын кугу шыдышт деч мемнам утараш Шке Эргычым сөрвале. Эре Ёдыр улшо Ава, Тыйын кумалмет дене да Шке кугу порылыкшо дене Господь мемнан ыштыме сулыкнам кудалтыже ыле.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Чыла Кучен Ашныше Владыко, мемнан Господь Иисус Христосын, Шке Ик шочмо Эргычын, Ачаже: Тыйын Христосетын чынжым ситышын пален налаш мыланем яндар капым да яндар чоным, пүсö ушым, шонен моштышо уш-акылым да Святой Шүлышын леведмыжым пу, да ме таум ыштена, чапландарена да кумалына Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

КУМШО КАФИСМЕ

Мучашлан. Господьын Давид эргыже

Господьлан тиде мурын мутшо-влакым тудым

чыла тушман кид гыч, Саулын кидше гычат,

Господьын утарымыже кечын каласен, 1 .

Мыйын пенгыдылыкем, Господь, Тыйым йöратем! Господь — мыйын энертышем, леведышем да утарышем, Юмем, полшышем, пыдалын налшем, виян утарышем, аралышем, мый Тудлан ўшанем. Господьым моктен ўжам да тушманем-шамыч деч утаралтам. Мыйым колышаш чер-шамыч кучышт да вүдшор семын шарлен шукемше

язык-шамыч лүдыктышт. Тамык чер-шамыч мыйым авырен налыгыч, колымашым кондышо вапш-шамыч мыйым вашлийгыч. Ойгырымем годым Господьым үжым да шке Юмем сөрвалышым: Шкенжын святой храмже гыч йүкемым кольо, да ончылныжо сөрвален кумалмем Тудын пылышышкыже пура. Вет Юмын шыдыже нунылан толмо дене мланде тайналт чытырныш да курыкын негызше лүнгалт тарваныш. Тудын шыдыж деч шикш күзен кайыш, да Тудын чурийже ончыч тул йүлен лекте, Тудын деч тулшол ылыже. Да Тудо пылпомышым пүгыртыш да вошыш, да Тудын йол йымалныже — пич пычкемыш. Да Херувим-шамыч үмбаке нөлталте да чонгештыш, мардеж шулдыр-шамыч дене чонгештыш. Да пычкемышым Шканже леведыш олмеш нале, Тудын йырже — илыме верже: вужга пыл-влак лонгаште пычкемыш вүд. Тудын ончылно волгыдо йолгалтме дене пыл-шамыч, шолем да тулшол эртышт. Да Господь Пылпомыш гыч күдыртыш, да Күшылсө Шке йүкшым пуыш. Умдо-шамычым колтыш да пужлышо-шамычым шалатыш, волгенчым шукемдыш да нуным пудыратен пытарыш. Эй Юмо, Тыйын шүдымет дене, шыдетын шүлышыжө пуалме дене памаш-шамыч лектыч да тўнян негызше-шамыч почылтыч. Тудо күшычын полишым колтыш да мыйым нале, кугу вүд гыч мыйым луктын нале. Виян тушманем-шамыч деч да мыйым ужын кертде коштшо-шамыч деч, мый дечем утларак виян улыт гынат, мыйым утарыш. Ойгым ужмо кечыштем нуно ончыкем толын лектыч, а мыйын энгертышем Юмо лие. Да Тудо мыйым кумда верышке лукто: вет Шке йоратымыжлан лийын, мыйым утара. Да чын улмем семын Юмо мылам пуа да кидем яндар лийме семын мылам пөртылта. Вет мый Юмын корныжым кучышым да Юмем ончылно языкым шым ыште. Вет Тудын законжо-шамыч чылажат мыйын ончылнем, да шүдымыжө-шамыч дечат корангын омыл. Да мый Тудын ончылно языкдыме лийын илем да закондымын илыме дечат шекланем. Да чын улмем семын да Тудын шинчаже ончылно кидем яндар лийме семын Юмо мылам пөртылта: Юмылан йөрышө дене шкежат Юмылан йөрышө лият, языкдыме дене шкеат языкдыме лият. Ойырен налме дене ойырен налме семын ыштет, а чояланыше дене осалыш кает. Вет Тый үнышө ен-шамычым утарет, а кугешныше-шамычын шинчаштым үнышемдет. Господь, Тый мыйын көргө волгыдем ылыжтет, мыйын Юмем, Тый мыйын пычкемышемат волгыдемдет. Вет Тыйын полшымет дене мый алгаштарымаш деч утлем да Юмо полшымо дене пырдыжым вончем. Мыйын Юмем! Тудын корныжо языкдыме, Господьын шомакше яндар. Тудлан үшанен ылыше-шамычлан Тудо чылаштан аралтыш. Мемнан Господьна деч весе кө Юмо? Мемнан Юмына деч моло кө Юмо? Юмо мыйым куат дене үшталта да мыйын корнем языкдымым ышта: Тудо мыйын йолем пүчын гайым ышта да мыйым күкшө верышке шогалта. Кидемым сарлан ямде лияш туныкта, кид-йол чогашылем той пикш гайым ышта. Тый мылам утарыше леведышым пуышыч, да Тыйын пурла кидет мыйым арален нале, да шүдымө шомакет мыйым төрлатен шукта, да Тыйын шүдымет мыйым туныктен шукта. Тый мыйын ошкылем-шамычым кумдандышыч, да йол йыжынгемат ыш нойо. Мый тушманем-шамычым поктем да поктен шуам, да нунын

пытэмеш мөнгеш ом пөртыл. Нуным шыгыремдем, нуно шогал кертдыме лийыт, йол йымакем йөрлыт. Да Тый мыйым сарышке куат дене үшталтышыч, мыйын ваштареш шогалше-шамычым чылаштым йол йымакем йөрыктышыч. Да Тый мылам тушманем-шамычым тупышт дене савырышыч да мыйым ужмышудымо-шамычым пытарышыч. Нуно сөрваленыт, но утарыше ыш лий, Юмо деч йодыныт, но Тудо нуным ыш кол. Да мардеж күзыктымө пурак гае нуным шалатыл пытарем, корнысо рокым тошкымо гае нуным тошкем. Калыкын пудыранымыж деч мыйым утарет, йот калык-шамычын озаштлан шогалтет. Палыдыме калык мылам кул лие, Пылышыж дене колын да мыйым колышт илен; а йот эрге-шамыч мылам ондален ойлышт, Йот эрге-шамыч лушкышт да шке корнышт гыч корангыч. Господь ила, да Юмо моктымо! Мыйым утарыше Юмо нөлталалтше ыле: Юмо мыйын верч үчым шукта да калык-шамычым кид йымакем пуыш, Шыдештше тушманем-шамыч деч утарыш. Мылам ваштареш шогышо-шамыч деч Тый мыйым корандет, чыным ыштыдыме ег деч мыйым утарет. Садлан верчын, эй Юмо, Тыйым йот калык коклаште почын ойлем да Тыйын лүметлан мурем, Кугыжам утарыметым моктем. Миро дене шүрымө Шке Давидетлан да тудын тукумжылан Тый курымеш порым ыштыше улат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 18.

Юмын чапшым Пылпомыш увертара, да Тудын кид дене ыштымыжым кава палдара. Кече кечылан мутым каласа, да йүд йүдлан шинчымашым пуа. Нунын йүкыштым колдымо йылме да йылме ойыртемаат уке. Нунын увертарымышт чыла мланде мучко шарлен, да нунын мутышт тўнян чыла мучашышкыже шуын. Шке илыме вержым Тудо кечеш ыштен. Да шке корныжым куанен эрташ манын, пөртшө гыч патыр каче гае лектеш: Тудын лекмыже пылпомышын ик мучашыж гыч, а шичмыже пылпомышын вес мучашыж марте; да тудын шокшыжо деч иктат шылын огеш керт. Юмын законышто ситыдымаш уке: чон-шамычым төрлата; Юмын мутшо чын: икшыве-шамычым уш дене пойдара. Юмын чыныш лукмыжо — чын: шүмым йывыртыкта; Юмын шүдымыжө волгыдо: шинчам волгалтара. Юмо деч лүдмаш яндар: курым-курымеш ила; Юмын судшо-шамыч чын улыт, пырля чынеш пышталтыныт, Нуно шөртнө дечат, чот шергакан кү дечат утларак чоным шупшыт да карашан мүй дечат тамле улыт. Вет Тыйын кулет нуным арала: нуным аралыме верч шуко пөртылталтеш. Языкышке пурымым кө шинча?

Мыйын шолып пашам деч мыйым эрыкте, *Да ефын языкше-шамыч дечат* Тыйын кулетым сакле: нуно мыйым огыт кучо гын, языкдыме лиям да кугу язык деч эрнем. Эй Юмем, мыйын полшышем да утарышем, умша гыч лекше мутем да шүмемын шонымыжо Тылат эре йöрышö лийышт ыле.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 19.

Ойган кече годым Юмо тыйым колжо ыле, да Иаковын Юмыжын лүмжö тыйым аралыже ыле. Святой верже гыч тыланет полшыжо да Сион *курук* гыч тыйым аралыже ыле. Тыйын пуымо чыла надыретым ушешыже налже ыле, да тыйын йöлалтен пуыметат тичмаш лийже ыле. Юмо тыланет шүметын йодмыжым пуыжо да чыла шонымашетым шуктыжо ыле. Ме тыйын утаралтметлан куанена да Юмынан лүмжö дене чапланена. Юмо чыла йодметым шуктыжо ыле. Ынде пален налым: миро дене шүрымö Шке енжым Юмо утара, Шкенжын святой Пылпомышыж гыч тудым колеш, Юмын утарыше пурла кидше виян. Южышт сар орвашт дене, молышт имнышт дене *кугешнат*, а ме Господь Юмынан лүмжым үжына. Нуно шүртненыт да камвозыныт, а ме кысел шогална да вийналтна. Эй Юмо, кугыжам утаре да Тыланет кумалме кечын мемнам кол.

Давидын псаломжо, 20.

Эй Господь! Тыйын куатетлан кугыжа йывырта да Тыйын утарыметлан пеш куанен шога. Тый тудын шүмжö йодмым шуктышыч, да сөрвален йодмыжым пуыде шыч кодо. Вет Тый сай порылыкет дене тудым вашлийыч: вуешыже шергакан кү дене сöрастарыме венецым чиктышыч. Тудо Тый дечет илышым йодо, да Тый тудлан кужу ўмырым курым-курымешлан пуышыч. Тыйын утарымет дене тудын чапше кугу: Тый тудым чап денат, моторлык денат леведат. Вет Тый тудлан курым мучко Шке порылыкетым пуэт, Шке чуриет ончылно тудым йывыртыктет. Вет кугыжа Юмылан ўшана да Күшылсö Юмын порылыкшо дене лүдде шога. Тыйын кидет чыла тушманет-шамычым тек муэш, а Тыйым ужын кертдыме-шамычым пурла кидет тек вашлиеш. Шке чурий ончылнет нуным йўлышö конга гайым ыштет: шыдыж дене Юмо нуным пудыратен пытара, да нуным тул пытара. Нунын тукумыштым мланде ўмбач ўштылат да нунын урлыкыштым айдеме эрге-шамыч кокла гыч пытарет. Вет нуно Тыйын ваштарешет тўрлö осалым шонат, вийышт шутыдымым ышташ кангашат. Тый нуным тупынь савырет, *а* Тыйын моло *умдетым* нунын чурийыштлан ямдылет. Эй Юмо, куатет дене нöлталалт, ме Тыйын куатетым моктен мурена.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Эрдене арален налшаш верч.

Давидын псаломжо, 21.

Эй Юмо, эй Юмем, мыйым колышт! Тый мыйым молан кудалтышыч? Языкыш пуртышо мутем-шамыч утаралтме деч корандат. Эй Юмем, кечывалымат, йүдымат сөрвалем, да от кол, тидыже мылам арамлан огыл. Эй, Израильын моктымыжо, Тый святой пörтыштö илет! Ачана-шамыч Тылат үшанен иленыт, үшаненыт, да Тый нуным утаренат. Тылат сөрвален кумалыныт да утаралтыныт, Тылат үшаненыт да вожылмашеш кодын огытыл. Мыйже шукш веле улам, ең омыл, ең мыскылтыш да калык воштылтыш. Мыйым ужшо-шамыч чыланат мыйым воштылыгыч, вуйыштым рүзен, йылмышт дене каласышт: Юмылан үшанен ыле, тудым утарыже, Тудлан йөра гың, тек утара. Вет мыйым ава көргө гыч налше Тый улат, ава чызым кочмем годсек үшанымашем Тый *улат*. Шочмем годсек Тылат пуалтым, авам көргө дечак Тый мыйын Юмем улат. Мый дечем ит коран, вет ойго лишеме, а мылам полшышо уке. Шуко үшкыж мыйын йырем шогале, öрдышö презе-шамыч мыйым авырен налыгыч. Шупшын налш *шоньшо* да ырлыше лев гае мыйын ваштареш умшаштым карышт. Вүд гае йоген кайышым, да чыла луэм шаланыш, көргыштем шүмем левыше шыште гае лие. Виём шун көршөк пудырго гае кошкыш, да йылмем логарешем пиже, да Тый мыйым колымаш пуракыш волтышыч. Вет мыйым шуко пий авырен нале, шояк-шамычын погынымаште мыйым авырен кучышт; кидемат, йолемат нуно шуралтышт, Чыла луэм шотлышт, а шкешт мыйым ужмышудымын ончен шогышт. Чиёмем шканышт ужашлышт да вургемемлан шеревам кудалтышт. Эй Юмо, Тый Шке полшыштым мый дечем ит коранде, мыйым арален налш вашке. Чонемым керде деч да шкет чонемым пий-шамыч деч утаре. Мыйым, үнышым, лев-шамычын умшашт деч да ик тўкан янлык-шамычын тўкышт деч арале. Лүметым шочшем-шамычлан палдарем, ең-влак погынымаште тыйым моктен мурем. Юмо деч лүдын ылыше-шамыч, Тудым моктыза! Иаковын чыла урлыкшо, Тудым чапландарыза! Израильын чыла урлыкшо Туддеч лүдын ылыже! Вет Тудо йорлын кумалмыжым изиеш ыш пыште да йөратыде ыш кодо, мый дечемат чурийжым ыш савыре да сөрвалымем годым мыйым колышто. Мыйын моктымем Тый дечет: кугу погынышто Тыйым ойлен палдарем, Юмо деч лүдын ылыше-шамыч ончылно сөрымем каласен пуэм. Йорло-шамыч кочкыт да темыт, да Юмым кычалше-шамыч Тудым моктат, шүмышт курым гыч курымышко ылыше лийыт. Мландын чыла мучашыже ушышко возеш да Юмо деке савырна, да калык-шамычын чыла тукумжо Тудлан вуйым сава. Вет кугыжанышыже — Юмын, да калык-шамычым Тудо кучен ила. Мланде үмбалнысе чыла улан ылыше кочкеш да кумалеш: мландышке пурышо-шамыч чыланат Тудлан суken возын кумалыт, да мыйын чонемат Тудын верч ила, Тукумемат Тудлан ыштен ылышаш: ончыкылык тукум Юмылан увертара, Да Юмын чынжым, Тудын пүрымыжым толшаш тукум-шамычлан палдарат.

Давидын псаломжо, 22.

Юмо мыйым күтен ашна, да мыйын нимоланат ситыдымаш ок лий. Мыйым шудо шочман вереш шындыш, тымык вүд лишне мыйым ончен ашныш. Чонемым Шке декыже савырыш, Шке лүмжө верч чын корнышкыжо шогалтыш. Мый колышаш пычкемыш покшеч каем гынат, осал деч ом лүд, вет Тый мый денем улат: Тыйын тоят, Тыйын пондет мыйым лыпландарышт. Тый мыйым поктышо-шамыч ончылно мылам кочкышым ямдылышыч, виемым үй дене үйлышыч, да мыйым йүктышө атет пеш кугу куатан! Да Тыйын порылыккет илыме курымемын чыла кечыштыжат мыйын пеленем. Мыланемже Юмын пörтыш шуко кечылан пурен илаш лийже ыле!

Давидын псаломжо, арнян икымше кечыштыже, 23.

Мланде да тудын үмбалне мо уло, сандалык да тушто илыше-шамыч — чылажат Юмын. Юмо тудым теныз-шамыч үмбалам шынден да энгер-шамыч үмбалам ыштен. Юмын курыкышко кө күза, але Тудын святой верышкыже кө шогалеш? Языкдыме кидан да яндар шүман, шке чонжым яра ойлан пуыдымо да шке лишылжылан мылыгыжын товатлыдыме ен. Тудо Господь деч порылыкым да Утарыше Юмо деч серлагышым налеш. Юмым кычалше, Иаковын Юмыжын чурийжым кычалше тукым тыгай. Эй, князь-шамыч, капкадам нөлталза, да курымаш капка-шамыч, нөлталалтса! Да чапын Кугыжаже пура. Чапын Кугыжаже кө? Куатан да виян Юмо, сарыште виян Юмо. Эй, князь-шамыч, капкадам нөлталза, курымаш капка-шамыч, нөлталалтса! Да чапын Кугыжаже пура. Чапын Кугыжаже кө? Куат-шамычын Юмо — Тудо чапын Кугыжаже.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Кумшо кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 3 глас:

Мыйын чонем, мланде үмбалне илымет годым языкетым касарыкте. Пурак колоткаште ок муро, язык деч ок утаре. Христос Юмо дечын сөрвален йод: айдемын шүмжым Палыше, мый сулыкым ыштенам, судитлаш шогалтымет деч ончычак мыйым серлаге. Мыйын чонем, мыняр жап эше сулыкышто лият? Сулыкым касарыде, мыняр жап эше эртарет? Толшашлык судым ушышкет нал да Господь дечын сөрвален йод: шүмчоным Палыше, мый сулыкым ыштенам, судитлаш шогалтымет деч ончычак мыйым серлаге.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Тыйын Лүдыкшö судыштет үмбакем ойлышо-влак деч посна чараш лукмо лиям, таныклыше-влак деч посна судитлыме лиям: намысым ончыктышо книга-влак почылтыт, шолып ыштыме паша-влакат почылтыт. Юмо, мыйын мом ыштыдем чыла калык ончылно тергымет деч ончыч мыйым эрыкте да утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Поро пүрымашан Владычице, Тыйын ыштыме лүдык-шö таинствым уш дене умылен мошташ да шонен шуаш ок лий: Тыйын Яндар Вүрет гыч Авалтен керташ лийдыме иланен, да капан лийшым шочыктенат: Яндар Ёдыр, Тудым, Шке Эргычым, сөрвале. Тыланет мурышо-влакым чылаштымат утарыже.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Чыла Кучен Ашныше Господь, Түнгалтышдыме Ачан Шомакше, чыла порылык дене темше Иисус Христос Юмына, Тыйын серлагышетын висен керташ лийдыме порылыкшо дене Шке кулет-влак деч нигунам ит коранг, эре нунын дене лий. Эн Святой Кугыжа, мыйымат, Тыйын кулетым, ит кодо: мыланемат, йордымылан, Тыйын утарымашетын куанжым пу. Тыйын Святой Евангелиетым умылымашын волгыдыж дене мыйын ушем волгалтаре, чонем Тыйын Ыресетым йоратымаш дене авалте, капем Тыйын чон яндарлыккет дене сорастаре, шонымашем үнышемде, йолем яклешт кайыме деч арале. Поро Юмо, мыйым сулыкем-влак дене пырля ит пытаре: мыйым терге да шүмем чын корныш вктаре; мыйым терге да корнемым пале, уж мыйым да закондымо корно дене кайышаш деч коранде, да курымаш корныш шогалте. Тый вет Корно, Чынлык да Илыш улат, да Тыйым Түнгалтышдыме Ачат да Эн Святой да Поро да Илышым пуышо Шүлышет дене пырля моктена, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

НЫЛЫМШЕ КАФИСМЕ

Давидын псаломжо, 24.

Эй Господь, чонемым Тый декет нөлтышым. Мыйын Юмем! Мый Тыланет ўшанышым, да курымеш мыйым вожылмашке ит пурто ыле, да тушманем-шамычат мыйым ынышт воштыл ыле. Вет Тыланет ўшаныше-шамыч иктат вожылмашке огыт пуро. Да арамак осалланыше-шамыч вожылышт. Эй Юмо, корнет-шамычым мыланем ончыкто да йолгорнет-шамычым мыланем палдаре. Мыйым Шке чыныштет коштыкто да мыйым туныкто, Тый вет мыйын Утарыше Юмем улат, да чыла кечын мый Тыланет ўшанышым. Эй Юмем, курым годсек сөрымө порылыкетым да чаманыше кумылетым ушышкет нал. Эй Юмо, рвезем годым палыде ыштыме языкем-шамычым ушышкет ит нал, Шке чаманымет верч да поро кумылет дене мыйым ушышкет пыште. Юмо поро да чын, сандене *ильиш корнышто* языком ыштыше-шамычлан Тудо законом пуа. Ўнгышө-шамычым чынлан туныкта, Шке корныжымат ўнгышө-шамычлан палдара. Тудын законжым да шүдымыжым кычалше-шамычлан Юмын чыла корныжо — чаманымаш да чын. Эй Юмо, Шке лүмет верчын мыйым языкем деч эрыкте, вет мыйын языкем пеш шуко. Юмо Шке законжым Юмо деч лүдын илышылан Шке эрыкше дене почеш. Тудын чонжо ласкалыкышке пура, да тудын тукумжылан мланде лиеш. Юмо Шке дечше лүдшө-шамычын пентгыдылыкше, да нуным Шке шүдымыжлан туныкта. Мыйын шинчам эре Юмым онча, вет Тудо мыйын йолем оптыш гыч луктеш. Эй Юмо, мыйым чамане, мыйым серлаге, мый вет шкет улам да йорло улам. Чонемын ойгыжо чот шукемын, орлыкем гычын мыйым лук. Мыйын ўнгышылыкем да йөсланымем уж да чыла языкемат кудалте. Тушманем-шамыч шукеммым уж: осал көранымаш дене нуно мыйым ужмышудымо лийыныт! Мыйын чонем арале да мыйым утаре, да Тыланет ўшанымемлан верч вожылмашке ом пуро. Эй Юмо, Тыланет ўшанымем ужын, осалым ыштыдыме-шамыч да чын дене илыше-шамыч мый декем ушнышт. Эй Юмо, Израильым чыла ойгыж дечат утаре.

Давидын псаломжо, 25.

Эй Юмо, мыйым судитле, вет мый осалым шоныде коштым да, Юмылан ўшанымеке, вием ок пыте. Эй Юмо, мыйым терге да мыйым шыне⁴, көргемым да шүмемат левыкте. Вет Тыйын чаманымашет шинча ончылнем, да мый Тыйын чыныштет Тыланет йөрышө лийым. Арам ойлаш погынышо ен-шамыч коклаште шым шинче да закон деч посна илыше-шамыч декат ом пуро. Чоя-шамыч погынымашым шым йөрате да шотдымо-шамыч денат ом шич. Эй Юмо, титакдыме-шамыч коклаште кидем мушкам да жертвенник йырет савырнем, Тунам Тыйым моктымо йүкым колам ыле да чыла өрыктарыше пашат-шамычымат увертарем ыле. Эй Юмо! Пөртетын моторлыкшымат да чапетын илыме вержымат йөратышым. Чонемым шотдымо ен-шамыч дене, а илышемым вүр йоктарыше-шамыч дене пырля ит пытаре, Нунын кидыштышт закондымо паша-шамыч, а пурла кидышт ондален налме пого дене темын. Мыйже осалым шоныде

⁴ Шыне — терге.

коштым: эй Юмо, мыйым утаре да серлаге. Йолем чын корнышто шога, эй Юмо, черкылаште Тыйым чапландарем.

Давидын псаломжо. Миром шүрымö деч ончыч, 26.

Юмо мыйын волгалтарышем да Утарышем: кө деч лүдам? Юмо илышемым аралыше: кө деч лүдам? Мыйым орландарыше-шамыч, мыланем осалым шонышо тушманем-шамыч капемым кочкаш мый декем лишемывч да, вийышт пытен, шкештак йөрлыгыч. Мыйын ваштареш шуко сарзе лектеш гынат, шүмем ок лүд; мыйын ваштареш кредалмаш тарвана гынат, мый Юмылан үшанем. Курымын чыла кечылаштыже Юмын пörтыштö илаш, Юмын чеверлыкшым ужаш да Тудын святой черкышкыже кошташ — тидым гына Юмо деч йодам да тидым кычалам. Вет мыланем орлык толмо кечыште Тудо мыйым Шке илыме верешыже шылтыш, Шке илыме улак верыштыже мыйым леведе, мыйым кү курык үмбаке нөлтале. Теве кызытат виемым тушманем-шамыч дечын күшкө нөлтале; Тудын илыме верыштыже, йыр савырнен, моктымо да йывыртеме надырым кондышым. Юмым моктен мурем. Эй Юмем, сөрвалыме йүкем кол, мыйым серлаге да мыйым колышт. Шүмем Тыланет каласыш: Юмым кычалам. Мыйын чурием Тыйым кычале, эй Юмо, Тыйын чуриетым кычалам. Чуриетым мый дечем ит савыре да, сырен, кулетым коден ит кае, Тый мылам полшышо лий, мыйым öрдыжкө ит покто, Утарыше Юмем, мыйым ит кудалте. Вет ачам-авам мыйым кудалтышт, а Юмемже мыйым арален нале. Эй Юмо, Шке корнетлан мыйым туныкто да тушманем-шамыч верчын мыйым чын корныш шогалте. Поктышо-шамыч кидыш мыйым ит пу, вет шояк мутым ойлышо-шамыч мыйын ваштареш шогалыгыч, да шояк шкенжым шке ондалыш. Илыше-шамычын мландыштышт Юмын пуышаш порылыкым ужам манын, инанем. Юмылан үшане, лүддымö лий, да шүмет пенгыдемже, да Юмылан үшане.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын псаломжо, 2 .

Эй Юмо, Тыланет сөрвален каласем, эй Юмем, мылам пелештыде ит код, шүгарышке вочшо-шамыч гае лияш огыл манын, нигунамат мыланем пелештыде ит код. Тыланет кумалмем годым, святой черкет деке ончен, кидем нөлталмем годым, эй Юмо, сөрвалыме йүкемым кол. Мыйым языкан-шамыч дене пырля судышко ит нал, шоякым ыштыше-шамыч дене пырля, лишылыштлан порым ойлышо, а чонышт дене осалым шонышо-шамыч дене пырля мыйым ит пытаре. Эй Юмо, пашаштым ончен, осал

ыштымышт семын нунылан пөртылтө, кидыштын пашаштым ончен, нунылан пөртылтө, нунылан йөрышым пу, Вет нуно Юмын пашаже-шамычым да Тудын кидшын ыштымыжым умылен огытыл, сандене нуным шалате да уэш ит нөлтал. Юмо моктымо, вет Тудо мыйын кумалме йүкемым колын. Юмо — мыйын полшышем да аралышем, да шүмем Тудлан ўшаныш, Тудо мылам полшыш, да капемат рвезеште, да мый Тудым кумылын мурен чапландарем. Юмо — Шке калыкшым чоткыдемдыше да миро дене шүрымыжым утарен аралыше. Шке калыкетым утаре да Шкендын чыла түрлетланат порым пүрө, нуным арале да курымеш нуным нөлтө.

Скинийым лукмылан. Давидын псаломжо, 28.

Эй, Юмын эргыже-шамыч, Юмылан кондыза, Юмылан самырык тага-шамычым кондыза, Юмылан чапым да пагалымашым кондыза. Юмылан Тудын лүмжын чапшым кондыза, святой кудывечыштыже Юмылан кумалза. Юмын йүкшө вүд ўмбалне: чапын Юмыжо кұдыртыш, Господь шуко вүд ўмбалне. Юмын йүкшө куатле, Юмын йүкшө моткоч чапле. Юмын йүкшө кедр пушенге-шамычым тодышт кышка, да Ливан курыкысо кедр-шамычымат Юмо тодышт пытара. Нуным Ливан курыкын ўшкыжаш презыжым пытарыме гае пытара, а йөратымыже⁵ — ик тўкан янлыкын⁶ эргыже гае. Юмын йүкшө тулийолкыным луктеш. Юмын йүкшө ир мландым чытырыкта, да Каддийысе ир мландымат Юмо чытырыкта. Юмын йүкшө пүчө-шамычым пенгыдемда да тумерлам чаранда. Да Тудын черкыштыже керек-көат Тудын чапшым каласа. Вүд ташлыме мландым илыме верыш Юмо савыра, да Юмо курымеш Кугыжалан шинчеш. Юмо шке калыкшылан куатым пуа, Юмо Шке калыкшылан тыныслыкым колта.

Муро псалом. Давидын пөртшым уэмдымылан, 29.

Эй Юмо, мыйым нөлтыметлан да тушманем-шамычым мыйын верч куан деч посна кодыметлан Тыйым чапландарем. Господь Юмем! Мый Тыйым сөрвалышым, да Тый мыйым паремдышыч. Эй Юмо! Тый чонемым тамык гыч нөлтышыч да мыйым шўгар вынемышке кайыше-шамыч деч утарышыч. Эй, Юмылан йөрышө-шамыч, Господьлан мурыза, Тудын святыныжым шарнымашым увертарыза. Вет чот сырымаштыже шыдыже шога, да илымашат Тудын эрыкыштыже: кастене — шортмаш, эрдене — куан. Сайын илымем годым манынам ыле: «Курымеш ом вашталт: Эй Юмо, эрыкет дене мыйын порылыкемлан вийым пу!» Тый чуриетым савырышыч, да мом ыштышашымат шинчыдыме лийым. Эй Господь, Тыланет йүкын каласем да Юмемым сөрвалем. Вүрем деч могай пайда, кунам мый шўйын пытышаш улам? Пурак Тыйым чапландарен кертеш мо? Тудо чынетым увертара мо? Юмо кольо да мыйым серлагыш, Юмо мыланем полшышем лие. Шортмемым Тый мылам йывыртымашке савырышыч, ойго вургемем кушкедыч да мыланем йывыртымашым чиктышыч. Мыйын чапем Тыйым чапландарыже

⁵ Йөратымыже — Израиль.

⁶ Ик тўкан янлык — единорог.

ыле да моктымым ынже чарне ыле. Эй Господь, мыйын Юмем! Тыйым курымеш ойлен чапландарем.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Давидын псаломжо.

Кугу ойго годым, 30.

Эй Юмо, ўшанымашем Тыланет пыштышым да курымеш ом вожыл: чынет дене мыйым утарен лук. Мый декем пылышетым лишемде, мыйым вашке утаре, мыйым утарышаш верч аралыше Юмем да толын пурышаш пөртем лий. Вет Тый мыйын куатем да арален ашнышем улат, Шке лүмет верчын мыйым вүдет да мыйым темет. Мылам шылтен шындыме оптыш гычын мыйым луктат, вет Тый, Господь, мыйын аралышем улат; Чонемым Тыйын кидышкет пуэм. Эй Господь, чынлыкын Юмыжо, Тый мыйым утарышыч. Күлдымашым аралыше-шамычым шыч йөроте, а мый Юмылан ўшанышым. Тыйын чаманыметлан йывыртен куанем, вет ўнышө лиймемым ужын, чонемым нужналык деч утарышыч Да тушман-шамыч кидеш мыйым шыч кодо, йолемым кумда верышке шогалтышыч. Эй Юмо, мыйым серлаге, вет мый пеш ойгырем: сырымет дене шинчам вудакане, чонем да көргем пудыранышт. Вет илышем чер дене темын нужнане, а ий-влак ойгырен эртат; нужнан илымашеш вием шагалеме, да луэм-шамыч вийдыме лийыч. Чыла тушманем-шамычлан, путыракшым пошкудем-шамычлан, воштылтыш лийым да палымем-шамычлан лүдмаш лийым: мыйым ужшо-шамыч мый дечем куржыч. Колышо ең гае мый ең шүмыштө мондалтым, пудыргышо ате гае лийым. Вет лишнем илыше-шамычын шукыштын мыйым вурсымыштым колбым; чылан пырля мыйын ваштарешем погынен толын, нуно чонемым налаш канашышт. Эй Юмо, Тыланет ўшанен, каласышым: Тый мыйын Юмем улат! Илышем Тыйын кидыштет: тушманем-шамычын кидышт гыч да мыйым поктышо-шамыч деч мыйым утаре. Шке кулетлан чуриетын волгыдыжым ончыкто, Шке чаманымашет дене мыйым утаре. Эй Юмо! Тыйым сөрвален кумалмем верчын вожылаш огыл ыле: тек пужлышо-шамыч вожылмашеш кодыт да тамыкышке волат. Чын енлан ваштареш кугешнен да тудым иземден осалым ойлышо да ондалыше йылме-шамыч ойлен кертдыме лийышт. Эй Юмо, кугу порылыкет моткоч шуко, Тый тудым Шке дечет лүдшө-шамычлан саклен кучет, Тыланет ўшаныше-шамычлан тудым айдеме эрге-шамыч ончылно ончыктенат! Тый *чын ен-шамычым* калык пудыраныме гыч ең уждымо вереш шылтет, нуным осал йылме-шамыч деч Шке

леведышет йымалне ашнет. Пырдыж дене аралыме олаште кугу чаманымашым ончыктышо Господь моктымо. Ушем пудыраныме годым мый каласышым: шинча ончычет корандыме улам. Сандене Тыланет сөрвален кумалмем годым Тый сөрвалыме йўкемым колбыч. Эй, Юмылан йўрышө-шамыч, чылан Тудым йўратыза, вет Юмо чыным йодеш да утыждене кугешныше-шамычлан пёртылта. Эй, Юмылан ўшаныше-шамыч, чот шогыза, да тек тендан шўмда пентгыде лиеш.

Давидын псаломжо. Умылгарен туныктышо, 31.

Закондымылыкшо кудалтыме да сулыкшо касарыме ег поро пиалан. Көн языкшым Юмо ок ушештаре да кө йылмыж дене ок чоялане — тудо ег поро пиалан. Вет ойлыдымо лийым, да кече мучко Тыйым ўжмем дене луэм-шамыч вийдыме лийыч, Вет Тыйын кидет йўдшө-кечыже мыйын ўмбалнем лие; иман вондерын шуралтымыжлан көра мый чот орланышым. Закондымо улмем пален нальым да языкем шым шылте, закондымо улмемым Юмылан почын ойлем, да шўмемын шотдымо улмыжым Тый кудалтышыч. Тидым ужын, Юмылан йўрышө чыла ег күлеш жапыште Тыланет кумалеш, да ташлыше вўд тудын деке ок лишем. Мыйым кучышо ойго деч аралалташ верым пуышо Тый улат. Эй йывыртывашем! Авырен налше-шамыч дечын мыйым утаре. «Тыйым ушаным ыштем да кайышаш корнетлан тыйым туныктем. Шке шинчам тыйын ўмбакет пыштем», — маныч. Ушдымо имне да мул⁷ гае ида лий, нуно лишкет мийыдыме лийыт гын, шөрмычым чиктет да сорлыклет. Языкканлан йўсылык шуко, а Юмылан ўшаныше еным чаманымаш вўдыл налеш. Эй, Юмылан йўрышө-шамыч, Юмылан йывыртен куаныза, чын шонымашан-шамыч, чыланат Тудым моктыза!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Нылымше кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лўмет верчын, черна деч мемнам паремде.

⁷ Мул — лошак.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курум мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, глас:

Господь, уло илышым языкыште эртарыше үнышемше чонышкем толын пуро да, жарар үдырамашым утарымет гаяк, мыйымат Шке декет нал да утаре.

Кызытсе илышын толкынжым эртымем годым мучашдымын шуко осалым ыштымем умылем, шонимемын виктарышыже уклан көра Петр гай Тыланет йүкын каласем: Христос Юмо, мыйым утаре, Айдемем йөратыше улмет дене мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Христосын яндар үдыр-влаклан ямдылыме волгыдо пörтышкыжө вашке пурена да мемнан Христос Юмынан пеш поро йүкшым чылан колына: «Пылпомышын чапшым йөратыше-влак, толза». Ушан үдыр-влак дене пырля пураш манын, шке сортанам үшанымаш дене волгыдемдена.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курум мучкак. Аминь.

Чонем, лектын кайымет деч ончыч сулыккет касаре, вет сулыкан-влаклан сулен налаш неле да чытен керташ лийдыме суд лиш. Пушкыдемше шүм дене Господьым сөрвалем: пален да палыде сулыкым ыштенам, Поро Юмо, Шке Аватын сөрвалымыж дене мыйым чамане да утаре.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Господь, Тыланет Иктылан, осалым шарныдыме да Пoryлан, шке сулыкем почам. Мый, йörдымө, сукен возын сөрвалем: Господь, мый сулыкым ыштенам, шуко сулыкым ыштенам. Шуко йонылышым ыштымемлан көра Пылпомыш күкшытыш ончалаш ом йөрö гынат, мыйын Юмем, Эн Поро да Чаманыше, мыланем чон гыч лекше шинчавүдым пу, ала тудын дене мый, колен йоммем деч ончыч, Тыйым сөрвален сенем да чыла сулыкем дечын мушкылт эрнем. Чонемын кап деч ойырлымеке, чот лүдыкшö да шуко верла гоч эртышаш улам, тушто мыйым айдемем пытараш төчышö да пычкемышалтше чуриян ия-шамыч авырат, полшаш да утараш пеленем кайыше иктат ок лий. Тыйын порылыккетлан үшанен кумалам: Поро Юмо, мыйым лүдыктылшö ия-влаклан ит пу; нунын кидыш пуымо улам манын, тушманем-шамыч моктанен ынышт керт. Эй Господь, Шке чаманымашетым ит мондо, законетым шуктыдымем семын мыланем ит пörтыл-тö, Шке чуриетым мый дечем ит савыре. Господь, Тый мыйым Шке порылыккет да чаманымашет дене туныкто. Тушманем мыйын верч ынже куане, ваштарешем улшо

шыдыжым да осалым ышташ шонымыжым шөрө. Поро Юмо, Тый декет нангайыше чын корным пу, вет сулыкым ыштенам гынат, вес эмлызе деке коштын омыл, вес юмо деке кидем шуен омыл. Мыйын кумалмем ит шүкал, Шке порылыкет дене мыйым колышт, шүмемым Тый дечет лүдмаш дене пенгыдемде. Господь, Тыйын порылыкет мыйын үмбалнем лийже да чыла шонымашемым тул гае йүлалтыже. Господь Юмо, Тый вет Волгыдо улат, чыла волгыдо дечат Волгыдо, чыла куан дечат Кугу Куан, чыла лыпландарымаш деч Кугу Лыпландарымаш, курым-курым мучко улшо Чын Илыш да Утарымаш улат. Аминь.

ВИЗЫМШЕ КАФИСМЕ

Давидын псаломжо, еврей-влак дене возымо огыл, 32.

Эй, Юмылан йөрышө-шамыч, Юмылан йывыртыза, Юмылан йөрышө-шамычлан мокташ күлеш: Юмым күсле дене чаплыза, Тудлан лу кылан псалтирь дене мурыза. Тудлан у мурым мурыза, Тудлан са-йын, кугу йүк дене мурыза! Вет Юмын мутшо чын да Тудын чыла пашаже ўшанле улыт. Юмо порылыкым да чын төрлымым йөрата, Юмын порылыкшо дене мланде темын. Юмын мутшо дене пылпомыш пенгыдемдалтын, да Тудын умша шүлышыж дене нунын көргысө чыла куатышт лийыныт. Тудо тенгыз вүдым шувышеш⁸ темыме гай ик верышке пога, пундашдымым аралыме верыш петыра. Юмо деч уло мланде лүдшө, да тўняште чыла илыше Тудын деч лүдын чытырныже! Вет Тудо каласен — да лийын, Тудо шүден — да пўралтыныт. Юмо калык-шамычын кангашыштым шалата, ең-шамычын шонымыштым коранда да князь-шамычынат кангашыштым коранда. Юмын кангашыже курымеш ила, Тудын шүмыштыжө улшо шонымыжо — тукум гыч тукумышко. Көн Юмыжо Господь — тыгай калык поро пиалан, Тудын күштымыжым шуктен илаш ойырен налме еңже-шамычат поро пиалан улыт. Юмо Пылпомыш гыч ончалын, чыла айдеме эрге-шамычым ужын. Шке ямдылыме суртшо гыч мландыште илыше-шамычым чылаштым Тудо ончалын, Кө нунын шүмыштым кажныжым посна пўрен да нунын чыла пашаштымат пала. Кугыжа вийже шуко лийме дене огеш утаралт, да патыр ең куатше шуко лийме дене огеш утаралт. Утаралташ имнылан ўшанаш ок лий: вийже шуко лийме дене тудо утаралт ок керт. Теве Господьын шинчаже Тудын деч лүдшө-шамыч үмбалне, Тудын порылыкшылан ўшаныше-шамыч үмбалне: Нунын чоныштым колымаш деч утара да шужен ий годым нуным тема. Чоннаже Юмым вучен ила, вет Тудо мемнан полшышына да аралышына. Мемнан шүмна Тудлан йывырта, да Тудын святой лүмжылан ўшанышна. Эй Юмо, Тыланет ўшанен илымына семынак, мыланна Тыйын чаманымашет лийже ыле.

Давидын псаломжо,

кунам Авимелех ончылно шке чурийжым вашталтен,

тудыжо Давидым колтен, да Давид каен, 33.

⁸ Шувыш — коваште мешак.

Юмым кеч-могай жапыштат моктен илем, Тудым моктымаш — эре мыйын йылмыштем. Юмын лүмжө дене мыйын чонем моктанаш тўнгалеш, да ўнышө енг-шамыч тек колыт да йывыртат. Юмым мый денем пырля чапландарыза да, иквереш погынен, Тудын лүмжым нөлтена. Мый Юмым кычалым, Тудо мыйым кольо да чыла ойгем деч утарыш. Тудын деке толза да волгалтса, да тендан чурийда вожылмашке ок пуру. Теве тиде ўнышө сөрвален кумале, да Юмо тудым кольо да чыла ойгыж деч утарыш. Юмо деч лүдшө-шамычым Юмын Суксыжо йыр авырен налеш да утара. Тамлен ончыза да Юмын могай поро улмышым ужыда: Тудлан ўшаныше енг поро пиалан! Эй, Юмын святойжо-шамыч, чыланат Тудын деч лүдын шогыза, вет Тудын деч лүдшө-шамыч йорлеш огыт код. Поян-шамыч йорлештыныт да шуженыт, а Юмым кычалше-шамыч порылык деч посна огыт код. Эй, икшыве-шамыч, толза, мыйым колыштса, тендам Юмо деч лүдаш туныктем. Кө илышым йөрата, кө поро кече-шамычым ужнеже? Йылметым осаллык деч да умшатым чояланен ойлымо деч кучо. Осал паша деч коранг да порым ыште, тыныслыкым кычал да тудын деке вашке. Юмын шинчаже Тудлан йөрышө-шамыч ўмбалне, а Тудын пылышыже нунын кумалмыштым колыштеш. Юмын чурийже осалым ыштыше-шамыч ваштареш: нунын нерген шарнымашым мланде ўмбач пытарышаш верч. Юмылан йөрышө-шамыч сөрвален кумалыч, да Юмо нуным колын да чыла ойгышт деч утарен. Ойгырышо шүман-шамычлан Юмо лишыл да ўнышө шүлышан-шамычым утара. Юмылан йөрышө-шамычын ойгышт шуко гынат, чылаж дечат Юмо нуным утара. Юмо нунын чыла луыштым арала, нунын ик луыштат ок пудырго. Языканышамычын колымашышт пеш шучко, да Юмылан йөрышө-шамычым ужын кертдыме-влак языкыш пурат. Юмо Шке кулжо-шамычын чоныштым утара, да Тудлан ўшанен илыше-шамыч иктат языканыш огыт лий.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын псаломжо, 34.

Эй Юмо, мыйым шотлыдымо-шамычым судитле, мыйым сенгаш шонышо-шамычым сенге. Керде ден авыртышым нал да мылам полшаш шогал. Кердетым лук да мыйым поктышо-шамыч ваштареш шогал, мыйын чонемлан каласе: «Мый тыйын утарышет улам». Мыйын чонем кычалше-шамыч тек вожылмашеш кодыт да намысыш пурат, а мылам осалым ыштыше-шамыч тек шентек чакнат да вожылмашеш кодыт. Тек нуно мардеж пуал колтымо пурак гае лийыт, да Юмын Суксыжо нуным поктен колта. Тек

нунын корнышт пычкемыш да яклака лиеш, а Юмын Суксыжо тек нуным поктен кая: Вет титакем уке ўмбачак, мыйым пытараш шонен, шке вапшыштым шылтен шындышт, арамак мыйын чонем мыскылышт. Тек палыдыме вапш тудо еным леведеш, да шке шындыме лōдыжō тудымак куча, тек тудо шке вапшешыже шке пижеш. Мыйын чонем Юмылан йывырта, Тудын утарымыжлан куана. Чыла луэмат каласа: эй Господь, эй Господь! Тыйын гай кō уло? Тый вийдымым виан-шамычын кидышт деч утарет, толышо-шамыч деч йорлым да незерым утарыше Тый улат. Шоякым ойлышо-шамыч мыйын ваштарешем шогалыч да мый дечем мыйын палыдымем йодыштыч. Мыйын порылыкемлан осал дене пōртылтышт да мыйын чонем саскадыме лийже маньыч. Нунын поктылмышт гоным мый, шүкшō вургемым чиен да пүтым кучен, чонемым ўнгышемдышым, да кумалмашем шке кōргышкем савырнен тольо. Мый лишылемлан, изамлан йōрышаш гай нунылан йōраш тōчышым; шортшо да ойгырышо гай ўнгышемын коштым. А нуно мыйын ваштареш йывыртен погынышт, мыйым сусырташ погынышт, а мый паленат омыл. Нуно шелалтыч, но шүмышт ыш пушкыдем: Мыйым тергышт, воштылын-онгарен шогышт, мыйын ўмбакем пўйыштым пурыч. Эй Господь, кунам Тый тидым ужат? Чонемым нунын осалым ыштымышт деч, шкет чонемым лев деч коранде. Кугу погынымаште Тыйым чапландарем, шуко калык коклаште Тыйым моктем. Мыйын ваштареш арамак осалым ыштыше-шамыч, мыйым арамак ужмышудымо да шинчаштым пўялше-шамыч мыйын нерген тек огыт йывырте. Вет нуно мыланем тыныслыкым ойлышт гынат, шыдышт дене осалым шонышт. Мыйын ўмбакем кычкырен каласышт: «Сай, сай, мемнан шинчана ужо!» Эй Юмо, Тый тидым ужыч, пелештыде ит код. Эй Юмо, мый дечем ит коран! Эй Господь, кынел, мыйын судемым умыло. Эй Юмом да мыйын Господем, мыйын йōсланымем уж. Эй Юмо, мыйым чынет дене тōрлō. Господь Юмом! Нуно мыйын верч ынышт йывырте ыле. Тек шке шүмыштышт «Сай, сай, чонна йодмо семын лие!» манын огыт керт; «Тудым нелын кертна» манын, ынышт ойло ыле. Мыйын пиалдыме лиймемлан йывыргыше-влак тек чылан вожылыт да вожылтарыме лийыт; да шкеныштым кўшкō шындыше-шамыч тек намысыш пурат да мыскылтыш дене леведалтыт. Мыйын чыныш лекшашемым вучышо-влак тек йывыртен куанат, Юмын кулжылан тынысым *йодшо-влак* тек чарныде ойлат: «Господь чапланыже!» Тек йылмем Тыйын чынетлан да кече мучко Тыйым мокташ тунемеш.

Мучашлан. Юмын шочшыжо Давидын псаломжо, 35.

Закон ваштареш чот шогышо шке кōргыштыжō языкланаш шона: Юмо деч лўдмаш шинча ончылныжо уке. Пуйто тудо закондымылыкшым ужын да тудым ужмышудымо лийын, тидын дене шкенжым шке ондален. Умша гыч лекше мутшо — закондымылык да чояланымаш: тудо порылан тунемаш шонен огыл. Кийыме верыштыже закондымылык нерген шонен, чыла тўрлō йōрдымō корныш тошкалын да осаллык деч йырнен огыл. Эй Юмо, Тыйын чаманымашет Пылпомышто да Тыйын чынлыкет пыл-шамыч деке шумешке. Тыйын чынет — Юмын курык гае, Тыйын пўрымашет — мучашдыме келгыт:

эй Юмо, ең-шамычымат, вольык-шамычымат Тый аралет! Эй Юмо, Тый Шке чаманымашетым чот шукемдышыч, айдеме тукум эрге-шамыч Тыйын шулдырет йымалне порын аралалташ ұшанат. Тыйын пөртетын поянлыкше дене темыт, да тамле памашет гыч нуным йүктет. Вет илышым пуышо памаш Тый денет, Тыйын волгыдыштет волгыдым ужына. Тыйым палыше-шамычлан чаманымашым да чын шүман-шамычлан чынетым шукемде. Кугешнышын йолжо лишкем ынже тол, да языкан енын кидше мыйым ынже тарвате! Закондымын ыштыше-шамыч тушто чыланат пытеныт, нуно шүкал корандыме улыт да шогалын огыт керг.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын псаломжо, 36.

Чоя ең гае лияш ит төчө да закондымын ыштышылан ит көране. Вет нуно шудо гае вашке кошкат да ужар шудо гае вашке возыт. Господьлан ұшане да порым ыште, мланде үмбалне иле да тудын поянлыкше дене пайдаланаш тўналат. Юмылан куанен иле, да Тудо тыланет шүмет йодмым пуа. Корнетым Юмылан поч да Тудлан ұшане, да Тудо шукта: Тыйын чынетым волгыдыш луктеш да пұрымашетым кечывал кече гайым ышта. Юмым колышт иле да Тудлан кумал. Шке корныштыжо чыла шуктышо, но закондымын ыштыше еңлан ит көране. Шыдешкыметым чарне да кугун сырыметым кудалте, шоякым ыштыше-шамыч почеш ит кай. Вет чояланыше-шамыч пытат, Юмын күштымыжым кугу чытымаш дене шуктышо ең-шамычлан мланде возеш. Шукат ок эрте, а языкан ең огеш лий, да тудын вержым кычалат гынат, от му. Ёңышө-шамычлан мланде возеш, да шуко тыныслык дене шер темын канат. Языккан ең чын еным эскера да тудын үмбаке пүйжым пуреш. Юмо языканым вожылмашыш луктеш, вет тудын кечыже пытен толшашым ончылгоч ужеш. Незер ден йорлым пытараш да чын шонымашан-шамычым шуралташ манын, языкан-шамыч кердыштым луктыч, пикшыштым чымен ямдылышт. Нунын кердышт тек шке шүмышкышт пура, да пикшышт тодылалтеш. Юмылан йөрышө-шамычын пеш шагал погыштат языкан-шамычын шуко поянлыкышт деч сайрак. Вет языкан-шамычын чогашылышт күрышталтыт, а Юмылан йөрышө-шамычым Юмо пенгыдемда. Язык деч посна илыше-шамычын корныштым Юмо пала, да нунын ужашышт курымеш огеш пыте. Шучко жапыште нуно вожылмашеш огыт код да кинде укеан кечылаштат темыт, а языкан-шамыч пытат. Юмын тушманже-шамыч чапланымышт да нөлталалтмышт годым шикш шаланыме гае шаланышт. Языккан ең

вучымеш налеш да огеш пörтылтö, а Юмылан йöрышö ег йывыртен тöла. Да Юмым моктышо-шамыч мландан лийыт, а Тудым шудалшыже йомын пытат. Юмо айдемын корныжым виктара да тудын корныжлан пеш куана: *Ен* камвозеш гынат, огеш эмгане, вет Юмо тудын кидшым пентгыдемда. Самырык ылым да тебе ынде шонгемым, но Юмылан йöрышö еным öрдыжеш кодымым да тудын тукумжын киндым йодышт коштым шым уж. Юмылан йöрышö ег кечын порылыкым ышта да вучымешат пуа, да тудын тукумжо пагалыме лиш. Осал деч коран да порым ыште, да курым-курымеш илет. Вет Юмо чын судым йöрата да Шканже йöрышö-шамычым огеш кодо, нуно курымеш аралалтыт, а закондымо-шамычше поктен колтымо лийыт, да пужлышо-шамычын тукумыштат пыта. А Юмылан йöрышö-шамычлан мланде пуалтеш, да тушан нуно курым-курымлан вераныт. Юмылан йöрышö енын умшаже шинчымашлан тунемеш, да тудын йылмыже чыным ойла. Юмын законжо тудын шöмыштыжö, да тудын йолжо огеш шöртнö. Языканы ег Юмылан йöрышö еным ванен коштеш да тудым пушташ кычалеш, А Юмо тудым языканы енын кидешыже огеш кодо да тудлан судым ыштымыже годымат тудым титаклаш огеш пу. Юмылан öшане да тудын корныж дене кошт, да тылат вочпаш мландым тылат пуыпаш верч тыйым нöлта, да языканы-шамычын йомын пытымыштым ужат. Пужлышо енын моктанымыжым да Ливан курыкысо кедр гае кугешнымыжым ужим: Да лишычше эртен кайышым, да тебе тудо уке: тудым кычалым, а тудын вержат уке. Осал ит лий да чыным уж, вет тынысле айдемын ончыкылыкшо уло. Закондымо-шамычше чылан йомын пытат, пужлышо-шамычын мо кодшыжат пыта. А Юмылан йöрышö-шамычын утаралтмашышт Юмо деч, да ойган жапыште Тудо нуным арала. Юмо нунылан полша да нуным утара, языканы-шамыч кокла гыч утарен налеш да арален кода, вет нуно Тудлан öшаненыт.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шöлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шöлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Визымше кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шöлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лöмет верчын, черна деч мемнам паремде. Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 5 глас:

Христос Юмем, Тыйын престолет чот лүдыкшө, а мыйын илышем ондалымаш дене темын: Поро да Айдемым йоратыше, Тый мыйым от чамане гын, ончыкылык орлык деч кө утара?

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Мланде үмбалнысе илыш верч тыршышем мыйым рай гыч поктен лукто; үшаным йомдарышым, мом ынде ыштем? Сандене капкам кырем да сөрвалем: Господь, Господь, сулык ыштышем верч öкынымемлан көра капкатым поч да мыйым утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Ёдыр, Тыйын черкетым кузе лүмдена? Шүлышын каныме верже але Пылпомышын шерыжын райже? Мучашдыме илыш верч тыршыше, Тыйын чыла порылыкет уло, мемнан чоннам утарышаш верч Христосым эреак сөрвале.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Чын ыштыше да моктымо Юмо, пеш кугу да виан Юмо, курым-курымаш Юмо, мыйым, сулыкан айдемым, тиде жапыште колышт: чояланыде сөрвалыше еным колышташ сөрэнат вет, йырнык умшан улам да сулыкеш варнен пытенам гынат, мыйым ит шүкал. Мланде үмбалне илыше-шамычын да öрдыж верлаште коштшо-влакынат үшанышт Тый улат. Сарүзгар ден авыртышым нал да мылам полшаш шогал, кердетым ямдыле да мыйым поктылшо-влак ваштареш нöлтал. Мыйын ушдымылыкемын чурийже ончыч осал шүлыш-влакым поктен колто: ушем гыч ужмышудымаш шүлыш, осалым шарныме шүлыш, көраныме да сайын кояш төчымö шүлыш, лүдмö да ойгырымо шүлыш, кугешныме да моло түрлö осал шүлыш тек коран каят. Иян алгаштарымыж дене ылыжше чыла түрлö кумыл шупшмаш да капын осал таранымыже шулышт, тек мыйын чонем, капем да шүлышем Тыйын святой туныктымашетын волгыдыж дене темеш. Тыйын шуко порылыкет дене пенгыде үшанымашке да ийготлан келшыше тичмашлыкыш шуам, тунам чыла Суксо да Юмылан йöрышö-шамыч дене пырля Тыйын Эн Святой да чапле лүметым моктем, Ачан, Эргын, Святой Шүлышын, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

КУДЫМШО КАФИСМЕ

Давидын псаломжо. Шуматкечым шарнаш, 37.

Эй Юмо, шыдешкымет дене мыйым ит титакле да сырымет дене мылам орлыкым ит ужыкто. Вет Тыйын умдет-шамыч мыланем керылтыныт, да Тый кидетым мыйын үмбалан нелемденат. Тыйын шыдет улмылан мыйын капем огеш парем, языкем улмо дене мыйын луэм огеш *тыныслане*. Вет мыйын закондымылыкем вуемымат эртен, неле нумалтыш гае мыйым темден шога. Уш деч посна илымем дене мыйын сусырем-шамыч шуйыныт да үпшалтыт. Орланымем дене чылтак пугырнен пытышым, кече мучко ойгырен коштам. Мыйын уло көргем намыс дене темын, мыйын капем огеш парем. Чот йөсланышым да үнышемем, шүмемын ойгырымыжо дене мугырен шортым. Эй Юмо, мыйын чыла чон йодмашем Тыйын ончылнет, да мыйын ойгырен шүлалтымемат Тый дечет шолып огыл. Мыйын шүмем пудыраныш, йыжынгемат пытыш, шинча волгыдем ыле, ынде тудат уке. Йолташем ден шүмбелем-шамыч, ончыкем толын, ваштарешем шогалыч, А лишылем-шамыч мый дечем мундыркө шогалыч; чонем кычалше-шамыч мыйым шыгыремдышт, мыланем осалым кычалше-шамыч шоям ойлышт да чояланышаш нерген кечыгут кангашышт. Мыйже сонгыра гай колын омыл да йылмыдыме гай шке умшамат почын омыл. Да колын кертдыме ег гай умшам дене вашмутым пуыде шогышым. Эй Юмо, вет мый Тыланет ушанышым: Господь Юмем, Тый мыйым колат. Вет мый каласышым: «Тушманем-шамыч мыйын верч тек огыт куане», — вет мыйын йолем шүртнымө годым нуно кугешнен шогышт. Сусырым чыташ мый ямде улам, да мыйын орлыкем эреак ончылнем. Вет закондымо улмем нерген мый увертарем да языкем верчын тургыжланаш тунгалам. Мыйын тушманем-шамыч илат да мый дечем виянрак лийыныт, да мыйым арамак ужын кертдыме-шамыч шукемыч. Мыйын порылыкем ваштареш осалым ыштыше-шамыч мыйын порым ыштымемлан верч мыйын үмбакем шоям ойлышт. Эй Господь, мыйын Юмем, мыйым ит кудалте, мый дечем ит ойырло! Мыйым утарыше Юмо, мыланем полшаш вашке!

Мучашлан. Идифумлан. Давидын мурыжо, 38.

Мый каласышым: йылмем дене языкым ышташ огыл манын, корнем аралаш тунгалам. Языканын енын мыйын ончылнем шогымыж годым мый умшамлан аралтышым пыштышым. Йылмыдыме лийым да үнышемем, порылыкым йомдарышым да шыпланышым, да мыйын черем көргышкем мөнгеш пörтыльö. Көргыштем шүмем ырыш, да мыйын шонемаштем тул ылыже. Йылмем дене каласышым: Эй Юмо, кунам колышашем да ылышаш кечемын мыняре кодмыжым каласе. Илашем мыняре кодын, палем ыле. Теве Тый кечем-шамычым шеч дене висенат, да Тыйын ончылнет мыйын ылышем нимо уке гае гына. Чынак, чылажат арам, чыла ылыше енжат. Чынак, ег вет үмыл гае коштеш; тудо уке ланак шкенжым тургыжландара, погым шога, а көлан погымыжым ок пале. Кызытат кө мыйын ушанем? Юмо огыл мо? Мыйын ылышемат Тый дечет. Чыла закон деч посна ыштымем деч мыйым утаре: Тый ушдымылан мыйым мыскылаш эрыкым пуэнат. Мый йылмыдыме лийым да умшамым шым поч, вет Тый тыге ыштенат. Тыйын сусыртымет деч мыйым коранде, вет Тыйын пентгыде кидет деч мый

пытём. Закондымо улмыжлан көра осал пашажым ончыктымо дене Тый еным туныктышыч да тудын илышыжым энгыремышвотым үштылмө гае пытарышыч: чынак, чыла енат арам тургыжлана! Эй Юмо, кумалмемым кол да сөрвалымамлан пылышетым савыре, шинчавүдемлан пелештыде ит код, вет мый Тыйын ончылнет ачам-шамыч гаяк куснен коштшо да толын илыше улам. Колен колтымешке да уке лиймешке тынысын илаш манын, мыланем куштылгылыкым пу.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 39.

Мый Юмылан пеш чот үшанышым, да Тудо мыйым колышто да кумалмем кольо, Мыйым шучко вынем гыч да лүкө куп гыч лукто, йолем кү үмбаке шогалтыш, ошкылем төрлатен колтыш. Юмыланна мурымо у мурым умшашем пыштыш: шукышт ужыт да лүдыт, Юмылан үшанат. Юмын лүмжылан үшаныше ег поро пиалан, тудо күлдымө пашашке да шоя ойгырымашке ок ушно. Господь Юмем, Тый öрыктарыше пашам шуко ыштенат, нунын шуко улмышт нерген увертарышым, ойлышым: Тыйын шонымет гае шонышо иктат уке. Надырым да кумалаш кондымым Тыйын налмет ыш шу, мылам капым ямдылышыч, язык верчын йүлалтен кумалмымат шыч йод. Тунам Мый каласышым: тебе миём, книгаште Мыйын нерген возалтын. Эй Юмем, Тыйын эрыкетым шуктынем, да Тыйын законет — Мыйын көргыштем. Кугу погынымаште чыным ойлышым, умшамым ом чаре. Эй Юмо, Тый палет. Тыйын чынетым шүмыштем шылтен шым кийыкте, Тыйын чынетым да утарыметым каласышым, Тыйын порылыкетым да чынетым кугу погынымаш деч шым шылте. Эй Юмо, сайлыкетым мый дечем ит нал: Тыйын чаманымаш ден чынет эреак мыйым аралышт ыле. Вет мыйым мучашдыме шуко осаллык авырен нале, закондымылыкем мыйым авырыш, шинчамат ончен ыш керт, нуно вуйысо үпем дечат утла шукемыч, да шүм-кылем лушкыш. Эй Господь, мыйым утараш кумылан лий! Эй Господь, мыланем полшаш вашке. Чонемым налаш кычалше-шамыч чыланат намысыш пурат да вожылмашеш кодыт, мылам осалым шонышо-шамыч вожылмашеш кодышт да мөнгеш савырнышт. Мыйым, *мыскылен*, «сай, сай» манын илыше-шамыч вашке вожылмашеш кодышт. Эй Юмо, Тыйым кычалше-шамыч чыланат Тыланет йывыртен куанышт, да Тыйын утарыметым йöратыше-шамыч чыла годымат ойлышт: «Юмо чапланыже!» Мый йорло да незер улам, мыйын нерген Юмо тургыжлана. Мылам Полшышо да мыйым Аралыше Тый улат. Эй Юмо, мыланем полшаш ит мондо!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 40.

Йорло ден незерлан порылыкым ышташ шонышо ең поро пиалан, *йӧсылык* кечын Юмо тудым утара. Юмо тудым аралыже, кужу ўмыраным да мланде ўмбалне поро пиаланым ыштыже, да тушман-шамыч кидышке ынже пу. Черланен кийыме верыштыже тудлан Юмо полша! Черланен кийыме вержымат йӧршеш вашталтен. Мый каласышым: «Эй Юмо, мыйым серлаге, чонемым паремде, вет Тыйын ончылнет мый языкыш пурышым». Тушманем-шамыч мыйын нерген осалым каласышт: «Кунам тудо кола да лўмжӧ мондалтеш?» Да мыйым ужаш пурышо ең шўмыштыжӧ шоякым ойлыш, шканже закондымылыкым погыш. Вара, тўжваке лектын, пырля ойлен келшышт: Тушманем-шамыч чыланат мыйын нерген шолып ойлышт, мылам осалым ышташ шонышт. Мыйын ваштарешем закондымылык мутым каласышт: «Мален колтымеке, тудо ынде кынелеш мо?» Вет мый денем келшен илыше ўшаныме енем, киндемым кочшо ең, мыйым шўртныкташ йолжым нӧлтале. Эй Юмо, Тый мыйым серлаге да мыйым кынелте, да мый нунылан пӧртылтем. Тушманем мыйын нерген *осалым шонен* огеш йывырте гын, тыге *мый* Тыйын йӧратыметым пален налам. Осал лийдымемлан Тый мыйым йӧратен налыч да Шке ончыланет курымеш чоткыдемдышыч. Израильын Господь Юмыжо курым-курымеш моктымо. Тыге лийже. Тыге лийже.

Мучашлан. Корейын эргыже-влаклан тунемаш.

Давидын псаломжо, еврей-влак дене возымо огыл, 41.

Пўчын памаш вўд деке мийымыже шумо гае, эй Юмо, мыйын чонем Тый декет мяшш шона. Куатле, Илыше Юмым мыйын чонем пеш ужнеже: «Юмын чурийже ончыко кунам миен лектам?» Кече еда мылам «Юмет кушто?» манме годым шинчавўдем йўдшӧ-кечыже кинде олмеш лие. Ӗрмӧ верыш кайышашем да Юмын пӧртышкыжӧ йывыртыше умша дене, пайрем йўк дене *Юмым* чапландарен пурышашем ушешем возо, да чонемын кумылжо почылто. Эй, чонем, молан ойгырет, молан мыйым тургыжландарет? Юмылан ўшане! Вет мый Тудым моктен ойлем: «Тый мыйын утарышем да мыйын Юмем улат. Кӧргыштем чонем тарваныш, сандене Тыйым Иордан ден Ермон мланде да Изи гына курык гычат ушешем налам». Шунгалт йогышо вўдетын йўкшӧ дене поргем поргемым ўжеш: Тыйын чыла тура толкынет да вўдонго-шамычет мыйын ўмбачем кайышт. Кечывалым Юмо Шке порылыкшым ончыкта, а йўдым мый Тудлан мурем да илышемын Юмыжлан кумалам. Юмылан каласем: «Мыйын аралышем Тый улат, мыйым молан мондышыч? Тушманем-шамыч орландарыме годым молан мый ойгырен коштам?» Луэм-шамыч пудыргымо годым тушманем-шамыч «Тыйын Юмет кушто?» манын, кече еда мылам мыскылен ойлышт. Эй, чонем, молан ойгырет? Молан мыйым тургыжландарет? Юмылан ўшане! Вет мый Тудым моктен ойлем: «Тый мыйын утарышем да мыйын Юмем улат».

Давидын псаломжо, еврей-влак дене возымо огыл, 42.

Эй Юмо, мыланем судым ыште да нелылыкем уж; йордымӧ калык деч, шояк да чояланыше еҥ деч мыйым утаре. Эй Юмо, вет Тый мыйын пентгыдылыкем улат. Тый молан мыйым савырен колтышыч? Тушманем мыскылыме годым мый молан ойгырен коштам? Тыйын волгыдетым да чынетым колто, нуно мыйым туныктат да Тыйын святой курыкышкет да илыме верышкет пуртат. Мый Юмын *жертвенникше* деке мием, рвезылыкем куандарыше Юмын лишкыже. Эй Юмо, эй Юмем, күсле дене Тыйым моктем! Эй, чонем, молан ойгырет? Молан мыйым тургыжландарет? Юмылан ўшане! Вет мый Тудым моктен ойлем: «Тый мыйын утарышем да мыйын Юмем улат».

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Корейын эргыже-влаклан. Тунемаш, 43.

Эй Юмо, тошто кечылаште, ачана-шамычын кечылаштышт, Тыйын ыштыме пашат нерген ме пылышна дене колна да ачана-шамычат мыланна увертарышт. Тыйын кидет вес калык-шамычым пытарен, а Тый ачана-шамычым веранденат; йот калык-шамычлан йӧсым ужыктенат да нуным поктен колтенат. Вет ачана-шамыч мландым шке кердышт дене налын огытыл, да нуным шке вийышт огыл, а Тыйын кидет, куатет да чуриетын волгыдыжо *утарен*, вет Тый нунылан поро кумылетым ончыктенат. Тый Шке мыйын Кугыжам да мыйын Юмем улат, Тый Иаковлан утарымашым пуышо улат. Тый денет тушман-шамычым сенена да мемнан ваштареш лекше-шамычым Тыйын лүмет дене укешке луктына. Вет мый пикшемлан ом ўшане да кердем мыйым огеш утаре. Вет поктылшо-шамыч деч мемнам Тый утарышыч да мемнам ужын кертдыме-шамычымат вожылмашке пуртышыч. Кече еда Юмым моктена да Тыйын лүметым курымеш почын ойлена. Кызыт Тый мемнам савырен колтышыч да вожылмашке пуртышыч, эй Юмо, ынде мемнан вийна дене пырля от лек. Мемнам тушман-шамыч деч мӧнгеш савырышыч, да ужын кертдыме-шамыч мемнам толен кодышт: Тый мемнам шорык-шамычым кочкаш пуымо гае пуэнат да йот калык коклашке шалатен колтенат. Тый Шке калыкетым ак деч посна пуышыч, да йывыртен йӱкланымаште ме шукын ышна лий. Мемнам пошкудо-шамычлан мыскылаш, мемнан йыр илыше-шамычлан онгарен воштылаш кодышыч. *Тый* мемнам йот калык-шамыч коклаште воштылтышлан пыштенат, еҥ-шамыч, воштылын, вуйыштым мемнан велке рүзалтат. Намысем кече мучко шинча ончылнем, да чуриемын вожылмашыже мыйым леведе, Мыскылыше деч да орлышын йӱкшӧ деч, тушманын да поктышын чурийже деч *орланем*. Чыла тиде мыланна логале, но Тыйым ышна мондо да

күштүметым ышна пудырто, Мемнан йолгорнынам Шке корнет гыч коранденат гынат, мемнан шүмна Тый дечет ыш коран: Вет орлык ужмо верыштына мемнам үнгышемдышыч, да колымашын үмылжө мемнам леведе. Юмынан лүмжым мондена да йот юмылан киднам нөлталына гын, Юмо тидлан мутым кучаш ок шогалте мо? Вет Тудо шүмын шолып шонымашыжым пала. Тыйын верч мемнам кече еда пуштедат, шүшкылшаш шорыклан шотлат. Эй Юмо, кынел, молан малет? Кынел да мемнам чылтак ит кудалте. Чуриетым молан савырет? Мемнан йорлылыкнам да ойгынам молан мондет? Вет чонна үнгышеме, пурак гае лие, көргына мландеш пиже. Эй Юмо, кынелын, мыланна полшо да Шке лүмет верчын мемнам утаре!

Мучашлан. Вашталтме нерген. Корейын эргыже-влаклан тунемаш.

Йоратыме ег нерген муру, 44.

Мыйын шүмем поро мутым луктеш, пашам нерген Кугыжалан ойлем: мыйын йылмем — вашке возышо книгазын тояже. Тыйын чеверлыккет чыла айдеме эрге-шамыч дечат чапле! Тыйын умшат гыч поро кумыл шарлен, да Юмо Тыйым курым-курымлан суапландарен. Эй, Виян, кердетым кыдалешет үштал, Моторлыккет да сайлыккет дене чын верч, үнгышылык да виклык верч чоткыдем, вашке да кугыжалане, да Тыйын пурла кидет Тыйым öрыктарышын нангая. Эй, Виян, Тыйын пикш умдет-шамыч пеш пүсö улыт, нуно Кугыжан тушманже-шамычын шүмышкö керылтыт, калык-шамыч йол йымакет йöралтыт. Эй Юмо, Тыйын престолет курым-курумеш. Кугыжалыкетын тояже — чын тоя: Тый чынлыкым йöратенат да закондымылыкым ужын кертдыме лийынат, эй Юмо, садлан верч Тыйын Юмет куандарыше үй дене Тый денет иктеш улшо-шамыч деч утла Тыйым үйлен. Смирна, алой да кассий — Тыйын чиемет гыч; слон лу дене сöрастарыме пöртла гыч Тыйым куандарат. Кугыжа-шамычын үдырышт Тыйын моткоч пагалыме енет улыт, шöртнö дене тёрлымö да сöрастарыме вургеман Ёдыр Кугыжа пурла могырышкет шогалын. Эй, Ёдыр, колышт, уж да пылышетым пыште, Шке калыкетым да ачатын суртшымат мондо! Да Кугыжа Тыйын моторлыккетым уjneже, вет Тудо Тыйын Юмет, да Тый Тудлан суken кумалат. Тирын үдыржат пöлек-шамыч дене: да калыкын поянышт-шамыч Тыйын чуриетлан сөрвален кумалыт. Кугыжа Ёдырын чыла чапше шке көргыштыжö, Тудо шöртнö шёртö дене тёрлымö да сöрастарыме мотор вургемым чиен. Тудын почеш Кугыжа деке үдыр-шамыч кондалтыт, Тудын лишылже-шамыч Тый декет кондалтыт. Йывыртымаш да куанымаш дене кондалтыт, Кугыжан полатышкыже пурталтыт. Тыйын ачатмыт олмеш эргыч-шамыч лийыныт: Тый нуным чыла мландылан вуйлатышылан шогалтет. Тыйын лүметым тукум гыч тукумышко ушыштем кучем, сандене калык-шамыч Тыйым курумеш да курым-курумеш чапландараш тунгалыт.

Мучашлан.

Корейын эргыже-влак гоч.

Шолып паша нерген. Псалом, 45.

Юмо мыланна — Аралалтме вер да Куат, неле ойго толмо годым — Полшышо. Сандене ме, мланде чытырналтеш да курык-шамыч тенгыз пундашке савырнат гынат, огына лүд. Нунын вүдышт мўгырен йогеныт да толкыналтыныт, Тудын куатше дене курык-шамыч чытырналтыныт. Вүд йогын-влак Юмын олажым куандарат: Кўшылсö Шке илыме вержым святитлен. Юмо тудын покшелныже, да тудо огешат тарване: Юмо тудлан эр годсекак полша. Калык-шамыч пудыранышт, кугыжаныш-шамыч тайналтыч, Кўшылсö Шке йўкшым пуыш: мланде чытырналте. Куат-шамычын Юмыжо мемнан дене, Иаковын Юмыжо — мемнан Аралышына. Толза да Юмын пашаже-шамычым, Тудын мланде ўмбалне ыштыме öрыктарыше пашаже-шамычым ужса: Тудо чыла мланде мучко сар-шамычым чарен, пикшым пудырта, сар ўзгарым тодыштеш да авыртыш-шамычым тул дене йўлалта. Лыпланыза да Мыйын Юмо улмем палыза: Мый калык-шамыч коклаште нöлталалтам, Мый мланде ўмбалне нöлталалтам. Куат-шамычын Юмыжо мемнан дене, Иаковын Юмыжо — мемнан Аралышына.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Кудымшо кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лўмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лўмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ўмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 3 глас:

Господь Юмо, Тыланет моктымашым кондем, чыла шке сулыкем Тыланет каласем.
Тый мыйым Шке декет савыре да серлаге.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан.

Мыйын Юмем, мыйым утаре, кузе ожно мытарьым утаренат, яжар ўдырамашын
шортын сөрвалымыжым шү

калын отыл, тугак мыйын ойгырен шүлалтымемат йөрәтен нал да мыйым утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Яндар Ёдыр, Тыйын леведышет йымаке мый ынде кул семын толам: Юмым
Шочыктышо Ава, мыйым сулык дене варналтме деч утаре. Тый вет сулык Сенгышым
шочыктенат.

Юмо, серлаге (*40 гана*) да молитва:

Мемнан Господь Юмына, ме, йөрдымө-влак, шочмына годсекак да кызыт мартеат
Тыйын мыланна пален але палыде, почмо але почын ончыктыдымо, паша але мут дене
ыштыме чыла порылыкетлан таум ыштена. Мемнам йөрәтымет верч Шке Ик шочмо
Эргычым пуаш эрыкет лийын. Мемнамат Тыйын йөрәтымашетлан йөрышым ыште.
Тыйын шомакет дене мыланна ушым пу, Тый дечет лүдмаш гоч Тыйын виет деч мыланна
пенгыдылыкым шүлалте, эрык дене але эрык деч посна ыштыме сулыкнам касаре,
нуным мемнан ўмбалан ит кодо, мемнан чоннам сулыкдымым ыште да переге. Тыйын
айдемым йөрәтыметлан мучаш марте йөрышым ыштен, *титаклыдыме* яндар чонемым
Шке Престолет ончыко шогалте. Господь, Тыйын лүметым чын ўжшө чыла еным
шарналте: мыланна кеч порым, кеч удам шоненыт гынат, чылаштымат шарналте. Чылан
ме айдеме улына, а чыла айдеме арам гына. Сандене Тыйым сөрвалена: Господь,
чаманыше шүм көргетын кугу порылыкшым мыланна пу.

ШЫМШЕ КАФИСМЕ

Мучашлан. Корейын эргыже-влак гоч.

Псалом, 46.

Калык-шамыч, кид совен, чот йывыртен, Юмылан ойлыза. Вет Күшылсө Господь
лүдыкшө, уло мландылан пеш кугу Кугыжа. Тудо мыланна ен-влакым сенаш полшыш да
йот калык-шамычым йол йымакына *ныштыш*. Шке йөрәтыме ужашыжым, Иаковын
сылнылыкшым, мыланна ойырыш. Юмо кугун йывыртен ойлымаште пуч йүк дене
нөлтлалте. Мурыза Юмыланна, мурыза! Мурыза Кугыжаланна, мурыза! Вет Юмо чыла
мландылан Кугыжа, тидым умылен мурыза! Юмо калык-шамычлан Кугыжа лийын; Юмо
Шке святой престолыштыжо шинча. Калык-шамычын вуйлатышышт Авраамын Юмыжо
деке погыненыт, вет мланде ўмбалне Юмын ойырен налмыже-шамыч пеш чапланеныт.

Арнян кокымшо кечыжлан.

Корейын эргыже-влаклан. Муро псалом, 47.

Господь вет пеш кугу да пеш моктымо мемнан Юмынан олаштыже, Тудын святой
курукыштыжо, Тудым пеш чаплым ыштыме, чыла мландылан куан. Тиде — Сион курык,

йүдвел мोगыржо, Кугу Кугыжан олаже! Юмо тиде пörттым арала, да тушто илыше-шамыч Тудым палат. Теве мланде үмбалнысе кугыжа-шамыч погыненыт, ик верышке толыныт. Чыла тидым ужын, нуно öрыныт, пудыраненыт, тарваненыт. Нуно чытырналтыныт: аза ыштыше гае орланеныт. Тый пеш кугу мардеж дене Фарсис корабль-шамычым шалатет. Ончыч колмынам ме Юмынан олаштыже, куат-шамыч Юмын олаштыже, ужна: Юмо тудым курымешлан шынден. Эй Юмо, Тыйын порылыкетым Тыйын калыкет коклаште налынна. Эй Юмо, Тыйын лүмет семын Тыйым моктымашат чыла мланде мучко: пурла кидет чынлык дене темын. Эй Юмо, Тыйын пүрымашет верчын Сион курык йывыртыже, да Иудей үдыр-шамыч куанышт! Сион йыр савырныза да тудын дек лишемза, тудын башныже-шамыч үмбалне ойлыза, Тудын пентгыдылыкше деке шүмдам савырыза да ончыкылык тукумлан каласышаш верч тудын пörтшö-шамычым шымлен ончыза. Вет Тудо курымлан, курым-курымеш мемнан Юмына. Тудо мемнам курымеш арален ашна.

Мучашлан. Корей эрге-влаклан.

Псалом, 48.

Чыла калык-шамыч, тидым колза, тўняште илыше-шамыч, чыланат тидым умылыза: Эй, мландыште илыше-шамычат, айдеме эрге-шамычат, поян ден йорлыжат! Умшам кугу уш-акылым каласа, да шүм-чон шонымашем — шинчымаш. Туштен каласымашлан пылышемым пыштем, вашмутшым псалтирь дене умыландарем. Орлык ужмо кечыште мо верч лүдман? Йолемын закон деч посна коштымжо тунам мыйым авыра. Эй, шке куатланда үшаныше да поянлыкда шуко улмо дене моктаныше-шамыч! Изат утарен ок керт, вес ең утара мо? Курым мучко тырша гынат, Юмылан нимом пуэнат иктат шкенжын чонжым сулен налын ок керт. Мучаш марте ила мо, колымашым ок уж мо? Вет эн ушан-шамычын колымым ужеш, ушдымо ден шотдымат пытат да поянлыкыштым енлан кодат. Да нунын курымеш илыме верышт — шүгар колотка, тиде илемышт тукум гыч тукумыш лийыт, кеч мландыштым шке лүмышт дене лүмденыт. Чапланен илымыж годым ең тидым умылен огыл, тудо шонен моштыдымо волык гай лийын. Нунын тиде корнышт — шканышт ондалалтмаш, туге гынат йылмышт дене *тудым* моктат. Шорык-шамыч гае нуно тамыкышке пыштыме улыт, нуным колымаш кўта, да Юмылан йöрышö-шамыч вашке нунын деч кўшнö лийыт, а тамыкыште улшылан полшышо огеш лий: языкан-шамычын чапышт пыта. А Юмо, мыйым налын, чонемым тамык гыч утара. Ең пойымо годым але тудын суртшын чапше кугемме годым ит лүд, Вет колымыж годым тудо нимомат огеш нал да чапшат тудын пелен огеш мие. Илымыж годым тудым чапландарат гынат, тудлан порым ыштымет годым тылат таум ышта гынат, Тудо ачаже-шамычын тукумышкышт кая: курымеш волгыдым огеш уж. Чапланен илымыж годым ең тидым умылен огыл, тудо шонен моштыдымо волык гай лийын.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшилан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Асафын псаломжо, 49.

Юмо-шамычын Юмыжо, Господь, каласен да кече лекме вер гыч кече шичме верышке шумешке мландым үжын. Тудын куаным кондышо моторлыкшо Сион гыч. Юмо койын толеш, мемнан Юмына, да пелештыде огеш код: Тудын ончылныжо тул йўла, да Тудын йырже — пеш тале мардеж. Шке калыкшым судитлаш Тудо кўшычын пылпомышым үжеш, а *ўлычын* — мландым. Жертвым кондымо нерген Юмо деч кўштымашым налше святой енге-шамычым Тудын деке погыза. Да пылпомыш-шамыч Тудын чынжым увертарат, вет Юмо Шке Судитлыше. Эй, калыкем, колышт, да Мый тыланет каласем; эй, Израиль, Мый тыланетат ўшандарен ойлем: Мый Юмо, тыйын Юмет улам. Мый тыйым надырет верч ом титакле; Тыйын йўлалтен пуымо жертвет эре Мыйын ончылнем. Тыйын суртет гыч ўшкыжаш презе-шамычым да кўтўэт гыч каза-тага-шамычым ом нал. Вет чодырасе чыла янлык, курыкласе волык да ўшкыж-шамычат Мыйын улыт. Кавасе чыла кайыкымат палем, да пасу-шамычын моторлыкыштат Мыйын ончылнем. Кочмем шуэш гын, тыланет ом ойло: вет сандалыкат да чыла, мо тудым тема, Мыйын улыт. Мый презе шылым кочкам мо да каза вўрым йўам мо? Тый Юмылан моктымаш надырым кондо да Кўшылсылан сўрыметым шукто, Да ойган кечыштет Мыйым ўж, да тыйым утарем, да тый Мыйым чапландарет. Языканылан Юмо каласен: молан тый кўштымем туныктет да Мыйын кўштымемым умшат дене веле шуктет? Вет Мыйын туныктымем тый шыч йўрате да мутем-шамычым мўнгешла савырышыч: Ворым ужын, тудын дене пырля кайышыч да яжарланыше дене пырля коштыч. Умшат осал мутым шуко ойлыш, а йылмет чоялыкым шарыш. Погынымаште иза-шольо ўмбаке шоям ойленат да аватын эргыжымат осал пашалан таратенат. Тый тидым ыштышыч, а Мый шым пелеште; тый закондымым шонышыч, пуйто Мыят тыйын гаяк лиям. Мый тыйым титаклем да языкет-шамычым шинча ончыкет конден ончыктем. Эй, Юмым мондышо-шамыч, тидым умылен налза, уке гын, кучен налалтыда, да иктат тендам ок утаре. Моктымаш надыр Мыйым чапландара, да тидын гоч Мый тудлан утарымым ончыктем.

**Мучашлан. Нафан пророк толмеке,
Давидын псаломжо, Урийын ватыже
Вирсавий деке пурымыж деч вара, 50.**

Эй Юмо, Шкендын кугу кумылет дене мыйым серлаге да шуко порым шонымет дене осалем дечын мыйым эрыкте. Осалем дечын чарныдеак мушкын, языкем дечын мыйым эрыкте. Вет осалым ыштымем мый шинчем, да мыйын языкем эре ушыштемак коштеш. Тыйын ончылнет языкым ыштенам да Тыйын шинчат ончылно осал пашам ыштенам,

Тыйын каласымет раш да языкем верчын мыйым судитлымет төрак. Вет авам мыйым языкеш иландарен, да мый шочмем годымак яндар шочын омыл. Тый чон дене көргыштө төр шонымым йөрәтәт: пален шуктыдымо Тыйын законетым мыланем умылтарен туныкто. Тый иссоп вынбык дене мыйын үмбакем шыжыкте да мыйым эрыкте, мыйым мушкын, лум дечат чот ошым ыште. Куанышашлык да йывыртывашлык шомакым мыланем колыкто: Тый дечат лүдшө луэм йывыртыкте. Мыйын языкем-шамычым Тыйын шинчат ынже ончал, да чыла осалым ыштымем деч мыйым эрыкте. Эй Юмем, мыйым яндар шүманым ыште да мыйын көргыштем чын шүлышым уэмде. Чурий ончычет мыйым ит кудалте да мый дечем Святой Шүлышетымат шупшын ит нал. Утаралтшашым да йывыртывашым мыланем пу да Ашныше Шүлышет дене мыйым пенгыдемде. Осалым ыштыше-шамычым Тыйын корнетлан туныктем, да языкан-шамыч Тый декет савырнат. Юмем, вүр йоктарыме орлык дечын мыйым утаре, Утарыше Юмем, мыйын йылмем Тыйын чын оетлан куана. Господь, мыйын умшам почат гын, Тыйын кугу лүметым чапландарем. Надырым налмет шуэш гын, пуэм ыле, *но* йүлалтен пуымо жертвым Тый от йөрәтә. Юмылан надыр — ойгырышо шүлыш, ойгырышо да үнгышө шүмым Юмо изиеш ок пыште. Эй Юмо, Шке порылыкет дене Сион калыклан порым ыште, да Иерусалим олан пырдыжше тек нөлталалтеш. Тунам чынын надыржым, нөлтал пуымым да чыла йүлалтымым йөрәтен налат; тунам Тыйын алтарет үмбакем презе-шамычым пыштат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Тунемаш.

Давидын. Кунам Идумей Доик толын да

Сауллан увертарен да тудлан каласен:

Авимелехын суртышкыжо Давид толын, 51.

Эй, куатан, молан осаллыкет дене моктанет? Кече мучко закондымым ыштет, йылмет шоям шонен лукто: тудын чоялыкше бритве гае пүсө. Тый сай деч утларак осалым йөрәтенат, чыным ойлымо деч утларак шоякым йөрәтышыч. Тый колымашке нангайыше мутым, чояланыше йылмым йөрәтышыч. Садлан көра Юмо тыйым чылт пытара, шупшын луктеш да илыме верет гыч кусныкта, да илыше-шамычын мландышт гыч вожетым луктын налеш. Юмылан йөрышө-шамыч тидым ужыт да лүдыт, да тудын нерген воштылын каласат: «Теве Юмын полышыжлан үшаныдыме ең шке шуко

погыжлан ўшанен да шке йордымө пашаж дене пентгыдемын». Юмын пөртыштө мый шуко саскан олив пушенге гае улам: мый Юмын порылыкшылан курымеш да курым-курымеш ўшанышым. Ыштыме пашат верч Тыйым курымеш моктен ойлем да Тыйын лүметлан ўшанем, вет Тыйын законетым шуктен илыше-шамыч ончылно тудо сай.

Мучашлан. Хор дене мурышаш куан муро.

Тунемаш. Давидын, 52.

Ушдымо ең шке шүмыштыжө каласен: «Юмо уке». Нуно локтылалтыныт да закондымо пашаштлан көра шакше лияш тўғалыныт: сайым ыштышышт иктат уке. Юмым умылышо але Юмым кычалше уло мо манын, Юмо Пылпомыш гыч айдеме эргешамыч ўмбаке ончалын. Чыланат Юмын законжо деч ойырлениыт, йордымө лийыныт: сайым ыштыше уке, иктат уке. Закондымын илыше-шамыч, мыйын калыкемым кинде кочмо гае кочшо-шамыч, чыланат ушым огыт шынде мо? Нуно Юмым ушышкышт налын огытыл. Лүдшаш уке верыште өрт лекшаш гае лүдыныт, вет енлан йөраш төчышө-шамычын луюштым Юмо шалатен. Нуно вожылмашеш кодыныт, вет Юмо нуным йөршеш пытарен. Сион гыч Израильлан утарымашым кө пуа? Кунам Юмо Шке калыкшым плен гыч пөртылта, тунам Иаков йывырта да Израиль куана.

Мучашлан. Муро. Тунемаш. Давидын.

Кунам Зифей-влак толыныт да Саулан каласеныт:

теве Давид мемнан дене огыл мо шылын? 53.

Эй Юмо, Шке лүмет верчын мыйым утаре да Шке куатет дене мыйым судитле. Эй Юмо, мыйын кумалмем кол, каласыме мут-шамычем колышт! Вет өрдыж ең-шамыч мыланем ваштареш шогалыч, куатан-шамыч чонем кычалыч да Юмым шке ончылынышт ышт кучо. Теве мыланем Юмо полша, да Господь — мыйын чонем аралыше. Тушман-шамычын осалыштым шкешт декак савыра: Шке чынлыкет дене нуным пытаре. Тыланет шке эрыкем дене надырым кондем, эй Юмо, Тыйын лүметым моктем, вет Тудо сай. Вет Тый мыйым тўрлө ойго гыч утарышыч, да мыйын шинчам тушман-шамыч ўмбаке онча.

Мучашлан. Муро.

Тунемаш. Асафын. Псалом, 54.

Эй Юмо, мыйын кумалмем колышт да мыйын сөрвалымом йордымыш ит лук. Мыйым ушешет пыште да мыйым колышт: ойгем дене орланен пытышым, Да тушманын ойлымыжо дене, языкан енын шыгыремдыме дене чонем пудыраныш, вет мыйым закондымын титаклышт да шыдышт дене мыланем осалым ыштышт. Мыйын көргыштем шүмем пудыраныш, да колымаш деч лүдмаш чонышкем пурыш. Лүдмем дене мый чытырышым, да мыйым пычкемыш леведе. Мый каласышым: кө мыланем көгөрчен шулдыр гае шулдырым пуа? Да мый чонештен каем да лыпланем ыле. Теве мый мўндыркө куржым да ир мландыште илышаш верым муым. Лүдмаш деч, тўтан мардеж деч мыйым утарымыжым Юмо деч вучышым. Эй Юмо, *нуным* вўдыш пуртен колто да йылмыштымат луген пытаре, вет олаште закондымылыкым да вурседылым ужым:

Йүдшө-кечыже нуно ола пырдыж йыр коштыт, тудын покшелныже — закондымылык, орлык да ондалымаш. А уремлашт гыч утыждене налмаш да осал чоялык ок коранг. Мыйым тушман вурса ыле гын, мый чытем ыле, мыйым ужын кертдыме ег ончылнем кугешнен ойла ыле гын, мый туддеч шылам ыле. Тыйже, мый денем ик шүлышан ег, мыйын кумыл тангем да мыйын лишылем, Мый денем пырля кочкын-йүын илыше егем улат, Юмын пörтышкыжат ик шонымаш дене пырля коштна. Нунын деке колымаш толжо, да илышынекак тамыкышке волен кайышт, вет нунын суртыштышт да нунын коклаште эре чояланымаш. Мый Юмылан сөрвален кумальым, да Юмо мыйым колышто. Кастенат, эрденат, кечывалымат Тудлан каласем да увертарем, да Тудо йүкем колеш. Мый декем лишемше-шамыч деч чонемым тыныслын утара, вет нуно мыйын йырем пеш шукын улыт. Курым дечат ожно улшо Юмо колеш да нуным үнышемда: вет нуно огыт вашталт да Юмо деч лүдын огытыл. Тудо нунылан пörтылташ кидшым шуйыш: нуно Тудын шүдымыжым пудыртышт, Юмын шыдештше чурийже деч нуно шаланен пытышт. Шүмышт дене лишемыч гынат, мутышт үй дечат пушкыдо гынат, нуно пүсө умдо улыт. Тый ойгетым Юмылан пыште, да Тудо тыйым тема: Юмылан йöрышö егым Тудо курымеш ок кудалте. Эй Юмо, Тый осал-шамычым колымаш вынемышке волтен колтет: вүр йоктарыше да чояланыше-шамыч үмырыштын пельшкыжат огыт шу. Эй Юмо, мыйже Тыланет үшанем.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Шымше кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш

киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 5 глас:

Чонем, тыйым судышко нангаят. Тушто Судитлыше шинча, Суксо-влак шогат, пуч йўк шокта, тул йўла. Тунам мом ыштет? Вет чыла осал пашат койын шогышо лиеш да шолып ыштыме сулыкет-влак почылтыт. Тугеже мучашыш шумо деч ончыч уло йўкын тый Судитлышым сөрвале: Юмем, эрыкте мыйым да утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Чыланат малыде шогена да Христосым шуко елей дене, волгыдо сорта дене вашлийына, Юмын полатыш пураш йўрышö лийына. Вет тўжвалне кодшыжо, «Юмо, серлаге» манын, арам сөрвалаш тўнгалеш.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Шуко сулыкым ыштыме верыште кием да, утаралтам манын, шкемым арам ўшандарем. Вет йогыланен малымем чонемлан орлыкым ямдыла. Ёдыр деч шочшо Юмо, Тыйым моктен мураш мыйым кынелте, да Тыйым чапландарем.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Мыйын Юмем, Поро да Айдемым йўратыше Господь, мыланем ыштыме шуко порылыкетым ужаш ўшанемат лийын огыл. Господь Юмем, Тыйын порылыкетлан мо дене пёртылтем? Кугун моктымо Тыйын лўметлан таум ыштем, мыйын ўмбалан шукталтше ёрыктарыше поро кумылетлан да мучашдымын кужун чытыметлан таум ыштем.

Кучен Ашныше, ончыкыжым Тыйын ончылнет сулы-кым ышташ огыл манын, мыйым арале, полшо да чыла осал дечат авыре. Тый вет мыйын вашке яклешт каен кертшашем да мыйын ушдымылыкем шинчет, Тый мыйын пален але палыде, эрык дене але эрык деч посна, йўдым але кечывалым, уш але шонымаш дене ыштыме чыла сулыкем палет. Поро да Айдемым йўратыше Юмо, Тыйын чаманымашетын лупс шырчаже дене мыйым эрыкте. Пеш поро Господь, Тыйын святой лўмет верч, Шке палымет семын, мемнам утаре. Тый вет Волгыдо, Чын да Илыш улат, да Тыланет таум ыштена, Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

КАНДАШЫМШЕ КАФИСМЕ

Мучашлан. Святыня деч корандыме ег-влак нерген.

Давидын менгеш возымыжо, кунам тудым

Гефыште йот ег-влак кученыт. Псалом, 55.

Эй Юмо, мыйым серлаге, вет ег мыйым тошкыш, мый декем пижын, кече еда мыйым шыгыремдыш. Тушманем-шамыч кече еда мыйым тошкышт, вет мыйын ваштареш кугешнен шогышыжо пеш шуко. Ик кечат ом лўд, вет Тыланет ўшанем.

Юмым шке мутем дене моктем. Юмылан ўшанышым, ом лўд. Мылам кап мом ышта? Кече еда мыйын мутем деч йырнышт. Мыйын нерген чыла шонымашышт — осаллан гына. Шылын шинчат, йолтаганем эскерат, тыге чонем ванат. Нуным куштылгын корандет: шыдет дене калык-шамычым сўмырал шуэт. Эй Юмо, илышем Тыланет палдарышым: Шке каласымет семын шинчавўдем ончылнет кучет. Тыйым ўжмем кечын тушманем-шамыч чакнен кайышт: тыге мыйын Юмем улметым палышым. Юмым моктен ойлем, Господьым мутем дене моктем. Юмылан ўшанышым, ом лўд, ең мылам мом ышта? Эй Юмо, Тыйым мокташ сўрымө шомакем-шамыч мый денем улыт, Тыйым моктымаш дене нуным шуктем, Тый вет мыйын чонемым колымаш деч, шинчамым шортмо деч, а йолемым шўртныймө деч утарышыч: илыше-шамычын тўняштышт Юмылан йўрышын ышташ тўналам.

Мучашлан. Ит пушт.

Саул деч пещерыш куржмыж годым

Давидын менгеш возымыжо, 56.

Мыйым серлаге, эй Юмо, мыйым серлаге; вет чонем Тыланет ўшаныш, да закондымылык эртен кайымешке, Тыйын шулдырет йымалне ўшанен илем. Кўшылсө Юмым, мылам порылыкым ыштыше Юмым, сўрвалем. Вет Тудо Пылпомыш гыч польшыым колтыш да мыйым утарыш, мыйым шыгыремдыше-шамычым мыскылаш пуыш: Юмо Шке порылыкшым да Шке чынжым колтыш Да чонем самырык лев-шамыч кокла гыч, лўдын кийыме верем гыч, утарыш. Айдеме эрге-шамычын пўйышт умдо да пикш улыт, а йылмышт — пўсө керде. Эй Юмо, Пылпомышко нўлталалт, да уло мланде мучко Тыйын чапет лийже! Нуно йолемлан вапшым ямдылышт да чонемым шыгыремдышт: ончылнем вынемым кўнчышт да тушко шкеак камвозыч. Шўмем ямде, эй Юмо, шўмем ямде: чапыште улмем годым моктем да мурем. Эй, чапем, кынел, псалтирь ден кўсле, кынелза, мый эрак кынелам. Эй Юмо, калык-шамыч коклаште Тыйым палдарем, йот калык-шамыч коклаште Тыйым моктен мурем. Вет Тыйын чаманымашет пылпомыш марте, а чынет пыл деке шумешкак нўлталтын. Эй Юмо, Пылпомышко нўлталалт, да уло мланде мучко Тыйын чапет лийже!

Мучашлан. Ит пушт. Давидын менгеш возымыжо, 57.

Эй, айдеме эрге-шамыч, чыным тура ойледа гын, чын тўрлыза. Вет шўмыштыда закондымылыкым ыштеда: мланде ўмбалне кидда шоякым тодыт. Языканышамыч шочмышт годсекак Юмо деч корангыныт, авашт кўргө гычак йомшаш корныш шогалыныт, шоякым ойленыт. Нунын чот сырымышт кишкын гае, пылышыжым петырыше сонгыра аспидын гае, Тудым эн мастар локтызо локта гынат, локтызын йўкшым ок кол. Юмо нунын умшасе пўйыштым пудырта: Юмо лев-шамычын онгылашлуыштым пудыртен. Йоген эртыше вўд гае нуно йомыт: Юмо Шке пикшыжым нунын вийышт пытымешке ок луштаре. Шыште левыме гае пытат: ўмбакышт тул возын, да нуно кечым ышт уж. *Осаллыкышт* шуркалыше изи вондо гыч кугу вондериш

савырнымешке, Юмо шыдыж дене нуным илыше гайым нелын колта. Юмын пӧртылтымым, ўчым шуктымым ужмеке, Юмылан йӧрышӧ еҥ йывырта: языканын вӱрешыже шке кидшым мушкеш. Тунам еҥ каласа: туге гын, Юмылан йӧрышӧ еҥлан суап уло, да мланде ўмбалне нуным судитлыше Юмо уло!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Ит пушт. Давидын менгеш возымыжо.

Давидым пушташ манын, кунам Саул

тудын пӧртшым оролаш колтен, 58.

Эй Юмо, мыйым тушманем-шамыч деч арален нал да ваштареш шогышо-шамыч деч мыйым утаре. Закондымылыкым ыштыше-шамыч деч мыйым утаре да вӱрым йоктарыше еҥ-шамыч деч мыйым арале. Теве нуно мыйын чонемым кучышт: законым пудыртен омыл гынат, языкем уке ўмбач, эй Юмо, виян-шамыч мыйын ўмбакем кержалтыч! Мый законым шым пудырто, чын илышым; кынелын, ваштарешем тол да уж! Эй Господь, куат-шамычын Юмыжо, Израильын Юмыжо, чыла калык деке вашке тол да закондымылык ыштыше-шамычым иктыштымат ит чамане. Нуно кастене пий гае шужен пӧртылыт да ола йыр савырнат. Теве нуно умшашт дене ойлат, а умшаштышт керде: кӧ колеш? Эй Юмо, а Тый нуным воштылат: Тый чыла калык-шамычым вожылмашыш пуртет. Эй Юмо, куатемым Тыйын гоч саклем, вет мыйын аралышем Тый улат. Мыйын Юмем Шке чаманымашыже дене мый декем вашка. Мыйын Юмем тушманем-шамыч ўмбалан тидым ончыкта. Нуным ит пушт, законетым ынышт мондо ыле; эй Господь, аралыше Юмем, нуным умшаштын языкышт верч, йылмыштын мутышт верч Шке виет дене шалатыл колто да ўлыкӧ шынде. Кугешнымышт годым кучымо лийышт, а шудалмышт да шояклымышт верч пытымышт годым палдарыме лийыт, Шучкын колен йомыт да огыт лий. Иаковым да чыла мландым Юмын кучымыжым пален налыт. Нуно кастене пий гай шужен пӧртылыт, ола йыр савырнат. Кочкишым мушаш верч шаланат, огыт тем гын, ӧпкелен ойлат. Мыйже адакат Тыйын куатетым моктен мурем да эр годсекак Тыйын порылыкетлан йывыртем, вет Тый мыланем ойган кечыштем миен пурышаш верем да мыйын аралтышем лийыч. Эй Юмем, мыйын полшышем, аралыше Юмем, чаманышем Тый улат, Тыланет мурем.

Мучашлан. Вашталтшаш-влак нерген.

Давидын менгеш возымыжо. Тунемаш.

**Кунам тудо Месопотамысе Сирий ден Цовальысе
Сирийым йӱлалтен, да кунам Иоав пӧртылмыж годым
Шинчалан лоп верыште Идумей калыкын
латкок тӱжем енгжым пытарен, 59.**

Эй Юмо! Тый мемнам кудалтышыч да мемнан чапнам пытарышыч, Тый шыдештыч гынат, мемнам чаманышыч. Тый мландым чытырыктышыч да илыш радамжым пытарышыч: пужлышо верже-шамычым тӧрлате, вет тудын пенгыдылыкше лушкыш. Тый Шке калыкетлан нелылыкым ончыктышыч, мыланна ойго йошкар аракам йӱктышыч. Тый дечет лӱдшӧ-шамычлан пикш деч шылаш палым пуышыч. Йӧратымет-шамыч утлышт манын, пурла кидет дене арале да мыйым колышт! Юмо Шке святой верыштыже каласен: «Йывыртем да Сихемым пайлем, илем-шамыч улмо верым вискален пайлем: Галаад — Мыйын, Манассий — Мыйын, Ефрем — Мыйын вуйлатышемын пенгыдылыкше, Иуда — Мыйын кугыжам, Моав — чот ӱшаныме атем, Идумейым кемем дене тошкалам: йот тукум-шамыч Мыйын кид йымалнем лийыч». Пенгыде пырдыжан олаш мыйым кӧ пурта? Але Идумей марте мыйым кӧ намия? Эй, мемнам кудалтыше Юмо, мемнан вийна дене лекдыме Юмо, Тый пуртыде, кӧ пурта? Ойгыштына мыланна полшо, вет енгын утарымыже арам паша. Юмо полшымо дене ме куатнам ончыктена, да Тудо тушман-шамычнам ӱнгышемда.

Мучашлан. Муро. Давидын псаломжо, 60.

Эй Юмо, сӧрвалымем колышт, кумалмемлан пылышетым пыште. Шӱмем ойган лийме годым мланде мучаш гыч Тыйым сӧрвален йодым: Тый мыйым кӱ ӱмбаке нӧлтальыч, мылам корным ончыктышыч. Вет Тый мыйын ӱшанымем да тушманем деч пенгыдын аралышем лийыч. Тыйын илыме верышкет курымеш илаш пурем, Тыйын шулдырет йымалне ӱшыкыштӧ илем. Эй Юмо, Тый кумалмем колыч: лӱмет деч лӱдшӧ-шамычлан ужашым⁹ пуышыч. Кугыжалан *илышаиш* кече-шамычым ешарет, тудын курымжым тукум гыч тукумышко *шует*. Тудо Юмын ончылныжо курымеш ила. Юмын порылык ден чынлыкшым кӧ шинчен кертеш? Тыге кече еда сӧрымем шуктем, Тыйын лӱметлан курымеш мурем.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

⁹ Ужаш — пого.

Мучашлан. Идифум нерген. Давидын псаломжо, 61.

Юмым огыл мо мыйын чонем колыштеш? Мыйым утарыше Тудо вет. Тудо мыйын Юмем, Утарышем, аралышем, тетла ом тарване. Тайныше пырдыжым да йөрлшө саварым пытарыме гае, мо марте ең үмбаке те чылан кержалтыда? Чапемым пытараш кангашен, нуно вашкен куржыч: умшашт дене порылыкым ойлышт, а шүмышт дене мыйым шудалыч. Эй чонем, Юмым колышт, вет мыйын чытымашем Тудын деч. Тудо мыйын Юмем, Утарышем, аралышем, ом тайналт. Мыйын утаралтмашем, чапем Юмо деч, мылам полшышо — Юмо, үшанымашемат Юмо деч. Эй, калык-шамычын чыла погынжо, Тудлан үшаныза, Тудын ончылно шүмдам почса, вет мемнан полшышына — Юмо. Чынжымак, айдеме эрге-шамыч арам тургыжланат, арам тургыжланымыштан көра, шоя виса дене висалтын, пырля шояк лийыныт. Шояклан үшанен ида иле да шупшын налшашым ида шоно: поянлык шуко толмо годым тудлан кумылдам ида пыште. Икана Юмо каласыш, да тиде кок чыным мый коллым: куат — Юмо деч, Эй Юмо, чаманымашат — Тыйын, вет Тый керек-көланат пашажым ончен пөртылтет.

Давидын псаломжо, Иудей пустыньште лиймыж годым, 62.

Эй Юмо, мыйын Юмем! Мый Тыланет пеш эр кумалам: коштын керташ лийдыме да вүддымө ир мландыште мыйын капем Тый декет пеш лишемнеже, мыйын чонемат Тый декет лишемнеже! Тыйын куатетым да чапетым ужаш Тыйын святой верышкет пурынем ыле! Вет Тыйын порылыкет илыш дечат шерге. Мыйын йылмем Тыйым мокта. Илымем годым Тыйым тыге моктем, Тыйын лүмет верчын кидем нөлтем. Мүй дене, үй дене¹⁰ чонем темже ыле, да умшамат йывыртыме йүк дене Тыйым моктыжо. Малыме верыштем ушешем налын, эрдене эрак Тыйын нерген шонышым; Вет Тый мыйын полшышем лийынат, да мый Тыйын шулдырет йымалне куанем. Мыйын чонем Тый денет ушныш, а Тыйын пурла кидет мыйым йөрәтен нале. Мыйын чонемым арам кычалше-шамыч тамыкыш каят, Нуно керде дене руэн пытаралтыт, рывыж-шамычын кочшаш ужашыже лийыт. А кугыжа Юмылан куана, Юмын лүмжылан товатлыше-шамыч чыланат мокталтыт, вет шоякым ойлышо-шамычын умшашт петырналтыныт.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 63.

Эй Юмо, Тыланет кумалмем годым йүкемым кол, тушман лүдыктымө деч чонемым утаре. Осалым ыштыше-шамычын погынымаш деч, шоякым ыштыше шуко ең деч мыйым левед шого. Нуно йылмыштым керде гай пүсемденыт, осал пашаштан пикшыштым чыменит: Языкдыме үмбаке шолып лүяш шонат, тудым кенета лүят да огытат лүд. Нуно шояк мутыштышт чот шогат: мемнам кө ужеш манын, вапшыштым шолып пышташ кангашеныт. Закон ваштареш ышташ кычалыныт, тидым чот кычалше-шамыч йомын пытеныт; тугае ең лишемеш, а шүм-чонжо келгышке шылтыме. А Юмо нөлтәлалтеш! Нунын ыштыме сусырышт — йоча пикшын умдыжо гына. Йылмышт

¹⁰ Мүй дене, үй дене — Юмым моктымо, чонлан келшыше шомак.

вийдыме лийыныт, нуным ужшо-шамыч чыланат пудыраненыт. Керек-могае егат лүдын, да Юмын пашаже-шамычым ойленыт, ыштыме пашаже-шамычым умыленыт. Юмылан йөрүшө ең Юмылан йывырта да Тудлан ўшана; чыным йөратыше-шамыч чыланат мокталтыт.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Кандашымше кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ўмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 5 глас:

Мыйым, сулыкын келгытышкыже яклештым, ўшаным йомдарымаш толкын гай лупша. Чыла кертше Утарыше да чылаштым чын корныш виктарыше Христос, вашке тол да Шке порылыкет дене мыйым сулыкдымо шып верыш нангае да утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Чонем, тыште чылажат жаплан веле, а тушто — курымешлан. Судитлыме вер ден Престолышто улшо Судьям ужам да «Чонем, вашке савырне, суд вет чаманыдыме» манме деч лүдын чытырем.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Ўшаным йомдарыше-влакын — Ўшанышт, польш укеан-влаклан — Польш, Тыланет энгертыше-влаклан — Пыдал налше, Чыла Кучен Ашныше да Юмым Шочыктышо Святой Ава, мыланна Шке польшетым колто.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Шуко пуышо да Чаманыше, кужун Чытыше да чот Чаманыше Господь, мыйын сөрвалымом колышт да кумалме йүкемым шүмышкет пыште: мый денем поро лийшаш палым ончыкто. Тыйын чынет дене кошташ манын, Тыйын корнышкет мыйым виктаре. Тыйын святой лүмет деч лүдаш манын, мыйын шүмем куан дене теме. Тый вет кугу улат да öрыктарыше пашам ыштет. Тый Икте Юмо улат, да Тыйын гай моло юмо уке. Ачан, Эргын, Святой Шүлышын лүмжылан ўшаныше-шамычым утараш, лыпландараш да полшаш Тый чаманымаште Вяян, пенгыдылыкыште Поро улат, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак, аминь.

ИНДЕШЫМШЕ КАФИСМЕ

Мучашлан. Давидын муро псаломжо. Иеремий ден Иезекиильын сөрвалыме мурышт, йот кундемыште илыше калыкын плен гыч утлаш ямдылалтме годсо, 64.

Эй Юмо, Сионышто Тыланет мураш келша, да Иерусалимыште кумалме мут Тыланет пуалтеш. Мыйын кумалмем кол, керек-могай егат Тый декет мия. Закондымын илыше-шамычын мутышт мемнам сенгышт, а языкна-шамычым Тый эрыктет. Тыйын ойырен налме енет поро пиалан, тудо суртышкет илаш пура! Пöртетын поры-лыкшо дене темына: Тыйын черкет святой, Чынлыкше дене öрыктарыше. Мемнам утарыше Юмо, тенгызыште да тўня тўр марте улшо-влакын ўшанышт, мемнам кол! Куатет дене курык-шамычым пўрышö, Тый виетым кыдалешет ўшталынат, Тенгыз келгытым пудыратет. Тудын толкынжын лўшкымыжым кө чыта? Калык-шамыч пудыранат, Да мланде тўрыштö илыше-шамыч Тыйын палдарыше палет деч лўдыт. Кече лекмым да кече шичмым Тый чевертет. Мландышке толын, Тый тудым йўктенат, тудын поянлыкшым шукемденат: Юмын энгерже вўд дене темын, айдеме-шамычлан Тый кочкышым ямдылышыч, вет тыге лийын ямдылымаш. Куралме мландым йўктö, тудын шурно лектышыжым шукемде, тудо вўд чўчалтыш-шамыч дене кушкыктен йывырта. Шке порылыкетын идалык шўдышыжым порын сугыньлет, да пасуэт-шамыч поянлык дене темыт. Ир мланде-шамычын сылне верышт лектышым пуаш тўналыт, да кўкшö вершамыч йывыртываш дене ўшталайт. Шорык кўтү меж дене леведалтеш, да тöр вершамыч шыдаг лектышым кугемдат. *Чылан* сөрвален йодыт да таум ыштен мураш.

Мучашлан. Ылыж кышелме нерген муро псалом, 65.

Уло мланде, Юмылан кугу йўк дене йывырте, Тудын лүмжылан мурыза, Тудым моктен чапландарыза. Юмылан каласыза: пашат-шамыч могай лўдыкшö улыт! Куатет шукулан лийын, тушманет-шамыч Тыйын ончылнет ондалышыш лектыт. Уло мланде Тыланет кумалже да Тыланет мурыжо, эй Кўшылсö, Тыйын лүметлан мурыжо! Толза да

Юмын пашаже-шамычым ужса: Тудо айдеме-эрге-шамыч нерген канашыштыже чот лүдмашан. Тудо теңызым кукшо верыш савырен: энер гоч йолын лектыт, тушто Тудын верч ме йывыртышна, Кө Шке куатше дене курымеш ашнен ила: Тудын шинчаже калык-шамычым ужын шога, Тудым шыдештарыше-шамыч шкешт дене тек ынышт кугешне. Эй, калык-шамыч, мемнан Юмынам чапландарыза да Тудым кугу йүк дене моктыза. Тудо чонемлан илышым пуэн да йолемым ыш шүртныктө. Эй Юмо, Тый мемнам тергышыч, шийым тул дене эрыктыме гае мемнам тул дене эрыктышыч. Мемнам вапшыш пуртышыч, тупешна орлык-шамычым пыштышыч. Ен-шамычым мемнан вуйышко кўзыктен шындышыч, ме тул гоч, вүд гоч эртышна, да Тый мемнам тымык верышке луктыч. Тыйын пörтышкет йүлалтен кумалмаш дене пурем, ойган жапыштем умшам дене ойлен, йылмем дене сöрымем Тыланет намием. Тыланет кугун йүлалташ фимиам¹¹ ден тага-шамычым кондем, үшкыж ден казатагам пуэм. Эй, Юмо деч лүдшö-шамыч, толза да чыланат колыштса, да чонемлан мом ыштымыжым тыланда каласем. Мый Тудым умшам дене сөрвалышым да йылмем дене Тудым моктен ойлышым. Шүмыштем шоякым ужам ыле гын, Юмо мыйым ок кол ыле. Но Юмо мыйым кольцо, кумалме йүкемым пылышешыже пыштыш. Юмо моктымо, Тудо мый дечем Шке чаманымашыжым *ыш коранде* да мыйын кумалмемым ыш шүкал!

Мучашлан. Муро.

Давидын муро псаломжо, 66.

Эй Юмо, мыланна поро лий да порым тылане, мыланна чуриетым волгалтаре, мемнам серлаге, Мланде үмбалне Тыйын корнетым палена ыле, Тыйын утарымашет чыла калык коклаштат! Эй Юмо, калык-шамыч Тыйым чапландарышт, да чыла калыкат Тыйым чапландарыже! Калык-шамыч йывыртен куанышт, вет Тый ен-шамычлан чын судым ыштет да калык-шамычым мланде үмбалне вүден коштыктет. Эй Юмо, калык-шамыч Тыйым чапландарышт, да чыла калыкат Тыйым чапландарыже! Мланде шке саскажым пуыш: эй Юмо, эй Юмына, мыланна порым каласе! Эй Юмо, мыланна порым каласе, да уло мланде Тудын дечын лүдын илыже!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Давидын муро псаломжо, 67.

¹¹ Фимиам — тамле пушан ладан.

Юмо ылыж кынешже, да Тудын тушманже-шамыч шаланен пытышт, да Тудым ужын кертдыме-шамыч Тудын чурийже деч куржышт! Шикш шаланыме гае шаланен пытышт да, тул дечын шыште левыме гае, языкан-шамыч Юмын чурийже деч йомын пытышт! А Юмылан йöрышö-шамыч Юмын ончлыно йывыртен куанышт да йывыртываш дене чоныштым кандарышт. Юмылан мурыза, Тудын лүмжым чапландарыза, кече шичмашке Толшылан корным ямдылыза, Тудын лүмжö — Господь, да Тудын ончлыно йывыртиза. Тудын чурийже деч лүдын пудыранышт, Тудо — тулык-шамычын Ачашт да тулык вате-шамычын Аралышышт: Юмо Шкенжын святой верыштыже. Юмо *Шкеж дене* ик шонымашан-шамычым пöртыш илаш пурта, шинчырлыме-шамычым куатше дене эрыкышке луктеш, тыгак ойгандарыше-влакымат, кудышт *кызыт* шүгарыште улыт. Эй Юмо, Тый Шке калыкет ончыко лекмет годым, ир мланде гоч эртен кайымет годым, Синайын Юмыжо ончлыно, Израильын Юмыжо ончлыно мланде чытырналтын, да кавашамыч шуленыт. Эй Юмо, Тый Шке калыкетлан тале йöрым пуэнат, а калыкын вийже пытыме годым Тый тудым чоткыдемденат. Тушто Тыйын янлыкеш-шамыч иленыт, эй Юмо, Тый порылыкеш дене нуным йорло-шамычлан ямдыленат. Поро уверым каласыше-шамычлан Юмо кугу куатан мутым пуа. Йöратымын куатше-шамыч Кугыжа пöртышын сылнылыкше верч тыршыше-влаклан погым шеледаш пуэн. Шкаланда вочшо мландыш илаш пурывеке, те ший шулдыран да ваче коклаштыда шöртнö гае йылгыж шогышо пыстылан көгöрчен гае лийында. Кунам Пылпумышысо *Юмо* кугыжа-шамычым шогалтен, нуно Селмон курык үмбалсе лум гае ошемыныт. Юмын курык — поян курык, үян курык — поян курык! Эй, үян курык-шамыч, молан ваштареш шогедат? Тиде курыкым Юмо Шкаланже илаш ойырен налын, вет Юмо тушто курымеш ила. Юмын орваже тўжем-тўжем дене, йывыртен илышыже — тўжем дене: нунын коклаште, Синайыште, святой верыштыже — Юмо. Тый күшкö күзенат, пленыште улшо-шамычым Шке декет налынат, Тыйын мутетым колыштдымо-влак коклаш илаш пурываш верч айдеме-влаклан пöлекым пуэденат. Господь Юмо моктымо, Юмо чыла кечынат моктымо, утарыше Юмына мыланна полшаш вашка. Мемнан Юмына — утарыше Юмо, колымаш капкажат — Юмын, Юмын кидыште. Юмо тушманже-шамычын вуйыштым, вуйпундаш марте языкыште коштышо-шамычын *вуйыштым*, шалата. Господь каласен: нуным Васан гыч савырен кондем, теныз пундашыштат муам, Тек йолетат, пиет-шамычын йылмыштат Юмын тушманже-шамычын вүрешышт нöрат. Эй Юмо, кайыметым ужыныт, святой пöртыштö улшо Кугыжа Юмемын кайымыжым ужыныт: Ончыч, тимпан шоктышо үдыр-шамыч коклаште, мурышо-шамыч пелен, князь-шамыч каеныт. Эй, Израиль тукум гыч шочшо-шамыч, черкыште Господь Юмым чапландарыза! Тушто эн самырык Вениамин öрын йывырта, нунын вуйлатышышт-шамычат тушто улыт: Иудан князышт да Завулонын князышт, Неффалим князь-шамычат. Эй Юмо, күштыметым Шке куатет дене теме: эй Юмо, мыланна ыштыметым пенгыдемде! Тыйын храмеш верчын Иерусалимышке кугыжа-шамыч Тыланет пöлекым кондат. Омыж лонгасе

янлык-шамычым, үшкыж күтүм, чаре: самырык презе гае калык-шамыч кокласе ший дене тергыме ең-шамычлан нуно чаракым ынышт ыште; кредалаш понышо калык-шамычым шалатен пытаре. Египет гыч кумалше-шамыч толыт, Эфиопий кидшым Юмо деке ончылтен шуя. Эй, мланде үмбалнысе кугыжаныш-шамыч, Юмылан мурыза, Господь Юмылан мурыза, Тудо пылпомышысо Пылпомышко, кече лекмашке, күзен. Теве Тудо Шке йүкшө дене куатле йүкым пуа. Юмылан чапым кондыза! Тудын öрыктарыше сылнылыкше Израиль үмбалне да куатше — пыл-шамыч үмбалне. Святой-шамыч коклаште — Юмо, Израильын Юмыжо, чот öрыктарыше: Тудо Шке калыкшылан куат ден пенгыдылыкым пуа. Юмо — чапландарыме!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Вашталгаш нерген.

Давидын псаломжо, 68.

Эй Юмо, мыйым утаре, вет вүд толкын-шамыч чонем марте шуыч. Мый келге купеш пижым, тошкал шогалашат вер уке: тенызын келгытышкыже логальым, да тале мардеж мыйым вүдыш пуртен колтыш. Йүкын үжмем дене нойышым, йүкем йомо, Юмылан үшанен вучыдем дене шинчам ноен пытыш. Мыланем арамак сырен илыше-шамыч вуйысо үпем дечат шукемыч, мыйым арамак поктылшо тушманем-шамыч вияныч: мый налдымемат нунылан пуышым. Эй Юмо! Тый ушдымо улмем шинчет, да языкем-шамычат Тый дечет шылтыме лийын огытыл. Эй Юмо, куат-шамыч Юмо, Тыланет үшаныше-шамыч мыйын верчем вожылмашеш ынышт код ыле. Израильын Юмыжо, Тыйым кычалше-шамыч мыйын верчем намысыш ынышт пуро ыле. Вет мый Тыйын верчет орлыкым чытышым, чуриемым вожылмаш петырыш. Мый изам-шамычлан йот лийым да авамын эргыже-шамычлан öрдыж ең лийым. Тыйын пöртет верч чонем йöла, да Тыйым орлышо-шамычын орлымышт мыланем логале. Мый, пүтым кучен, чонемым үнгышемдышым, да тидланат мыйым орлышт. Мый үмбакем шүкшö вургемым чийышым, да нуно мыйым воштылтышыш луктыч. Капка воктене шинчыше-шамыч мыйым мыскылышт, арака йөшö-шамычат мыйын нерген мурышт. Эй Юмо, мыйже Тыланет кумалам, порылык ышташ жап шуын! Эй Юмо, порылыкет шуко дене чын утарымашетым ончыкто да мыйым кол. Мыйым куп лавырашке волен кайыме деч арале; мый ужын кертде илыше-шамыч деч да келге вүд дечат утлем ыле. Вүдтолкын мыйым пуртен ынже колто, да вүд пундаш мыйым ынже нел, мыланем келге тавеш петыралт

кодаш огыл ыле. Эй Юмо, чаманымашетын порылыкшылан көра мыйым кол, шуко порылыкетлан көра мый декем ончал. Шке рвезет деч чуриетым ит савыре, ойгырымемлан верчын мыйым вашке кол, Чонемлан кумылетым пыште да тудым утаре, тушман-шамычем верч мыйым утаре. Вет мыйым мыскылымым, орлымым да вожылтарымым Тый шинчет, мыйым орландарыше-шамыч чыланат Тыйын ончылнет улыт. Чонем мыскылымашым, йөсылыкым вучыш, а мый чаманымым вучышым, тыгайже ыш лий; лыпландарыше-шамычым вученам ыле да шым му. Мылам кочкышлан шекшым пуышт да йөмем шумо годым мылам уксусым йөктышт. Кочкын-йөун шинчымышт нунылан вапш лийже, үчө пөртылтываш да оптыш лийже. Нунын шинчашт пычкемышалтышт, ужын кертдыме лийышт, да нунын тупыштым йөршешлан пүгыртө. Нунылан шыдетым пыште, шыдетын куатшат нунын деке шужо. Нунын суртышт пушташ кодшо, да пөртыштышт илыше ынже лий. Вет Тыйын сусыртымо енетым нуно поктен мийышт да мыйын сусырымым шукемдышт. Закондымылыкышт үмбаке закондымылыкым пыште, да нуно Тыйын чынышкет пурен ынышт керт. Нуно илыше-шамычын книгашт гыч үштылалтышт да чын ыштыше-шамыч радамышке ынышт возалт. Мый йорло да орланыше улам; эй Юмо, Тыйын утарымашет мыйым арален налже ыле. Мый Юмемын лүмжым муро дене моктем, моктымо дене Тудым чапландарем. Нөргө тўкан да күчан самырык презе дечат утларак Юмылан тиде йөрышө лиеш. Йорло-шамыч тидым ужыт да куанат. Юмым кычалза, да чонда илыше лиеш. Юмо йорло-шамычым кольо да шинчырлыме-шамычымат ыш шўкал. Пылпомыш ден мландат, теныз да тушто илыше-шамычат — чылан Тудым моктат! Юмо Сионым утара, да Иудей ола-шамыч нөлталтыт, тушан верланат да кучен илат. Кулет-шамычын тукумжо тудым куча, да Тыйын лүметым йөратыше-шамыч тушто илаш тўналыт.

Мучашлан.

**Давидын. Тудым Господын
утарымыж нерген шарнымаш, 69.**

Эй Юмо! Мыйын полшышем лий. Эй Господь! Мылам полшаш вашке. Чонемым кычалше-шамыч намысыш пурышт да вожылмашеш кодышт, мылам осалым шонышо-шамыч вожылмашеш кодышт да чакнен кайышт. Мылам «сай, сай» манын илыше-шамыч, вожылын, вашке чакнен кайышт. Эй Юмо, Тыйым кычалше-шамыч чыланат Тыланет йывыртен куанышт, Тыйын утарыметым йөратыше-шамыч: «Юмо моктымо лийже!» манын, чарныде ойлышт. Мый йорло да йөрдымө улам, эй Юмо, мылам полшо: мылам Полшышо, мыйым Утарыше Тый улат, эй Юмо, кужун ит вучыкто!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Индешымше кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 6 глас:

Лүдыкшö кече-влак нерген шонем да сулыккан пашам верч шортам. Колыдымо Кугыжалан кузе вашештем? Мый, яжарланыше, могай шинча дене Судитлыше үмба ончалам? Поро шүман Ача, Ик шочмо Эрге, Святой Шүлыш, мыйым чамане.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Шуко Чаманыше, кунам Тый сöрымö верышкет, шинчавүд лапышке, чын судым ышташ шинчат, мыйын шолып ыштымем тўжвак ит лук, Суксо-влак ончылно мыйым намысыш ит пурто. Юмем, мыланем поро лий да мыйым чамане.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Ёдыр, Тый декет толшо-влакын ўшанышт да чыла кучышо леведышышт, тўня верч порын шогышо, Тый Икте Порылан пўралтше улат да Айдемым йöратыше Юмым шочыктенат, капдыме Суксо-влак дене пырля Тудым, Шке Эргычым, мемнан чоннам тўрлö лүдыкшö деч утараш сөрвале.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Кучен Ашныше мемнан Господь Юмына, мыйын йöрдымö чонемын сусыржым да тудым кузе эмлышашым Тый гына палет. Тыйын шуко чаманымашет да пеш поро улмет дене чонемым Шке палымет семын паремде. Мыйын пашам деч тушко пыштышаш эмлыше ластыкат, ўят, вўдылшаш шовычат уке. Тый вет чын ыштыше-влакым ўжаш огыл, а сулыккан-влакын сулыкыштым касараш толынат. Господь Юмем, чонемым чамане, поро лий, проститле, мыйын шуко да чот вожылтарыше паша-шамычем

возымым кушкед да мыйым Шке чын корнышкет шогалте. Тыйын чын корныштет коштын, осалын пикш-влакше деч утлем да Тыйын лүдыкшö Престолет ончыко судитлалтде шогалам ыле. Тыйын эн Святой лүметым курымеш чапландарем да моктен мурем, аминь.

ЛУЫМШО КАФИСМЕ

**Давидын псаломжо. Ионадавын эргыже-влакын да
пленыш икымше гана логалше-влакын.**

Еврей-влак дене возымо огыл, 70.

Эй Юмо, мый Тыланет ўшанышым да курымеш вожылмашеш ом код. Чынет дене мыйым арален нал, мыйым эрыкыш лук, мылам пылышетым пыште да мыйым утаре. Мыйым аралыше Юмо лий да мыйым утараш пенгыде вер лий, вет мыйын чоткыдемдышем да аралтышем Тый улат. Эй Юмем, языканын кидше гыч, законом пудыртышын да шыгыремдышын кидше гыч, мыйым утаре. Эй Юмо, вет чытымашым пуышо Юмем, рвезем годсекак ўшанышем Тый улат. Шочмем годсекак Тыланет чот ўшанышым, ава көргö гычак мыйым левед аралыше Тый улат. Мыйын мурем эре Тыйын нерген. Шуко енлан мый умылаш лийдыме лийым, а Тый мыйын куатле полшышем улат. Умшам моктымаш дене темже, да чапетым, сылнылыкетым кече мучко моктен мурем. Шонгеммекем, мыйым ит кудалте, вием пыташ тўналмекат, мыйым ит кодо! Вет тушманем-шамычат мылам ойлышт, да чонемым вангыше-шамычат пырля кангашышт, Каласышт: «Тудым Юмо кудалтыш, тудым миен кучыза, вет тудын утарышыже уке». Эй Юмем! Мый дечем мўндыркö ит кае. Эй Юмем! Мылам полшаш вашке. Чонемым арам мыскылыше-шамыч вожылмашеш кодышт да йомышт ыле, мылам осалым шонышо-шамыч намысыш пурышт да вожылмашеш вўдылалтышт ыле. Мый ўшанымашым эре Тыланет пыштем да Тыйым тўрлö семын моктем. Умшам кече мучко Тыйын чынет ден утарымашет нерген ойла, вет мый книган мастарже омыл. Юмын куатше дене *черкышке* пурем. Эй Юмо! Ик Тыйын гына чынетым ушыштем кучем. Эй Юмем! Рвезем годымак мылам туныктен ойлымо öрыктарыше пашатым кызытат палдарем. Эй Юмем, мыйын шонгеммешке, пеш шонгеммешкем, куатетым чыла ончыкылык тукумлан палдарымешке, мыйым ит кодо. Эй Юмо, куатетым, күшкö шумешкак койын шогышо чынетым, мылам ыштыме кугу пашатым *палдарем*. Эй Юмо, Тыйын гае кө уло? Эй Юмо, Тый мылам пеш шуко неле ойгым ужыктышыч гынат, адак мыйым ылыж-тышыч да мыйым мландын пундашдыме келгытше гыч луктыч. Мылам кугулыкетым шуко гана ончыктышыч да адак мыйым лыпландарышыч, мыйым мландын пундашдыме келгытше гыч уэш луктыч! Сандене енг-шамыч коклаште Тыйым ойлем, эй Юмо, чынетым псалом шоктымо семўзгар дене чапландарем. Израильын Святойжо, Тыланет күсле дене мурем. Тыланет мурымем годым умшамат, Тыйын утарыме чонемат йывыртат. Йылмемат кече мучко чынетым ойлаш тўналеш, вет мылам осалым кычалше-шамыч намысыш пурат да вожылмашеш кодыт.

Соломон нерген. Давидын псаломжо, 71.

Эй Юмо, кугыжалан Шке судетым да кугыжан эргылан Шке чынетым пу, Калыкетлан чын судым ыштышт да йорло-шамычетым закон почеш төрлышт. Курык-шамыч калыклан тынысым налышт, а күкшө вер-шамыч — чыным. Калык кокласе йорло ен-шамычлан Тудо судым ышта да үңгышө-шамычын эргыштым утара, а шойышт ойлышым үңгышемда. Тылзе деч ончыч, кече дене пырля Тудо тукум гыч тукумышто лиеш. Тудо межышке йүршө йүр гае да мландышке чүчен шогышо чүчалтыш гае возеш. Тылзе налалтмешке, Тудын кечылаштыже, чын да шуко тыныс волгалтеш. Теныз гыч тенгызышке шумешке да энгер-шамыч деч тўня тўр марте Тудо кучен ила. Эфиоп ен-шамыч Тудлан возын кумалыт, а тушманже-шамыч пуракым нулаш тўнгалыт. Фарсис кугыжа-шамыч да отро¹²-шамыч Тудлан пөлекым кондат, Аравий кугыжа-шамыч да Сава Тудлан пөлекым кондат. Мланде үмбалне кугыжа-шамыч чыланат Тудлан вуйыштым сават, чыла калыкат Тудлан пашам ышташ тўналеш. Вет йорлым да полшышыжо океан незер еным виян ен деч утарен. Йорлым да незер еным чаманен кода, незер ен-шамычын чоныштым утара: Ондален пайдам налмаш да шояклымаш деч нунын чоныштым утара. Тудын лўмжө нунын ончылно чапланыше. Тудо илыше лиеш, Тудлан Аравийын шөртнбыжым пуаш тўнгалыт да, Тудын лўмжым ойлен, эре кумалыт. Тудым кече еда чапландарат. Мланде үмбалне, курык-шамыч вуйышто, Тудо пентгыде лиеш, Тудын саскаже Ливан дечат күшкө нөлталалтеш, да олесе-шамычышт мланде үмбалсе шудо гае пеледалтыт. Тудын лўмжө курымеш моктымо лиеш, Тудын лўмжө кече деч ожнак уло, да мланде үмбалсе чыла тукум Тудын гоч порылыкым налеш, Тудым чыла калыкат чапландара. Израильын Господь Юмыжо моктымо, ик Тудо гына öрыктарыше паша-шамычым ышта! Тудын чапланыше лўмжө курымеш, курым-курымеш моктымо. Тудын чапше дене уло мланде темеш: тыге лийже, тыге лийже.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Иессей эрге Давидын мурыжо-влак тышан пытеныт. Асафын псаломжо, 72.

Израильын Юмыжо яндар чонан-шамычлан кунаре поро! Йолем изиш гына ыш шўртнбө, йол пундашем изиш гына ыш яклешт. Языканышамычын тыныс илышыштым

¹² Отро — остров.

ужын, мый закондымылык ыштыше-шамычлан шыдештым. Вет нунын колымаштышт орлык уке да йӧсланымыштат кужун ок шуйно. Ен тыршен ыштыме гае нуно огыт тырше да ен-шамыч ужмо ойгымат огыт уж. Садлан нуным кугешнымаш вӱдыл налын: шоякеш да пужлымашеш вӱдылалтыныт. Шоякышт ток илымаш гыч лекме гай лектеш, шӱм йодмышт почеш илат. Осалым шонен ойланыт, Кӱшылсӧ нерген шоякым ойланыт. Умшаштым пылпомышко нӧлталыныт, а йылмышт мланде ӱмбалне каен. Мыйын калыкем нунын могырышко савырна да илыме кечылаштыже нунын дене лиеш. Да ойла:»Юмо кузе пален кертеш? Кӱшылсын уш-акылже уло мо? Теве нине языкан ен-шамыч курымышт мучко сай кечым ужыт да поян лийын илат». Мый каласышым: «Арамлан мо шӱмем чын кучаш тыршышым да кидемы-мат титакдыме-шамыч коклаште мушкым? Кечын шкемым орлыклан пуэн, язык нерген ойгырен, эр еда шкемым арамлан мо вурсышым?» Кызыт каласымем семын ойлем ыле гын, мый тиде тукум ончылно языкан лиям ыле. Сандене мый тидым умылаш тыршышым, но Юмын святой пӧртышкыжӧ пурымешке да нунын кузе пытымыштым пален налмешке, мылам тидым умылаш йӧсӧ ыле. Шояк мутыштым ончен, Тый нунылан йӧсылыкым тыге ончыктенат, кугешнымышт годым нуным ӱлыкӧ шынденат. Кузе нуно укешке лектыч? Кенета йомыч, законде илымышт верч пытышт. Мален кынелшын омыжо гае, эй Юмо, Шке олаштет нунын сыныштым укешке луктат. Вет шӱмем йӱлен, кӧргем весемме годым Нимолан йӧрдымӧ улам ыле да шым умыло, Тыйын ончылнет мый вольык гае лийым. Туге гынат эре Тый денет улам, Тый мыйым пурла кидем гыч кучышыч Да Шке кангашет дене кондыштыч, мыйым чап дене налыч. Пылпомышто мыланем мо уло? Мланде ӱмбалнат Тый дечет посна мый мом йодам? Шӱмемат, капемат пыта. Эй Юмо, шӱмемын Юмыжо да курымаш ужашем! Теве шкеныштым Тый дечет корандыше-шамыч пытат, Тый дечет каен, молылан кумалше-шамычым Тый чылаштымат пытарет. Мыланемже Юмо дене ушнымо, ӱшанымашым Юмылан пыштыме да Сион ӱдырын капкаже ончылно чыла чапетым моктымаш сай.

Туныкташ. Асафын, 73.

Эй Юмо, молан йӧршын савырен колтышыч? Шке кӱтӱсӧ шорыкет-шамычлан молан шыдет кугеме? Ожнысек погымом Шке калыкетым шарналте, тудым *кугыжанышым ышташ да ончен ылышаш верч* сулен налынат, тиде — Сион курык, кушко Тый илаш пуренат. Тушман-шамычын кугешнымышт ваштареш кидетым чотак нӧлтал. Нуно святой пӧртыштет осалым мыняре ыштеныт! Тыйым ужын кертдыме-шамыч Тыйын пайремет годым моктанышт! Нуно шке тистыштым¹³ шогалтышт, а лекмаште, капка ӱмбалне улшо мемнан тистым ышт шотло. Чодыраште пу руымо гае тудын омсаже-шамычым товар дене руышт. Товар дене, лом дене тудым шалатен пытарышт. Святой пӧртетым тул дене йӱлалтышт, мланде ӱмбалне Тыйын лӱметлан ыштыме пӧртым

¹³ Тисте — знамя, флаг.

шакшылен пытарышт. Нунын родышт-шамыч, пырля лийын, шке шүмыштышт каласышт: «Толза, мланде үмбалне Юмын пайремже-шамычым пытарена». Шке палына-шамычым ышна уж, ынде пророк уке, да Юмо ынде мемнам ок пале. Эй Юмо, тушман мо марте орлен ила? Лүметым курымеш вурсен ила мо? Шкендын кидетым, пурла кидетым, помышет көргө гыч молан йылтак корандет? Эй Юмына, мемнан Кугыжана, курым деч ончычак мланде покшелне утарымашым ыштенат. Тый куатет дене теңызым пенгыдемденат, кишке-шамычын вуйыштым вүдыштө пудыртенат. Тый кугу кишкын вуйжым пудыртенат да тудым Эфиопийын еңже-шамычлан кочкаш пуэнат. Тый памаш-шамычым да йогышо вүд-шамычым луктынат, Ифамысе энгер-шамычым коштенат. Кечат Тыйын, йүдат Тыйын, үжара ден кечымат Тый ыштенат. Мландын чыла мучашыже-шамычым Тый пүренат, кенеж ден шошымат Тый пүренат. Тидымат ушышкет нал: тушман-шамыч Юмым мыскыленыт, да ушдымо калык Тыйын лүметым орлен. Тыйым жаплыше чоным янлык-шамычлан ит пу, нужна-шамычын чоныштым йылтак ит мондо! Пуымо мутетым ушышкет нал, вет закон деч посна ыштыше-шамычын суртышт дене мландын пычкемыш верже-шамыч темыныт. Үңышө ең, орланен, савырнен ынже кае ыле: йорлыжат, нужнажат лүметым моктышт ыле. Эй Юмо, кынел, Шке пашатым төрлө, ушдымо еңын Тыйым кече еда орлымыжым ушешет пыште. Тыланет кумалше-шамычын йүкыштым ит мондо! Тыйым ужын кертде илыше-шамычын кугешнымышт чарныде Тый декет нөлталтеш.

Тау Ачалан, Эрғылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эрғылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Ит йомдаре.

Асафын муро псаломжо, 74.

Тыйым моктена, эй Юмо, Тыйым моктена да Тыйын лүметым сөрвален үжына. Тыйын чыла өрыктарыше пашат-шамычым каласен палдарем. «Жап шумеке, Мый чын судым ыштем. Мланде да тудын үмбалне илыше-шамыч чылан шулен пытышт: тудын кү ментгыже-шамычым Мый пенгыдемдышым». Закон деч посна илыше-шамычлан каласышым: закон деч посна илымыдам кудалтыза, а языкланыше-шамычлан *маньым*: түкыдам ида нөлтө. Түкыдам күшкө ида нөлтө да Юмо нерген шоякым ида ойло, Вет суд кече лекме вер гыч огыл, кече шичме вер гыч огыл, ир мланде үмбалнысе курыкла гычат огыл. Юмо — судым ыштыше: иктым үңышемда, весым нөлта. Вет Господын

кидыштыже варыдыме арака дене темыме чаше, варыме¹⁴ деныже тичак темыме, да тудым иктылан да весылан опталеш, но *тудын* ружо огеш изем: тудым мландын чыла языкан-шамычше йўйт. Мыйже курымеш йывыртом, Иаковын Юмыжлан мурем. Языканышамычын тўкыштым пудыртом, да Юмылан йўрышō ен-шамычын тўкышт нōлталтеш.

Мучашлан. Муро. Асафын псаломжо.

Ассирийысе ен нерген муро, 75.

Юмо Иудейыште палыме, Израильыште Тудын лўмжō кугу. Тудын верже — тыныслыкыште, а илыме пōртшō — Сионышто. Тудо тушто пикш-шамычын пенгыдылыкшым, кредалмаш ўзгар-шамычым, кердым да сарым пытарыш. Тый курымаш курык-шамыч ўмбачын ўрыктарен волгалтарет. Шўмышт дене ушдымо улшо-шамыч чыланат пудыранен пытышт, шке омышт дене мален колтышт, да поян-шамыч кидыштышт нимогай ўзгарымат ышт му. Иаковын Юмыжо, имне ўмбака шичше-шамыч Тыйын чарымет дене нералтен колтышт. Тый лўдыкшō улат, да Тыйын ваштареш кō шогал кертеш? Тунамсек Тыйын шыдет *почылтын*: Тый Пылпомыш гыч судетым колыктышыч: мланде лўдō да шыпланыш, Вет Юмо мланде ўмбалнысе чыла ўнгышō-шамычым утараш судышко шогале. Сандене енын чыла шонымашыже Тыйым чапландара, да шонымашыже мучаш марте чап дене Тыйым мокта. Мемнан Господь Юмылан чыланат кумалза, Тудлан моктымашым пуыза, Тудын йыр улшо-шамыч *Тудлан* пōлекым кондат: Лўдыкшылан, князь-шамычын шўлышыштым налшылан, мланде ўмбалнысе кугыжа-шамычлан лўдыкшō улшылан.

Мучашлан. Идифум нерген.

Асафын псаломжо, 76.

Йўкем дене Юмым сōрвалышым, йўкем дене Юмылан кумалыым — да Тудо мыйым колышто. Ойган кечыштем Юмым кычалыым, йўдымат кидем Тудын деке *нōлтальым* — да ондалалт шым код. Чонемын шыматалтмыже ыш шу. Юмым ушешем пыштымеке, йывыртышым, шонкалышым, да чонем ойган лие. Шинчам йўд орол-шамычын вашталтмекат ыш петырналт, кумылем пудыраныш, да шымат ойло. Ожнысо кечылам шонен, курымласе идалык-шамычым ушеш пыштен, тунемым. Йўдым шўмыштем шонен кийышым, да шўлышем умылаш тыршен: Ала Юмо курымеш кудалта да порылыкшым огеш ончыкто? Ала порылыкшым йўршеш кўрлеш да тукум гыч тукумышко ойлымыжым чарна? Ала Юмо чаманыше кумылжым монда да шыдыж дене Шке порылыкшым чара? Вара каласышым: «Теве кызыт умылаш тўнгалыым: тиде — Кўшылсын пурла кидше гоч лийше вашталтыш». Юмын пашаже-шамычым ушешем пыштышым, вет тўнгалтыш гычак лийше ўрыктарыше пашат-шамычым шарнаш тўнгалам, Тыйын чыла пашат гыч тунемам да чыла пашатым шонем. Эй Юмо, Тыйын корнет святой. Мемнан Юмо гае кугу Юмо кō уло? Тый ўрыктарыше паша-шамычым ыштыше

¹⁴ Варыме — тамлештарыме.

Юмо улат, Тый калык-шамыч коклаште виетым ончыктенат. Тый Шке калыкетым, Иаков ден Иосифын эргыже-шамычым, Шке куатет дене утаренат. Тыйым шуко вўд ужын, эй Юмо, шуко вўд Тыйым ужын да лўдын, пундашдыме вер-шамыч пудыраненыт, Шуко вўд пеш талын шаулен: пыл-шамыч йўкым пуэныт, вет Тыйын умдет-шамыч чонештеныт. Тыйын кўдыртымō йўкет — пылпомышто йырваш: волгенчет тўням волгалтарен; мланде тарванен да чытырналтын. Тыйын корнет тенгызыште да корнет-шамыч шуко келге вўдыштō, да кышат-шамыч пален шуктыдымо улыт. Моисейын да Ааронын кидышт дене Тый калыкетым шорык гае кондыштынат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Луымшо кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лўмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лўмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ўмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 6 глас:

Христос Юмо, Тыйын лўдыкшō кечет толмо деч чот лўдам. Господь, сулыкем пеш шуко да сулен керташ лийдыме, сандене Тыйын судет деч лўдам да чытырем. Чаманыше Юмо, мыйын чот чаманыше Утарышем, мучашке шумо деч ончыч мыйым савыре да утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Господь, кунам Тыйын судетлан престолым ямдылат да ең-влак кугу судышкет шогалыт, тунам кугыжа салтак деч кугу ок лий, озаже шке кулжо деч кугу ок лий, кажне ең шке пашаж дене але чаплана, але вожылтарыме лиеш.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмын Ава, Яндар Ёдыр, Тый кугу суапым налаш йӱрышӱ лийынат. Мемнан чоннам утараш манын, Кумытло гыч Иктым, Илышым пуышо Христосым, кап дене шочыктенат.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Порылыкет дене Поян, чаманымашет дене умылен керташ лийдыме мемнан Господь Юмына! Тый Икте сулыкдымо улат да сулык деч посна мемнан верч Айдеме лийынат. Тиде шагатыште мыйын йӱсланен сӱрвалымем колышт. Вет мый поро пашалан незер да йорло улам, да мыйын кӱргыштем шӱмем пудыраныш. Кӱшылсӱ Кугыжа, Пылпомышын да мландын Господьшо, самырыкем годым сулыкын илен эртарымем Тый палет. Вет мый капемын йодмыж почеш ыштенам, ия-шамычын воштылттышышт лийынам, диавол почеш коштынам, яжарланыме лавыраште пӱрдалынам. Шонымашем дене изием годсекак пычкемышалтынам, кызыт мартеат тыгаяк улам. Тыйын святой эрыкетым шукташ нигунам тыршен омыл, осалыш шушмо кепшылыш логалынам, ия-шамычлан воштылчык да мыскылтыш лийынам. Тыйын чарен ойлыметым пудыртышо-влак ӱмбак кугу шыде вочмо нерген да йӱлышӱ тамыкыш верештме нерген нигунам шонен омыл. Сандене ынде чыташ лийдыме ойгыш логалынам, да Тый декет савырнаш нимогай ӱшанемат уке. Тый декет лишемаш ик поро пашамат уке, чара улам. Могай гына сулыкым ыштен омыл? Ия-шамычын могай гына пашаштым ыштен омыл? Могай гына вожылмаш да яжар пашам утыждене да тыршен ыштен омыл? Ушемым капын шарнымашыж дене йырныктаренам, капемым лавыртенам да шӱлышемым йырныктаренам. Мыйын йӱрдымӱ капемын чыла ужашыже сулыклан тыршен ышташ йӱратен. Ынде мыйын верч, йӱрдымӱ верч, кӱ гына ок шорт? Мыйын судитлалтшашем верч кӱ гына ок шорт? Кучен Ашнышем, мый веле, икте, Тыйын шыдетым ылыжтаренам. Мый веле, икте, Тыйын ончылнет удам ыштенам. Танастараш да касараш лийдыме кугу сулыкем-шамыч дене курым мучко улшо чыла сулыкан-шамычымат эртен каенам. Но Тыйже вет Айдемым йӱратыше, шуко чаманыше да поро шӱм-чонан улат да айдемын савырнымыжым вучет. Теве мыят чот лӱдыкшӱ да чыташ лийдыме судет ончыко шкемым шуэм. Тыйын пеш яндар йолет деке сукалтен, уло чонем дене Тыйым йӱкын сӱрвалем. Господь, мыйым эрыкте, чамане, порылыкышко савыре, проститле, мыйын вийдымылыкем чамане, шонен моштыдымо улмем умыло, мыйын кумалмем кол да шинчавӱдем уж. Мыйым, сулыкем верч ойгырышым, йӱратен нал; мыйым, йомын коштышым, савыре. Тый декет савырнышым авалтен нал да, сӱрвалымемлан верч, титакем кудалте. Чын ыштыше-влаклан огыл язык касарымашым пуэнат, сулыкдымо-шамычын огыл титакыштым кудалтенат. Сулыкем дене Тыйым чот шыдештаренам гынат, мыланем, сулыканлан, сулык касарымашым пуэнат. Ең-влакын шӱмыштым палыше

Господь, Тыйын ончылнет кудашалтын да чара шогем да шке сулыкем почын ойлем. Сулыкем-шамычын нелытышт дене пүгыргенам, сандене Пылпомыш күкшытыш ончалын да ужынат ом керт. Господь, мыйын шүмемын шинчажым волгыдемде, мыланем сулыкем касарыкташ кумылым пу да шүмемым үнгышемаш тарате. Тунам, чаманымашетлан куанен, поро ўшан дене вес тўняшке каем, Тыйын эн Святой лўметым моктем да чапландарем, Ачам, Эргым, Святой Шўлышым, кызытат, керек-кунамат, курым-курум мучкак. Аминь.

ЛАТИКЫМШЕ КАФИСМЕ

Тунемаш. Асафын, 77.

Эй, калыкем, законом колышт, умшамын мутшо-шамычлан пылышдам пыштыза. Умшам туштен каласаш почам, ожно каласымым виктарен ойлем. Шкенам колмым, палымым да ачамыт ойлымым, Мом шке эргышт деч ончыкылык тукумлан шылтен коден огытыл — Юмын ыштыме öрыктарыше пашам, Тудын вийжым да чапшым — увертарем. Тудо Иаковлан почмашым пуэн да Израильлан законом пыштен: ачана-влаклан күштымыжым эргышт-шамычланат каласаш шүден, Тудым ончыкылык тукум, шочшаш эрге-шамычат палышт да нунат, кушкын шумеке, шке эргыштанат палдарышт, Нуно шке ўшанымыштым Юмылан пыштышт, Юмын пашаже-шамычым ынышт мондо да Тудын шүдымыжө-шамычым ыштышт, Ачашт гае чояланыше да шыдештарыше тукум ынышт лий, шүмжым яндарын кучыдымо да шўлышыж дене Юмылан ўшаныде ылыше тукум ынышт лий. Кредалмаш кечын Ефремын эргыже-шамыч, пикшыштым чымен, лўен-лўен, мөнгеш пörтылыныт. Нуно Юмын шүдымым шуктен шоген огытыл, да Тудын законжо дене коштымшт шуын огыл, Тудын чыла сайым ыштымыжым да ончыктымо öрмө пашажым монденит: Ачашт-шамыч ончылно, Египет мландыште, Танеос пасушто Тудын ыштыме öрыктарыше пашажым. Тенгызым ойырен да нуным тудын гоч луктын: вўдым шувышеш темыме гае кучен шынден. Нуным кечывалым пыл дене, а йўдым йўдошт тулын волгыдыж дене нангаен. Ир мландыште күм шелыктен да пундашдыме вўд гыч йўктымо гае нуным йўктен. Кў гыч вўдым луктын да вўдым энер гае йогыктен. Туге гынат Юмын ончылно нуно адак языкланеныт: вўддымө верыште Кўшылсым шыдештареныт. Чон йодмо кочкышым йодыныт, шүмыштышт Юмым шыненыт. Юмылан öпкелен каласеныт: «Юмо ир мландыште кочкышым ямдылен кертеш мо? Кўым шелеш да вўд йога, да энер-шамыч ташлат гынат, Тудо киндымат пуэн кертеш мо, але калыкшылан кочкышым ямдылен кертеш мо?» Юмо тидым колын да нуным йöратыдыме лийын, да Иаковын шочшыжо-шамыч коклаште тул йўлаш тўнгалын, а Израиль ўмбаке шыдыже возын, Вет нуно Юмылан ўшанен огытыл да Тудын утарымыжлан инанен огытыл. Тудо күшнө пыл-шамычлан шүден да пылпомышын омсаже-шамычым почын. Нунылан кочкашышт манным йўрыктен да пылпомыш киндым нунылан пуэн: Айдеме суксо киндым кочкын. Нунылан кочкышым темаш ситышым колтен: Пылпомыш гыч кечывалвел мардежым нöлталын да Шке куатше дене

кечывалвел-кас-вел мардежым колтен, Вара нунылан пурак наре шуко шылым да тенгыз ошма наре кайыкым колтен, Нунын илыме верышке, омаш йырышт, чыла тиде толын возын. Нуно шер теммеш кочкиныт, йодмыштым нунылан пуэн, Кочмо кочкишышт умшаштышт улмо годымак йодмо шумышт пытен огыл. Да нунылан Юмын шыдыже толын, нуным шукуштым пуштын да Израильын ойырен налме-шамычмат пытарен. Тылеч вара нуно адакат языкланеныт да Тудын öрыктарыше пашаже-шамычлан ўшанен огытыл. Кечышт арам паша дене эртен, да курымышт вашке йомын. Пуштедымыж годым нуно Юмо деке савырненыт, Тудым кычалыныт да эрденак кумалыныт, Юмын нунылан полшышо улмыжым, Кўшылсö Юмо нуным утарыше улмым ушешышт пыштеныт. Умшашт дене Тудым йöратеныт, а йылмышт дене Тудым ондаленыт. Шўмышт Тудын ончылно чын лийын огыл, да Тудын сугыньжылан ўшанле лийын огытыл. Но поро улмыжлан көра *Юмо* нунын языкыштым кудалтен да нуным йöршын пытарен огыл, нунылан вочшаш шыдыжым шуко гана чарен да шыдыжым чотак кугемден огыл. Тудо нунын кап улмыштым, ик гана лекше да мөнгеш толдымо шўлыш улмыштым пален. Ир мландыште мыняр гана нуно Тудын кумылжым волтеныт, вўддымö мландыште Тудын шыдыжым луктыныт! Кунамже Юмо деке савырненыт, кунамже Тудым шыненыт да Израильын святойжым шыдештареныт. Шыгыремдыше-шамыч деч утарыме кечын Тудын поро ыштыше кидшым ушыш налын огытыл: Египетыште Тудын ончыктымo палыже-шамычым, Танеос пасушто ыштыме öрыктарыше пашаже-шамычым, Да Египетысе ең-шамыч йўын ынышт керт манын, нунын энгер ден памашыштым вўрышкö савырымыжым! Нунылан йыгыжтарыше орашына тўшкам колтен, да нуно пурын пытареныт; ужава-шамычым колтен, нуным шакшыландарен. Саскаштым осал лупс локтылын, а кушкылыштым шурнышырчык-шамычлан пытарыктен. Виноград пушенгыштым шолемлан кырыктен, а смоква пушенгеш покшым возын. Волькыштым шолемлан кырыктен, а погыштым туллан пуэн. Нунылан шыдыжым шукемден: осал суксо-шамыч гоч шыдым, ойгым да орлыкым колтен. Шыдыже мяш корным ыштен да чоныштым колымо деч утарен огыл, нунын волькыштым осал черлан пуэн.

Египет мландыште икымше шочшо-шамычым чылаштымат пуштын, Хам тукумын илыме верлаштыже эн сай погыштым пытарыктен. Шке калыкшым шорык-шамыч гае кынелтен да күтү семын ир мланде дене нангаен. Нуным ўшанымаш дене пенгыдемден, да нуно лўдын огытыл, а тушманыштым тенгыз леведын. Нуным Шкенжын святой курыкышкыжо конден, тиде курыкым Тудын пурла кидше ямдылен. Нунын чурийышт ончыч калык-шамычым поктен колтен, шеревам пыштен да мландыштым висыме керем дене пайлен пуэн, а илыме верышкышт Израиль тукум-шамычым илаш пуртен. Нуно Кўшылсö Юмым шыненыт да пеш шыдештареныт, законжым шуктен огытыл. Ачашт гае савырнен каеныт да Юмо деч корангыныт, кадыр пикш гае лийыныт. Кўкшака верышт дене Тудын шыдыжым луктыныт, шояк юмо-шамычым ыштеныт да Тудым шыдештареныт. Юмо колын да Израильым йöратыдыме лийын, тудым укеш коден, Ең-

шамыч коклаште улшо илыме верже деч, Силомысо скиний деч, корангын, Нунын пенгыдылыкштым пленышке пуэн да сайыштым тушман кидышке кучыктен. Шке калыкшым кердылан пуэн да Шке ужашыжым ужын кертдыме лийын. Вуеш шушо эргыштым тул кочкын, а ўдырышт верч шорташ нигöлан лийын, Священникышт-шамыч керде йымалан коленыт, да тулык вате-шамыч верч шортшо огеш лий. Господь мален кынелше гае, куатан да руштшо гае кынелын. Юмо тушман-шамычым шентгечышт кырен, нуным курымлан намысыш пуртен. Иосифын илемжым кудалтен да Ефрем тукумымат ойырен налын огыл. Иуда тукумым ойырен налын, Сион курыкым йöратен налын. Шке святой вержым единорог илыме вер гайым ыштен да мланде ўмбалам тудым курымеш шынден. Шке кулжым, Давидым, ойырен да тудым шорык күтыма гыч налын. Шке ужашыже Израильым, шке кулжо Иаковым күтен кондыштшаш верч лүштымö вольык кокла гыч Давидым налын. Тудо нуным ўнышö шүм дене күтен кондыштын да шке кидше дене моштен вүден.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Асафын псаломжо, 78.

Эй Юмо, Тыйын ужашышкет чын огыл юмылан кумалше-шамыч толыч, Тыйын святой пöртетым шакшылышт, Иерусалимым пакча саскам аралыме верыш савырышт, кулет-шамычын колышо капыштым кавасе кайык-шамычлан кочкаш пыштышт, а Тыланет йöрышö ен-шамычын капыштым мланде ўмбалнысе янлыклан пуышт. Нунын вүрыштым Иерусалим йыр вүд гае йоктарышт, да нуным тойышат ыш лий. Ме пошкудына-шамычлан мыскылтыш, мемнан йыр илыше-шамычлан онартыш да воштылтыш лийна. Эй Юмо, мо марте чарныде шыдешкаш тўнгалат? Сырымет мо марте тул гае лиеш? Тыйым шинчыдыме калык-шамычлан да Тыйын лүметым ўждымö кугыжаныш-шамычлан Шке шыдетым поч. Вет нуно Иаков *тукумым* кочкын пытарышт да тудын илыме верым яраш кодышт. Ожно закон деч посна илымынам ушешет ит пыште, Шке порылыкетым мыланна вашке колто, эй Юмо, вет ме пеш йорлештна. Утарыше Юмына, лүмет чаплалтшаш верч мыланна полшо. Эй Господь, мемнам утаре да Шке лүмет верч мемнан языкнам эрыкте. Чын огыл юмылан кумалше-шамыч «Нунын Юмышт кушто?» манын, нигунамат ынышт каласе ыле да кулет-шамычын вүрыштым йоктарымышт верч мемнан шинчана ончылно нунылан күсыным пöртылтымым нуно палышт ыле. Шинчырлыме-шамычын орланымышт Тыйын ончыкет шужо ыле, пуштмо

ен-шамычын эргыштым кугу виет дене арале. Эй Юмо, Тыйым орлымышт верч, пошкудына-шамычлан, нунын лонгашкышт, орлыкым шым пачаш пörтылтö! Эй Юмо, ме, Тыйын калыкет да күтүэтын шорыкшо-шамыч, Тыйым курымеш мөктен ойлена да Тыйын чапетым тукум гыч тукумышко увертарена.

Мучашлан. Вашталтшаш нерген.

Почмаш. Асафын псаломжо, 79.

Эй, Израильым күтен кондыштшо, колышт, Иосифым шорык гае вүдышö, Херувим-шамыч үмбалне шинчыше, Шкендым ончыкто! Ефрем, Вениамин да Манассий ончылно куатетым поч да мемнам утараш тол. Эй Юмо, мемнам Шке декет савыре, чуриетым волгалтаре, да ме утаралтына. Эй Господь, куат-влакын Юмыжо, кулет-шамычын кумалмыштлан мо марте шыдешт илет? Мо марте мемнам шинчавүдан кинде дене пукшет да мыланна шинчавүдым теммешкына йүктет? Мемнам пошкудына-шамычлан үчашымаш амаллан кодышыч, да тушман-шамычна мемнам мыскылышт. Эй Господь, куат-влакын Юмыжо, мемнам Шке декет савыре, чуриетым волгалтаре, да ме утаралтына. Тый Египет гыч виноград пушенгым конденат, вес калык-шамычым поктен колтенат да тудым шынденат. Тудын ончылно Тый корным ямдыленат, вожшым шынденат, да тудо мландым темен. Ұмылжö курык-шамычым петырен, укшыжо — Юмын кедрже-шамычым. Укшыжо-шамычым теңыз деке шумеш, а игыже-шамычым энгерла деке шумеш йыр шарен. Тудын саварже-шамычым Тый молан корандышыч? Корно дене эртыше-шамыч чыланат тудым күрлын-күрлын каят. Тумерысе ир сөнәт тудым сусыртыш, да шкет коштшо янлыкат тудым кочко. Куат-влакын Юмыжо, савырне, пылпомыш гыч ончал да уж, тиде виноградет деке йөрәтен тол Да пурла кидет шындымым төрлате! Шкаланет пенгыдемдыме Айдеме Эргым порылык дене ончал. *Виноградет* тулеш йүлен да күнчен пытарыме лийын. Тыйын шыдын ончалмет дене чылан пытат. Тыйын кидет пурла могырысо енет үмбалне лийже, Шкаланет пенгыдемдыме Айдеме Эрге үмбалне лийже. Тый дечет огына коран: мемнам ылыжтаре, да ме Тыйын лүметым сөрвален үжаш тўналына! Эй Господь, куат-влакын Юмыжо, мемнам Шке декет савыре, чуриетым волгалтаре, да ме утаралтына.

Мучашлан. Виноград вүдым лукмо нерген.

Асафын псаломжо, 80.

Мыланна полшышо Юмылан йывыртыза, Иаковын Юмыжлан куанен мурыза! Псаломым налза, мотор йүкан псалтирь ден күслем да тимпаным пуыза. У тылзе тўналтыште, пайремдан эн кугун йывыртыме кечыште, пучым пуалтыза. Вет Израильлан тыге шўдалтын, да Иаковын Юмыжо тыге пүрен. Египет мланде гыч лекме годым Юмо тидым Иосифлан законлан пыштен, *тушто* Иосиф палыдыме йылмым колын. Юмо тудын тупшо гыч неле нумалтышым волтен: *тунам* Иосифын кидше комдым нумал кондыштын улмаш. Ойгыштет Мыйым сөрвален үжыч, да Мый тыйым утарышым, тўтан мардеж годым улак верыште тыйым колым, үчашен шогымо вүд

лишне тыйым шынышым. «Эй, калыкем, колышт, да Мый тыланет таныклем: эй, Израиль, тый Мыйым колыштат ыле гын! Тыйын у юмет ынже лий, да йот юмылан ит кумал. Вет тыйым Египет мланде гыч лукшо Господь Юмет Мый улам: умшатым поч, да Мый тудым темем». Но калыкем Мыйын йүкемым ыш колышт, да Израиль *Мыйым* колыштдымо лие. Садлан Мый нуным шүмышт йодмо почеш колтышым: шонымышт семын коштышт! Калыкем Мыйым колыштеш ыле гын, Израиль Мыйын корнем дене коштеш ыле гын, Мый тудын тушманже-шамычым вашке үнгышемдем да нуным шыгыремдыше-шамыч үмбаке кидем пыштем ыле. Юмын тушманже-шамыч Тудым ондаленыт, нуно курымеш орланат. Тудо нуным тутто шыданже дене ток тема да, кү гыч мыйым луктын, нуным пукша ыле.

Тау Ачалан, Эрғылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эрғылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Асафын псаломжо, 81.

Юмо юмо-шамычын погынымашыште шогалын да юмо-шамыч коклаште судым ышта: Мо марте, ондален судитлен, языкан-шамычым араледа? Тулык ден незер еным аралыза, үнгышө ден йорлым чыныш лука. Йорло да незер еным арален налза, языканын кидше гыч тудым утарыза. Огыт пале. Огыт умыло. Пычкемышыште коштыт. Мландын чыла негызше тарваныже ыле! Мый каласышым: те юмо улыда да чыланат Күшылсын эргышт улыда. Туге гынат те ең-шамыч гае коледа да князь-шамыч гаяк камвозыда. Эй Юмо, ылыж кынел, тўням судитле, вет чыла калык гычат Тыйын корнет дене мийыше лийыт.

Асафын муро-псаломжо, 82.

Эй Юмо, кө Тый гает лийын кертеш? Эй Юмо, йүкым пуыде ит код да үнгышө ит лий! Теве тушманет-шамыч лўшкаш тўнгальыч, да Тыйым ужын кертдыме-шамыч вуйыштым нўлтальыч. Калыкетлан шонымышт семын осалым ыштышт да Тыйын святой-шамычет ваштареш каңашышт. Нуно каласеныт: «Толза, да нуным калык кокла гыч пытарена, тылеч вара Израильын лўмжат ынже шокто». Вет ик ой дене пырля лийын, каңашеныт, Тыйын ваштарешет ушненыт: Идумей мланде үмбалнысе да Измаил, Моав ден Агарян тукум-шамыч, Гевал, Амон да Амалик тукум-шамыч, Тирыште илыше да йот тукум-шамычат, Нунын денак Ассур пырля лийын: нуно чыланат Лотын эргыже-шамычлан польшкаленыт. Мадиамлан, Сисарлан да Киссон энгер воктене Иавимлан ыштымет семынак нунылан ыште, Нуно вет Аэндорышто пытарыме улыт, мландылан

терыс гае лийыныт. Нунын Орив ден Зив да Зевей ден Салман князьыштым йӧрыктымӧ гае чыла князьыштымат йӧрыктӧ. Вет нуно маныныт: «Юмын святой пӧртшым шкаланна налына». Эй Юмем, нуным *пӧрдын шогышо* орава гайым, мардеж дене тарванылше омыж гайым ыште. Тул чодырам йӧлалтыме гае, тулийолкын курык-шамычым йӧлалтыме гае, Тый нунымат тале мардеж дене туге поктен колто да Шке шыдет дене нуным пудыратен пытаре. Нунын чурийыштым намыс дене петыре, эй Юмо, нуно Тыйын лӱметым кычалышт! Вожылын, курым гыч курымеш пудыранышт да, воштылмашеш кодын, йомын пытышт. Тек палат: Тыйын лӱмет — Господь, да чыла мландылан Кӱшылсӧ Юмо Ик Тый гына улат.

Мучашлан. Виноград вӱдым лукмо нерген.

Корейын эргыже-влаклан. Псалом, 83.

Куат-влакын Юмыжо, Тыйын илыме верет-шамыч пеш йӧратыме улыт! Мыйын уло чонем Юмын суртлашкыже пеш чот мийынеже, шӱмем ден капемат, илыше Юмо дене лийына манын, йывыртен шогат. Кайыкат илаш верым муэш, кӧгерченат игыже-шамычлан пыжашым ышта: мыланемже, куат-влакын Юмыжо, эй Кугыжа, эй Юмем, Тыйын алтарет-шамыч тыгай улыт! Тыйын пӧртыштет илыше-шамыч поро пиалан улыт: нуно Тыйым курым гыч курымышко моктат. Тыйын аралыме да шортмо вер¹⁵ гыч Тыйын шӱдымӧ верышке¹⁶ мийышашым шӱмыштыжӧ кучышо ен поро пиалан, вет Законом Лукшо тудлан порылыкым ышта. Тыгай-шамыч утыр да утыр виянгыт, нунылан Сионышто юмо-шамычын Юмыжо конча. Эй Господь, куат-шамыч Юмо! Кумалмем кол, эй, Иаковын Юмыжо, колышт! Эй, мемнам аралыше Юмо, ончо да святой уй дене шӱрымӧ Шке енетын чурийжым уж! Вет Тыйын кудывечыштет эртарыме ик кече тӱжем кече дечат сайрак: языкан-шамычын пӧртыштышт илымешке, Юмемын пӧртшӧ ончылно кием ыле. Вет Юмо чаманымашым да чыным йӧрата, Юмо порылыкым да чапым пуа. Осалым шоныде коштшо-шамычым Юмо порылык деч посна огеш кодо. Эй Господь, куат-шамыч Юмо, Тыланет ушаныше ен поро пиалан!

Мучашлан.

Корейын эргыже-влаклан. Псалом, 84.

Эй Юмо, Тый Шке мландетлан порылыкым ыштенат да Иаковын тукумжым плен гыч пӧртылтенат, Калыкетын закон деч посна илыме сулыкшым кудалтенат, нунын чыла языкыштым леведынат. Чыла шыдетым чаренат, чот сырымет деч корангынат. Эй, утарыше Юмына, мемнам савырен кондо да чот сырыметым мемнан деч коранде. Ала Тый мыланна курымеш шыдешкаш тӱнгалат? Ала шыдетым тукум гыч тукумышко кучет? Эй Юмо, Тый мемнам угыч ылыжтен кынеттет, да Тыйын калыкет Тыйын верчет

¹⁵ Шортмо вер — тиде тӱнясе илыш.

¹⁶ Тыйын шӱдымӧ вер — Юмын Кугыжаныш.

куана. Эй Юмо, мыланна порылыкетым ончыкто да Шке утарымашетым мыланна пöлекле. Господь Юмын мыланем мом ойлымыжым колыштам: кузе Тудо Шке калыкшылан, Шкаланже йöрышö-шамычлан да Тудын дек шүмышт дене савырныше-шамычлан тыныслыкым каласа. Шке дечше лүдшö-шамычлан Тудын утарымашыже лишнак, тыге Тудо мемнан мландышкына чапландарымашым пурта. Чаманымаш ден чынлык вашлийыныт, чын ден тыныслык ушналтыныт! Чынлык мланде үмбачын волгалтын, чын пылпомыш гыч волен. Вет Юмо порылыкым ышта, да мландына саскажым пуа. Чынже Тудын ончычшо толеш да шке йолкопажым корныш шында.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Латикымше кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 7 глас:

Чонем, сулыкем касарыктыме дене паремын кертат. Шинчавүдым йоктарен, ойгырен-сөрвален йод: чонем ден капем Эмлыше да Айдемым йöратыше, шуко сулыкем деч мыйым утаре. Яжар үдырамашым, разбойник ден мытарьым чаманымет семынак мыйым чамане. Эй Юмо, мыйын закондымын ыштымем кудалте да мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Сулыкем касараш мытарь гай сөрвален омыл да яжар үдырамаш гай шинчавүдым йоктарен омыл. Пычкемышалтмем дене мый тёрланыме нерген шоненат омыл. Айдемым йоратыше Христос Юмо, Шке поро шүм-чонет дене мыйым утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Яндар Ёдыр, күшнысө куат-влак дене пырля Шке Эргычым сөрвале, илышна мучашке шу-мо деч ончыч Тудо мыланна сулык касарымашым да кугу чаманымашым пуыжо ыле.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Айдемым йоратыше Господь, Юмым палымашын эреак йўлышө волгыдет дене мемнан шўмыштына эрелан волгалт. Евангелийысе чыла увертарымашетым умылен налаш мемнан ушнан шинчажым поч. Тыйын поро пиалан шўдымашет-влак деч лўдмашым кўргышкына пыште. Капын чыла уда йодмыжым сенен, шўлышын йодмыж почеш илена ыле. Шонымаш денат, паша денат чылажымат Тыланет йорышын ыштена ыле. Тый вет мемнан Христос Юмына да мемнан чонна ден капнам волгыдемдыше улат. Тыланет да Тыйын Тўнгалтышдыме Ачат да Эн Святой, Поро да Илышым пуышо Тыйын Шўлышетлан таум ыштена, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

ЛАТКОКЫМШО КАФИСМЕ

Давидын молитваже, 85.

Эй Юмо, пылышетым пыште да мыйым колышт, вет мый йорло да незер улам. Чонемым арале, вет мый Тыланет йорышө улам. Эй Юмем, Тыланет ўшаныше кулетым утаре. Эй Юмо, мыйым серлаге, вет мый кече еда Тыйым сөрвалем. Шке кулетын чонжым йывыртыкте, вет мый чонем дене Тый декет нўлталалтым. Вет Тый, Юмо, Тыйым сөрвалыше-шамычлан чылаштланат поро, ўнгышө да шуко порым ончыктышо улат. Эй Юмо, сөрвалымем колышт да кумалме мутемлан пылышетым савыре. Ойган кечыштем мый Тыйым сөрвалышым, вет Тый мыйым колыштыч. Эй Юмо, юмо-шамыч коклаште Тыйын гае иктат уке, пашашт денат Тыйын гай *кўкшытан* уке. Эй Юмо, Тыйын пўрымө калык-шамыч чыланат ончыкет толыт да Тыланет кумалыт, Тыйын лўметым чапландарат: Вет Тый кугу улат да ўрыктарыше паша-шамычым ыштыше Тый улат, Тый Икте Юмо улат. Эй Юмо, мыйым Шке корнышкет шогалте, да мый чыныштет кошташ тўналам, Тыйын лўмет деч лўдын, шўмем йывыртыже ыле. Господь Юмем, уло кумылем дене Тыланет ойлем да Тыйын лўметым курымеш чапландарем. Вет Тыйын мылам ыштыме порылыкет кугу, да Тый мыйын чонемым тамыкын эн пундашыж гыч утарышыч. Эй Юмо, закон деч посна илыше-шамыч мыйын ваштарешем шогалыыч, да виян-шамыч, погынен, чонемым кычалыыч. Тыйым нуно шке ушыштышт ышт кучо. Тыйже, Господь Юмем, поро кумылан да еным чаманыше, кужун чытыше, шуко порылыкан да чын улат, Мыйын ўмбакем ончал да мыйым серлаге, Шке рвезетлан куатетым пу да Тыйым жаплен илыше кул ўдырамашын эргыжым утаре. Эй Юмо,

мыйын үмбалан поро палым ончыкто: мыйым ужын кертдыме-шамыч мыланем полшыметым да лыпландарыметым ужышт да вожылышт ыле.

Корейын эргыже-влаклан.

Муро-псалом, 86.

Тудын негызше-шамыч святой курык-влак үмбалне улыт: Юмо Сионын капкаже-шамычым Иаковын чыла илыме верже деч утларак йөрата. Эй, Юмын олаже, Тыйым чот чапландарыше мут-шамыч каласалтыныт. Мыйым палыше-шамычлан Раав ден Вавилоным ушештарем. Теве йот тукым-шамыч да Тир ден Эфиопий ең-шамычат тушто лийыныт. Сионым кажне ең авай манеш, да тушто Айдеме шочын, да Сионым Күшылсө Шке негызлен. Юмо тушто улшо калык да князь-шамычын возымашышт гоч тидым почын ончыкта. Вет чыла йывыртише-шамычын илыме верышт — Тый денет.

Муро-псалом. Корейын эргыже-влаклан. Мучашлан.

Түшкан куанен мураш. Вашмутлан. Туныкташ.

Израильысе Еманын, 87.

Эй, мыйым утарыше Господь Юмо! Кечывалымат, йүдымат мый Тыйым сөрвалышым. Мыйын кумалмем Тый декет шужо ыле, мыйын сөрвалымемлан пылышетым савыре. Вет мыйын чонем ойго дене теме, да илышем тамыкышке лишеме. Мый шүгарышке волтымо-шамыч гае лийым, үнардыме ең гае, Колышылан шотлымо да колоткашке пуштын пыштыме гае, нуным Тый ушешет от нал, да кидет дечынат нуно ойыралтыныт. Мыйым пеш келге вынемыш, пычкемыш верыш да колымаш үмылыш пыштышт. Тыйын шыдет мыйын үмбакем возо, да чыла толкынет-шамычым Тый мыланем логалтет. Палыме ең-шамычым Тый мый дечем корандышыч: нуно мый дечем йырнышт, мыйым ужалышт, да лектынат ом керт. Ойгырен илышем дене шинчам уждымо лие. Эй Юмо, мый Тыйым кече еда сөрвалышым, Тый декет кидем нёлтышым. Öрыктарыше пашат-шамычым Тый колышо-шамычлан ыштет мо? Эмлызе-шамыч колышо-шамычым ылыжтен кынелтат мо, да нуныжо Тыйым чапландарат мо? Тыйын поро кумылетым да Тыйын чынетым иктаж-ше, колымеке, шүгарыште каласен кертеш мо? Тыйын öрыктарыше пашат-шамычым пычкемыш верыште, а Ты-йын чынетым мондымо мландыште палат мо? Эй Юмо! Мый Тыйым сөрвалышым, да эрдене эр кумалмем Тый декет шужо. Эй Юмо, молан мыйын чонем Шке дечет поктет? Шке шүргетым мый дечем молан савырет? Мый йорло улам да изиём годсек йöсын илем: чапланенам ыле, ынде үнышемым да виемат пытыш. Тыйын шыдет-шамыч мыйын үмбачем эртышт, Тыйын лүдыктымашет-шамыч мыйым пудыратышт: Нуно мыйым вүд гае авалтышт да кече мучко пырля авырен шогышт. Орланен илышем годым Тый мыйын танем, лишылем да палымем-шамычым мый дечем корандышыч.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Туныкташ.

Израильесе Ефамын, 88.

Эй Юмо, порылыкетым курымеш моктен мурем, Тыйын чынлыкетым умшам дене тукум гыч тукумышко каласем. Вет Тый каласенат: «Порылык курымешлан негызлалтеш», Тыйын чынет Пылпомышто пенгыдемдалтын. «Шке ойырен налмем-шамычлан сугыным пуышым, Давид кулемлан товатлышым: Тукуметым курымеш чоткыдемдем да престолетым тукум гыч тукумышко ыштем». Эй Юмо, 6рыктарыше пашатым Пылпомыш палдара, а чынлыкетым святой-шамычын погынымаште *ойлат*. Вет пыл-шамыч 6мбалне Господь дене к6 тагастаралт кертеш? Юмын эрге-шамыч коклаште Господь гае к6 лийын кертеш? Юмо святой-шамыч погынымаште чапландарыме, Тудо йырже улшо-шамычлан кугу да л6дыкш6. Эй Господь, куат-шамыч Юмо, Тыйын гае к6 уло? Эй Юмо, Тый куатле улат, да Тыйын чынет Шке йырет. Тензын куатшым Тый кучен илет, тудын н6лталалт шогышо толкынжо-шамычым тыпландарет. Кугешныше еным Тый сусыргышо гайым ыштен 6нышемдышыч, Шке тушманет-шамычым виян кидет дене шалатышыч. Пылпомышат Тыйын, мландат Тыйын, т6ням да тушто улшым — чылажымат Тый ыштенат. Й6двелым да тензым Тый п6ренат, Фавор ден Ермон Тыйын л6метлан йывыртат. Тыйын чогашылет виян, Тыйын кидет пенгыде лийже, да Тыйын пурла кидет н6лталалтше! Чын да суд — Тыйын престолетын негызше: порылык ден чынлык Тыйын чуриет ончыч толыт. Господьым йывыртен 6жмым палыше ен-шамыч поро пиалан улыт. Нуно чуриетын волгыдыштыжо каят, Тыйын л6метлан кече мучко йывыртат да чынет дене н6лталалтыт. Вет нунын куатыштым моктышо Тый улат, да порылыкет дене мемнан куатна н6лталалтеш. Вет аралтышна Юмо деч, Израильын Святойжо да мемнан Кугыжана деч. Тунам Тый эрге-шамычлан ужмаш гоч ойленат, Тый каласенат: «Мый виянлан полшышым, калыкем кокла гыч ойырен налмым н6лтальым: Шке кулемым, Давидым, муын, тудым Шке святой 6ем дене ш6рышым. Вет Мыйын кидем тудым арала да куатем тудым чоткыдемда. Тушман тудлан нимомат ыштен огеш керт, да закондымын илыше эрге тудлан ынде осалым ышташ огеш т6нгал. Тудын ончылно тушманже-шамычым руал шуэм да тудым ужын кертдыме-шамычым сенем. Мыйын чынлыкемат, Мыйын порылыкемат тудын дене, да Мыйын л6мем дене тудын куатше н6лталалтеш. Тудын кидшым теныз 6мбаке, а пурла кидшым энгер-шамыч 6мбаке пыштем. Тудо Мыйым с6рвален каласа: Тый мыйын Ачам, мыйын Юмем да мыйын утаралтмашемын аралтышыже улат. Мый тудым икымше шочшым ыштем, мланде 6мбалнысе кугыжа-

шамыч дечат *күшкө нөлталам*. Порылыкем тудын деч курымеш ом нал, да тудлан пуымо сугынем ўшанле лиеш. Тудын тукумжым курым гыч курымыш шуем, а престолжым пылпомышын кечылаже гайым ыштем. Тудын эргыже-шамыч законом деч кораныт да Мыйын эрыкем дене огыт кошт гын, Мыйын чыныш лукшо мутем-шамычым пужат да күштымем-шамычым огыт шукто гын, Закон деч посна ыштымыштым вуйлатышын тояже дене төрлем да шоякышт верчын нуным кырем, Туге гынат порылыкем нунын деч ом нал да чынлыкем ом вашталте, Пуымо мутем ом пудырто да умшам гыч лекше мутем деч ом коран. Икана Мый Шке святынем дене сөренам гын, Давидлан шоякым ойлем мо? Тудын тукумжо курымеш шога, да тудын престолжо Мыйын ончылнем кече гае Да тичмаш тылзе гае курымеш ила. Пылпомышысо таныклыше — ўшанле». Тый тудым савырен колтышыч, изиеш пыштышыч, да святой ўй дене шүрымө Шке енетлан шыдет толын. Кулетлан пуымо мутетым мөнгеш налыч, мланде ўмбалне тудын святой вержым жаплыдымым ыштышыч. Тудын чыла саваржым сүмырышыч, а пентгыдемдыме верже-шамычым лүдыкшым ыштышыч. Корно дене эртыше-шамыч чылан тудым толен кайышт, тудо пошкудыжо-шамычлан воштылмашеш кодо. Тудым поктышо-шамычын пурла кидыштым Тый куатаным ыштышыч, тудын чыла тушманжым йывыртыктышыч. Тый тудын кердыжлан полшымым чарнышыч да сарыште тудым шыч арале. Тудым эрыкталтмаш деч посна кодышыч, престолжым мландышке сүмырышыч. Тудын илышаш кечыжым күчыкемдышыч, а шкенжым вожылмашеш кодышыч. Эй Юмо, мо марте Тый мемнан деч тупынь савырнет? Тыйын шыдет мо марте тул гае йўла? Мыйын *могай* улмем ушешет пыште. Ала айдеме эрге-шамычым арам гына пүренат? Ен-шамыч кокла гыч иктажше колымашым ужде кодшо уло мо? Шке чонжым тамык кид гыч утарыше уло мо? Эй Юмо, чынлыкет дене Давидлан ожнак товатлен пуымо порылыкет кушто? Эй Юмо, кулет-шамычын шуко йот калык деч ужмо орлыкштым көргыштем кучен илымем ушышкет нал. Эй Юмо, тушманет-шамычын орлымым, святой ўй дене шүрымө Шке енетын вашталтмыжым орлымыштым *ушышкет нал!* Юмо курымеш чапландарыме, тыге лийже, тыге лийже.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмын енге Моисейын молитваже, 89.

Эй Юмо! Тукум гыч тукумышко Тый мемнан аралтышна улат. Курык-шамыч лийме деч ожно, мланде ден тўням пўрымө деч ожно, курым гыч курымышко Тый улат. Вет

Тый «Эй, айдеме эрге-шамыч, *рокыш* савырныза!» манынат гынат, айдемым үлык ит шынде. Эй Юмо, тўжем ий Тыйын шинчат ончылно тенгече эртыше кече гае да йўд оролын жапше гае. Айдеме-шамычын ўмырышт пеш кўчык: эр шудо гае пыта, эрдене пеледеш да лывыжга, а кас велеш кошка да пешкыдемын йога. Вет ме Тыйын сырымет дене укешке лекна да шыдет деч пудыранышна. Мемнан закондымылыкнам Шке ончылнет пыштенат, да мемнан курымна Тыйын чуриетын волгыдыштыжо. Мемнан чыла кечына шагалема, да Тыйын сырымет дене йомна. Мемнан ўмырна эгыремыш шўртө гае начар, ўмырнан кутышыжо — шымлу ий, вий шута гын — кандашлу ий, туштат шукужо — йөсылык да чер веле, вет нуно мемнам ўнышемдат да туныктат. Тыйын чот сырыметым кө пален кертеш? Тый дечет лўдмыж гоным Тыйын шыдетым кө умылен кертеш? Мыланем Шке пурла кидетым да кугу уш-акыл дене шўмыштым пенгыдемдыше-шамычым ончыкто. Эй Юмо, мемнан деке савырне, мо марте от савырне? Шке кулет-шамычлан поро лий. Эй Юмо, эрдене эрак Тыйын поро кумылет дене темын, пеш куанена да пеш йывыртена ыле, Тыйын мемнам ўнышемдыме кечет-шамыч верч, мыланна йөсылыкым ужыктымo идалык-шамыч верч чыла кечыштат пеш йывыртена ыле. Шке кулет ден Шке пўрымет-шамычым ончо да нунын эргышт-шамычымат туныкто. Мемнан Господь Юмынан волгыдыжо мыланна лийже ыле, да киднан паша лектышыже-шамычым мыланна порылан савыре, киднан паша лектышыжым порышко савыре.

Моктымo муро. Давидын.

Еврей-влак дене возымо огыл, 90.

Кўшылсын полшымыж дене илыше ег Пылпомышысо Юмын леведышыже йымалне лыплана, Юмылан каласа: «Полшышем мыйын, Аралтышем мыйын, Юмо, Тый улат, мый Тыланет ўшанем». Тудо тыйым кучышо-шамычын опышышт гыч луктеш, аяр шомак дечат утара, Шке вачыж дене тыйым авыра, тый Тудын шулдыржо йымалне ўшанен илет, Тудын чынлыкше Тыйым саркурал дене авыра. Йўдым лўдыктышө дечат, кечывалым *лўйымö* чонгештыше пикш дечат, Пычкемыште коштшо осал дечат, чер дечат, тура кечывалымсе ия дечат от лўд. Тыйын воктенет тўжем йөрлеш, пурла мogyрыштет лу тўжем йөрлеш, а тый декет огеш лишем. Шке шинчат дене ончет да сулыкан-шамычлан орлык лийшашым ужат. «Ўшанымем мыйын, Юмо, Тый улат» манынат да миен пурымo веретлан Кўшылсым ойыренат. Тыланет нимогай йөсат ок лий, тыйын *капетлан*¹⁷ нимогай сусырат ок тўкнө. Вет Юмо тыйын нерген Суксыжо-шамычлан кўшта: коштмо корныштет тыйым аралыкта. Тыйын йолет кў пелен шўртнбымö дечын нуно тыйым шке кидышкышт нөлтал налыт. Аспид ден василиск кишкым тошкалат, левым да кугу кишкымат лаштыртет. «Мыланем ўшанымыжлан верч Мый тудым утарем, Мыйын лўмем палымыжлан верч Мый тудым левед аралем. Мыйым

¹⁷ Капетлан — илеметлан, суртетлан.

сөрвалымыж годым колыштам, орлыкшо годымат Мый тудын дене лиям, Мый тудым утарем да чапландарем, Мый тудым кужу ўмыраным ыштем да тудлан Шке утарымашемым ончыктем».

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Латкокымшо кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лўмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лўмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ўмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 7 глас:

Господь, Тый Петрын да яжар ўдырамашын шинчавўдыштым шотыш налынат, уло кўргыж дене ойгырен сўрвалыше мытарьым чыныш луктынат. Утарышем, мыланемат, ончыкет ўнгышын толын сукалтышылан, поро лий да мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Господь, мытарьым пуртымет семынак мыйымат Шке декет пурто, яжар ўдырамашым эрыктымет семынак мыйымат эрыкте. Кучен Ашныше, Шке чаманымашет дене ханаан ўдырамашым чаманымет семынак мыйымат чамане.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо да Порылан пўралтше Ўдыр, Волгыдын Аваже, эр ўжаралан волгалташ да мемнан чонлан кугу чаманымашым пуаш Христос Юмынам сўрвале.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Мыйын Господь Юем, Икте Поро да Айдемым йөратыше, Икте Чаманыше да Ёнышö, Икте Чын да Төр ыштыше, Икте Ситышын пуышо да Серлагыше мемнан Юмына, мыйын үмбаке, сулыкан да йөрдёмö Тыйын кулет үмбаке, Тыйын виет толжо да Тыйын Святой Евангелиетын туныктымашыже дене мыйын храмым¹⁸ пенгыдемдыже. Кучен Ашныше, Айдемым да Порылыкым йөратыше поро шүман Йөратымаш, мыйын көргем ден капемын чыла ужашыжым Шке эрыкет дене волгалтаре, мыйым чыла шыде да сулык деч эрыкте, диаволын пижедылмыже да чыла осалым ыштымыж деч мыйым лавыргыде да яндарын арален кодо. Шке порылыкет дене мыланем Тыйыным палаш, Тыйыным умылаш, Тыйын кумылет почеш илаш, Тыйын лүдыкшет деч лүдаш да пытартыш шүлышем марте Тыланет йөрышым ышташ полшо. Каласен мошташ лийдыме Шке порылыкет дене мыйын капем ден чонем, ушем ден шонымашем арале, да мыйын храмом ваштареш кийыше вапш-сетке гоч пиже эртем. Господь, мыйын Господем, Тыйын поро шүм-чонет дене мыйым левед да мыйым, сулыкан, йырнык да йөрдёмö Тыйын кулетым, ит кодо. Господь, Тый вет мыйын аралтышем улат, мый Тыйын нергенет мурем да Тыланет Таум ыштем, Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

ЛАТКУМШО КАФИСМЕ

Шуматкечын мурышаш псалом, 91.

Юмым ойлен чаплыме, эй Күшылсö, Тыйын лүметлан мурымо сай, Эрдене Тыйын порылыкетым да йүд еда Тыйын чынетым каласен палдарыме, Тыланет лу кылан псалтирь дене, күсле дене мурымо пеш сай. Эй Юмо, Тыйын пүрен ыштыметлан мый йывыртом да кидетын пашажлан куанем. Эй Юмо, пашат мыняре күкшö, Тыйын шонымет пеш келге! Ушдымо *еһ* тидым огеш пале, шонен моштыдымо *еһ* тидым огеш умыло. Вет курым гыч курымыш йомшаш верч языкан-шамыч шудо гае кушкыт да закондымын ыштыше-шамыч лектыт, Тыйже, Күшылсö, эй Юмо, курымеш улат! Теве тушман-шамычет, эй Юмо, теве тушман-шамычет йомын пытат, да закондымын ыштыше-шамыч чыланат шаланен пытат, Да мыйын куатем ик тўкан янлыкын тўкыжö гае нөлталтеш, а шонгылыкем шуко үй дене шүралтеш. Шинчам тушманем-шамычым ужеш, а пылышем мыйын ваштареш шогалше-шамычын чояланымыштым колеш. Юмылан йөрышö еһ финик пушенге гае пеледеш да Ливаныште шочшо кедр гае шукемеш. Нуно Юмын пöртыштö шындыме улыт, мемнан Юмынан кудывечылаштыже пеледыт, Чот шонгеммеке,

Кугарнян, кунам мландыште илаш тўгалыныт.

Давидын моктымо мурыжо, 92.

¹⁸ Храмом — чонем ден капем.

Господь Кугыжа лие, моторлык дене вўдылалте, Господь куат дене вўдылалте да кыдалешыже ўштале, вет Тудо тўням пенгыдемден да тарваташ лийдымым ыштен. Престолет курым годсекак шындалтын: Тый курым годсекак улат. Эй Юмо, энер-шамыч йўкланеныт, энер-шамыч чот йўкланеныт, Шуко вўд шаулен йогымо годым энер-шамыч толкыныштым кўшкө нөлталыт. Тенгызын кўкшө толкынжо-шамыч öрыктарыше улыт, Кўшылсө Юмо эшеат öрыктарыше, Тыйын каласыме мутет-шамыч пеш чын улыт. Эй Юмо, Тыйын пöртетлан чыла кечынат святой лийман.

Давидын псаломжо.

Арнян нылымше кечыжлан, 93.

Кўсыным пöртылтышö Господь Юмо, кўсыным пöртылтышö Юмо почылтын. Уло тўням Судитлыше, кынел да кугешныше-шамычлан кўлеш семын пöртылтö! Эй Юмо, языкан-шамыч мо марте, мо марте языкан-шамыч моктанен илат? Закондымылык ыштыше-шамыч чыланат мо марте шоякым каласат да ойлат? Эй Юмо, нуно Тыйын калыкетым ўнышемденыт да Тыйын ужашетлан осалым ыштеныт, Тулык вате ден тулык йочам колымашке шуктеныт, öрдыж вер гыч толшым пуштыныт Да каласеныт: «Господь огеш уж, Иаковын Юмыжо огеш пале». Эй, ен-шамычын ушдымышт, ушым налза, эй, шонен моштыдымо-шамыч, теат кунам-гынат умылыза! Пылышым пуышо огеш кол мо? Шинчам пўрышö огеш уж мо? Калык-шамычым чын илыш корныш шогалтыше, еным уш дене илаш туныктышо *тендам* огеш вожылтаре мо? Ен-шамычын шонымышт арам улмым Юмо пала. Эй Юмо, Тыйын законетлан да уш дене илаш туныктымо енет поро пиалан. Неле кечыла гыч тўнгалын, языканлан лаке кўнчалтмешке тек тудо ўнышö лиеш. Вет судышко чынлык пöртылмешке да чынлан ўшанен илыше поро шўман ен-влакын пöртылмешкышт, Господь Шке калыкшым савырен огеш колто да Шке ужашыжым огеш кудалте. Осалым ыштыше-шамыч ваштареш мыйын верч кө шогалеш? Закондымылыкым ыштыше-шамыч ваштареш мый денем пырля кө шогалеш? Мылам полшышо Юмо огеш лий ыле гын, мыйын чонем тамыкышке вашке логалеш ыле. «Мыйын йол йыжынгем пытыш»,— манын ойлымекем, Господь, Тыйын порылыкет мылам полшыш. Шўмыштем ойгем шукемме годым Тыйын лыпландарымет чонем куандарыш. Шўдыметым шуктымо ваштареш йöсылык ыштышылан, законде илышылан Тыйын лишнет вер ынже лий: Нуно Юмылан йöрышö енын чонжым авырен кучат да титакдымын вўржым титаканыш луктыт. А Господь мыйын аралтышем лие, мыйын Юмем — ўшанле полшышем. Закондымылыкышт верч Юмо нунылан пöртылта, да шоякышт верч Господь Юмо нуным пытара.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын моқтымо мурыжо.

Еврей-влак дене возымо огыл, 94.

Толза, Юмылан йывыртена, Утарыше Юмыланна йывыртен мурена. Тудын чурийже ончыко Тудым чапландарен миена да Тудлан псалом-шамычым кугу йўк дене мурена, Вет Юмо — Кугу Господь да уло мландылан Кугу Кугыжа, Чыла мланде Тудын кидыштыже, да тура курык-шамычат Тудын улыт, Вет тенгыз — Тудын, Юмо тудым пўрен, мландымат Тудын кидше пўрен. Толза, Тудлан сукен кумалына да мемнам пўрышö Юмына ончылно шортына. Вет Тудо мемнан Юмына, ме Тудын күтүжын калыкше да кидшын шорыкшо улына. Тудын йўкшым кызыт колыда гын: «Ир мландыште шыныме кечылаште шыдештарымыда гае шўмдам ида пешкыдемде, Тушто тендан ачада-шамыч Мыйым шынышт, Мыйым шынышт да пашам-шамычымат ужыч. Саде тукумлан Мый нылле ий шыдештым, Мый каласышым: нуно шўмышт дене йонгылышым ыштат, а Мыйын корнем-шамычым пален налын огытыл. Садлан верч Мый шыдем дене товатлышым: нуно Мыйын тынысышкем огыт пуро».

Давидын моқтымо мурыжо.

Плен гыч толмеке, пёртым чонымо годым.

Еврей-влак дене возымо огыл, 95.

Юмылан у мурым мурыза, уло мланде, Господылан мурыза! Юмылан мурыза, Тудын лўмжым суапландарыза, Тудын утарымыжым кече еда порын увертарыза. Калык-шамыч коклаште Тудын чапшым палдарыза, чыла ен-шамыч коклаште Тудын öрыктарыше пашаже-шамычым увертарыза. Вет Юмо кугу да пеш моқтымо, Тудо чыла шояк юо-шамычлан лўдыкшö. Вет язычник-шамычын юмышт ия улыт, а Господь пылпомыш-шамычым пўрен. Тудын ончылно чапландарымаш да моторлык, Тудын святой пёртыштыжö — порылык да сылнылык. Эй, калык-шамычын шочмо кундемышт, Юмылан кондыза, Юмылан чап ден жаплымашым кондыза! Юмылан, Тудын лўмжылан, чапым кондыза, надыр-шамычым налза да Тудын кудывечылашкыже пурыза. Святой кудывечыштыже Юмылан кумалза. Тудын чурийже ончылно чыла мланде чытырналт шогыжо! Калык-шамычлан каласыза: Юмо Кугыжа лие. Тудо тўням пенгыдемден да тарваташ лийдымым ыштен, Тудо калык-шамычым чын судитлаш тўналеш. Пылпомыш-шамыч йывыртышт да мланде куаныже, тенгыз да тушто мо уло — тарванышт! Пасу да тушто мо уло — чылажат йывыртышт, тунам чодырасе чыла пушенте-шамыч Господын чурийже ончылно йывыртат, вет Тудо толеш, мландым судитлаш толеш, Тудо уло тўням чын дене судитла да калык-шамычлан Шке чынже почеш судым ышта.

Давидын псаломжо.

Кунам тудын мландыже шотыш кондалтын.

Еврей-влак дене возымо огыл, 96.

Юмо Кугыжа лие, да мланде йывыртыже, шуко отро-шамыч йывыртышт! Тудын йырже — пыл да пычкемыш, Тудын престолжын негызше — чын да суд. Тудын ончылно тул толеш да йырже улшо тушман-шамычшым когарта. Тудын волгенчыже тўням волгалтарен, тидым ужын да мланде чытырнен. Юмын чурийже деч, уло мландын Юмыжын чурийже деч, курык-шамыч шыште гай левеныт. Пылпомыш-шамыч тудын чынжым палдареныт, да чыла калыкат Тудын чапшым ужын. Чын огыл юмылан кумалше-шамыч, идол дене моктаныше-шамыч чыланат тек вожылыт. Эй, Юмын Суксыжо-шамыч, чыланат Господьлан кумалза! Сион колын да йывыртен, эй Юмо, чын тўрлыметлан верч Иудейысе ўдыр-шамыч куанышт. Вет Тый чыла мландылан Кўшылсö Юмо улат, чыла вес юмо деч пеш кўшкө нөлталалтынат. Эй, Юмым йöратыше-шамыч, осалым ужын кертдыме лийза! Юмо Шкаланже йöрышö ең-шамычын чоныштым арала, нуным языкан-шамыч кид гыч утара. Юмылан йöрышö еңлан волгыдо волгалтын, да төр чонан ең-шамычлан йывыртымаш толын. Эй, Юмылан йöрышö-шамыч, Юмылан йывыртыза да Тудын святой улмыжым ушешда пыштен ойлыза.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын псаломжо, 97.

Юмылан у мурым мурыза, вет Юмо öрыктарыше *пашам* ыштен: Тудын пурла кидше да святой куатше *ең-шамычым* утарен. Юмо Шке утарымашыжым ончыктен, калык-шамыч ончылно Шке чынжым почын. Тудо Иаковлан ыштышаш Шке порылыкшым да Израиль суртлан ончыктышаш Шке чынжым ушешыже налын: мландын чыла мучашыже-шамычат мемнан Юмынан утарымыжым ужыч. Уло мланде, Юмылан йывыртен муро! Тудым чаплыза, йывыртыза да мурыза! Юмылан кўсле дене, кўсле дене да псалом йўк дене мурыза! Кугыжа Юмо ончылно той пуч-шамычым пуалтыза да тўкө пуч йўкым лука! Теныз да тушто мо уло, тўня да тушто ылыше-шамыч — чыланат тарванышт! Эңер-шамычат кидым совышт, курык-шамычат Юмын чурийже ончылно куанышт, вет Тудо толеш, мландым судитлаш толеш, Тудо тўням чын дене судитла да калык-шамычлан чын дене судым ышта.

Давидын псаломжо, 98.

Юмо Кугыжа лие: калык-шамыч тек чытырат! Херувим-шамыч ўмбалне шинчыше *Кугыжа лие*: тек мланде чытырна! Юмо Сионышто кугу да чыла калык-шамыч дечат

Тудо күкшө. Тек Тыйын кугу лүметым почын ойлат, вет тудо чот лүдыкшө да святой. Кугыжан чапше судым йөрата. Тый төр илымашым ямдыленат, Тый суд ден чыным Иаковлан ыштенат. Господь Юмынам нөлтыза да йолжо шогымо верлан кумалза, вет тудо вер святой. Моисей ден Аарон Тудын священникше улыт, Самуилат Тудын лүмжым сөрвален үжшө гыч иктыже: нуно Юмылан кумалыныт, да Тудо нуным колыштын. Пыл менге гыч Тудо нунылан ойлен, вет Тудын пуымо закономат, Тудын күштымыжымат нуно кученыт. Господь Юмына, Тый нуным колыштынат! Эй Юмо! Тый нунылан поро лийынат да чыла пашаштланат пөртылтенат. Господь Юмынам нөлтыза да Тудын святой курыкыштыжо кумалза, вет мемнан Господь Юмына Святой.

Давидын моктен мурымо псаломжо, 99.

Уло мланде, Юмылан йывыртен муро! Юмылан йывыртен ыштыза, Тудын ончыко куанен мийыза. Господьын мемнан Юмына улмыжым палыза, ме шке лийын огынал, мемнам Тудо пүрен, ме Тудын калыкше да Тудын күтүжын шорыкшо улына. Тудын капкашкыже чаплымаш дене, а кудывечылашкыже муро дене пурыза, Тудым ойлен чапландарыза да лүмжым моктыза. Вет Юмо поро, Тудын порылыкшо курымеш, да Тудын чынже — тукум гыч тукумышко.

Давидын псаломжо, 100.

Чаманымашетым да төр судетым, эй Юмо, Тыланет мурем! Мурем да языкдыме корным шонем: мый декем кунам толат? Шке суртыштем шүмем дене порым шонен коштым, Закон ваштареш лийшаш пашам шинча ончылнем шым кучо, осалым ыштышешамычым ужын кертдыме лийым. Ёскырт койышан шүм мыйын лишнем ыш лий, мый дечем коранше осал еным мый пален омыл. Шке лишылжым шолып титаклышым мый шке дечем поктышым; кугешнен ончышо ег дене да темдыме шүман дене пырля шым коч. Мланде үмбалсе үшанле ег-шамычым шке воктенем шындаш шинчам дене *кычальым*; языкдыме корно дене коштшо ег мыланем полшен илыш. Шкенжым кугулан ужшо мыйын сурт көргыштем ыш иле; шояк ойлышо ег мыйын шинча ончылнем сайыш лектын ыш керт. Закон деч посна ыштышешамычым чылаштым Юмын олаж гыч пытараш манын, мланде үмбалнысе чыла сулыкан-влакым мый эрдене эрак кыренам.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо. (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Латкумшо кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курум мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курум мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 8 глас:

Господь, чаманен ончышо шинчат дене мыйын үнгышеммем уж, вет илышем изин-изин пыта. Пашам-шамыч дене утаралт ом керт, сандене сөрвалем: Господь, чаманен ончышо шинчат дене мыйын үнгышеммем уж да мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Чонем, Судитлыше ончылно шогымет гаяк тургыжлане да чот лүдыкшö суд нерген шоно: вет поро ыштыдыме-влаклан Тудын судшо поро ок лий. Христос Юмым сөрвален йод: «Чоным Палыше, мый сулыкым ыштенам, судитлымет деч ончычак мыйым чамане».

Кызытат, керек-кунамат, курым-курум мучкак. Аминь.

Тыйын пеш шучко да сулен лекташ лийдыме судетым кече еда, шагат еда ушыштем кучем да осалым ыштыше гай чытырем: вожылтарыше да чот осал пашам мый веле шкеак тыршен ыштенам, сандене Тыйын ончыкет лүдын сукалтем да йöсланен сөрвалем: чот Чаманыше, Тыйым Шочыктышын кумалмыж дене мыйым утаре.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Күшнö илыше Святой Юмо, чыла ужшо шинчат дене Тыйын пүрен ыштымет-шамыч үмбаке ончет. Тыланет ме чон ден капын шүйжым пүгыртена. Святой-шамыч дечат Святой, Тыланет кумалына: Тый ужаш лийдыме кидетым Шке святой илыме верет гыч шуялте да мемнам суапландаре, Тыйын ончылнет эрык дене але эрык деч посна ыштыме чыла сулыкнам касаре. Мемнан Юмына, мемнам чаманаш да утараш Тыйын эрыкет уло, мыланна тыныслыкым да порылыкым пу, да Тыланет таум ыштена, Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курум мучкак. Аминь.

ЛАТНЫЛЫМШЕ КАФИСМЕ

Йорло енын молитваже, кунам тудо ойгыра да

Господь ончылно шке ойгыжым почеш, 101.

Эй Юмо, мыйын кумалмем колышт, да шортын сөрвалымем Тый декет шужо ыле. Чуриетым мый дечем ит савыре: мыйын ойгырымо кечыштем мыланем пылышетым пыште; Тыйым сөрвалыме кечыштем мыйым вашке кол. Вет кечем-шамыч шикш гае шулышт, да луэм-шамыч кукшо пу гае лийын кошкышт. Мый солымо шудо гае йөрлым, да шүмем кошкыш, кинде кочшашемат мондышым. Йүкын кечкыжмем дене чогашылем луэшем кошкен пиже. Мый ир мландысе кайык гае лийым, сүмырлышö пörтыштö улшо йүд курныж гае лийым. Шым мале да пörт вуйышто шкет шинчыше кайык гае лийым. Тушманем-шамыч мыйым кажне кечын орлышт, а мыйым моктышо-шамыч мый денем товатлышт. Тыйын шыдетлан көра, сырыметлан көра, кинде кочмо гае мый ломыжым кочкым, йүышашем шинчавүд дене варышым, вет Тый мыйым нөлтальыч да үлыкө волтен шуышыч. Ёмырем үмыл гае вашке эртыш, да мый шудо гае кошкен пытышым. Эй Юмо, Тый курымеш илет, да Тыйын нерген шарнымаш — тукум гыч тукумышко. Тый ылыж кынелат да Сионлан порым ыштет, вет тудлан порылыкым ончыкташ жап шуын, ынде жап шуын. Вет Тыйын кулет-шамыч Сионын күйштымат йөратеныт да пуракшымат чаманат. Юмын лүмжө деч калык-шамыч лүдыт, да мланде үмбалнысе кугыжа-шамыч чыланат Тыйын чапет деч *лүдыт*. Вет Юмо Сионым угыч ышта да Шке чапше дене толеш. Ёнышö-шамычын кумалмыштым Тудо ужын да нунын сөрвалымыштым шүкалын огыл. Тек тидын нерген ончыкылык тукумлан возалт кодеш, да толшаш калык Юмым мокта. Шинчырлыме-шамычын ойган йүкыштым колаш да пуштмо-шамычын эргыштым рудаш манын, Господь Шке святой күкыштышö гыч лап лийын да Пылпомыш гыч мландышке ончалын. Кунам калык да кугыжа-шамыч Господьлан кумалаш пырля погынат, нуно Сионышто Господьын лүмжым увертараш да Иерусалимыште Тудым мокташ тўналыт. Вийвал пагытыште улмыж годым тудо Юмылан каласен: «Ёмыремын күчыкеммыжым мылам палдаре. Ёмыремын пельштыже мыйым ит нал». Тый тукум гыч тукумышко илет: Эй Юмо, тўналтышыштак мландым Тый пүренат, да пылпомыш-шамычат — Тыйын кидетын пашаже. Нуно пытат, а Тый илет; нуно чыланат вургем гае тоштемьт, а Тый нуным вургем гае пүтырет, да нуно вашталтыт. А Тый тугаяк кодат, да курымет огеш пыте. Кулет-шамычын эргышт илаш пурат, тукумышт курымеш сай илышан лийыт.

Давидын псаломжо, 102.

Эй чонем, Юмым мокто, уло көргемат Тудын святой лүмжым мокто! Эй чонем, Юмым мокто да Юмын чыла порыжым ит мондо: Юмо чыла языкетым эрыкта, чыла черетым паремда, Тыйын илышетым пытыме деч утара, Шке поро кумылжо дене, чаманымашыж дене тыйым леведеш, Тыйын поро шонымашетым шукта, тыйын рвезылыкет арслан кайыкын гае уэмеш. Чыла шыгыремдыме-шамычлан Юмо порым да төр судым ышта. Юмо Шке корнылажым Моисейлан ончыктен, Израильын шочшыжо-шамычлан — Шке эрыкшым. Юмо поро кумылан да чаманыше, шуко чытыше да чот чаманыше. Мучаш марте огеш шыдешке да курымеш огеш сыре. Мыланна

закондымылыкнам ончен ыш ыште да языкна-шамычым онченат ыш пörтылтö. Вет кава мланде деч кунаре күкшö, Юмо Шке дечше лүдшö-шамычлан порылыкшым тунаре чот ончыктен. Кече лекмаш вел деч кече шичмаш вел кунаре мўндырнö, мемнан законе ыштымынам Тудо тунаре мўндыркö коранден. Ача эргыже-шамычым кузе чамана, Юмо Шке дечше лүдшö-шамычым тугак чаманен. Вет Юмо мемнан ышталтмынам пала: мемнан рок улмынамат ок мондо, Айдеме шудо гае, тудын ўмыржö олыкысо пеледыш гае, пеледме жапше тугак пыта. Тудын шўлышыжö лектеш да укеат лиеш, вара шке вержымат палыдыме лиеш. Юмын порылыкшо Туддеч лүдшö-шамычлан курым гыч курымышко лийын шога, Юмын чынже Тудын сугыньжым аралыше да Тудын күштымашыжым шукташ шонышо-шамычын эргыштын эргыштан лиеш. Юмо Шке престолжым Пылпомышеш шынден, да Тудын Кугыжанышыже чылам кучен ашна. Эй, шуко виян чыла Суксыжо, Юмын шомакшым шуктышо да Тудын мутшын йўкшым колыштшо-шамыч, чыланат Юмым моктыза. Эй, Юмын чыла куатше-шамыч, Тудын эрыкшым шуктышо кулжо-шамыч, Юмым моктыза. Эй, Юмын чыла пашаже-шамыч, Господьын кучен ашныме чыла верыштыжат Юмым моктыза. Эй, чонем, Юмым мокто!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо. (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Тўням ыштыме нерген. Давидын псаломжо, 103.

Эй, чонем, Юмым мокто! Эй Господь, мыйын Юмем! Тый öрыктарышын кугу улат, Тый чап ден сылнылыкым чиенат. Тый волгыдым вургем гае ўмбакет чиет, кавам коваште леведыш гае шарет, Шке күшнысö вер-шамычетым вўд дене леведат, пыл-шамычым Шканет *орва олмеш* ыштет, мардеж шулдыр ўмбалне коштат. Суксо-шамычетым шўлышым ыштет, а Шке кулет-шамычым — тул йолкыным. Тый мландым пенгыде негызеш шынденат: тудо курым гыч курымышко ок тайналт. Вургем гае тудын леведышыже — пундашдыме келгыт. Курык ўмбалнат шуко вўд погына: Тыйын шўдымет дене вўд йоген кая, күдыртымö йўкет деч лүдеш. Курык семын нöлталтыт да тöр вер семын лапемыт, Тыйын күштымö верешак кодыт. Тый нунылан чекым ыштенат, нуно тушечын вончен огыт керт да мланде ўмбалым леведаш огыт пörтыл. Тый памаш-шамычым лап верышке виктарет: курык коклаште вўд йога, Тудо пасу янлык-шамычым чылаштымат йўкта, ир осел-шамыч, *тушечын* йўын, шерыштым темат. Вўд воктене кавасе кайык-шамыч илат, курык сер кокла гыч йўкым пуат. Тый күшнысö верет гыч курык-шамычым йўктет: Тыйын паша саскат дене мланде темеш. Мланде гыч кочкышым

лукташ манын, Тый вольыкчан шудым да ең-шамычлан пайдаланаш пырчан кушкылым куштет. Чурийже үй дене шүрымө гае йылгыжше манын, йошкар арака егын шүмжым йывырткыта. Кинде тудын шүмжым пенгыдемда. Тыйын шындыме пасусо пушенге да Ливанысе кедр-шамыч темыт, Нунын үмбалне кайык-шамыч пыжашым оптат: аистын пыжашыже нуным вуйлата. Күкшө курык — пүчө-шамычлан, кү курык — меран-шамыч аралалтме вер. Жапым палаш Тый тылзым пүренат, кече шке шичме вержым пала. Тый пычкемышым колтет, да йүд лиеш, тунам чодырасе чыла янлык лектын коштеш, Самырык лев-шамыч, кочкишым муаш шонен, Юмо деч йодын ырлат. Кече лекмеке, погынен, шке пыжашышкышт пурен возыт. Ең шке пашашкыже лектеш да кас марте шке сомылжым шукта. Эй Юмо, пашат-шамыч могай кугу улыт! Тый чылажымат кугу ушакыл дене пүренат. Тыйын пүрымет-шамыч дене мланде темын. Теве кугу да кумда теңыз: тушто шотлен пытарыдыме нушкын коштшо, кугу да изи янлык-шамыч улыт. Тушто корабль-шамыч ийын коштыт да кишке, кудын чапшым волташ манын, Тый тудым пүренат. Шке жапыште кочкишым пуэт манын, чыланат Тый дечет вучен илат: Тый нунылан пуэт гын, налыт; кидетым почат гын, чыланат порылык дене темыт. Чуриетым савырет гын, öрыт; шүлышыштым налат гын, йомыт да шке мландышкышт пöртылыт. Шке Шүлышетым колтет, да ышталтыт, да мландын чурийжым уэмдет. Юмын чапше тек курымеш лийже! Юмо Шке пашажлан йывырта: Тудо мландыш ончалеш гын, мландым чытырыкта; курык-шамыч дек тўкна гын, нуно шикшаш тўнгалыт. Илыме курымыштем Юмылан мурем, илымем годым Юмым чапшем. Кумалме мутем тек Тудлан ямле лийже, мыйже Юмылан куанем. Языканышамыч мланде үмбалне пытышт ыле, да закон деч посна илыше-шамыч йылтак ынышт лий ыле! Эй, чонем, Юмым мокто.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо. (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, 104.

Юмым ойлен моктыза да Тудын лүмжым сөрвален үжса, калык-шамыч коклаште Тудын пашаже-шамычым увертарыза. Тудым чапландарыза да Тудлан мурыза, Тудын чыла öрыктарыше пашаже нерген ойлыза. Тудын святой лүмжө дене моктаныза, да Юмым кычалше-шамычын шүмышт куаныже. Юмым кычалза да пенгыдемза, Тудын чурийжым эре кычалза. Тудын ыштыме палдарыше палыжым, Тудын öрыктарыше пашажым да умшаж гыч лекше шүдымыжö-шамычым ушышкыда пыштыза. Авраам тукум — Тудын кулжо, Иаковын эргыже-шамыч — Тудын ойырен налмыже! Тудо

мемнан Господь Юмына, Тудын шүдымыжө — чыла мланде үмбалне. Тудо Шкенжын сөрымыжым, тўжем тукумлан каласыме мутшым, Авраамлан пуымо мутшым Да Исааклан товатлен каласымыжым курымеш ушыштыжо куча, Тидым Иаковлан кўштымаште да Израильлан курымаш сөрымаште коден, «Ужашлан ойырышаш Ханаан мландым тылат пуэм», — манын. Тунам нуно шагалын, пеш шагалын лийыныт, өрдыж вер гыч толшо лийыныт Да калык деч калык деке, ик кугыжаныш гыч вес ең-шамыч деке куснен коштыныт. Нуным шыгыремдаш иктыланат эрыкым пуэн огыл, нунын верч кугыжа-шамычлан шижтарен: «Мыйын үйлымө-шамычем ида тўкө да мыйын пророкем-шамычлан осалым ида ыште». Да Тудо мландышке шужымашым колтен: кушшо чыла шурным пытарен. Нунын деч ончыч ик еным колтен: Иосиф кул лияш ужалыме лийын. Тудын йолжым кепшылтеныт: тудын чонжо күртнө вошт эртен, Тудын мутшо шукталтмешке, Юмын мутшо тудым волгалтарен. Кугыжа тудым мучыштарен колтен, калык-шамычын вуйлатышышт тудым эрыкышке луктын. Тудым шке пөртешыже озалан шогалтен, шкенжын чыла погыжлан вуйлатышым ыштен, Тудын князыше-шамычым шкенжым туныктымо гаяк туныктыжо, кугурак-шамычшым уш-акыллан туныктыжо манын. Да Израиль Египетышке пурен, Хамын мландышкыже Иаков илаш толын. *Юмо* Шке калыкшым чот шукемден, тудым тушманже-шамыч деч виянракым ыштен. Нунын шүмешышт Шке калыкшым ужын кертдымашым да кулжо ваштареш чоян ондалымашым ылыжтен. Шке кулжо Моисейым да Шке ойырен налме Аароным колтен. *Тунам* нунылан Хам мландыште Шкенжын палдарыше палыже-шамыч да өрыктарыше пашаже нерген увертараш пуэн. Тудын мутшылан ваштареш шогымыштлан лийын, пич йүдым да пычкемышым колтен. Нунын вүдыштым вүрыш савырен да нунын колыштым пытарен. Нунын мландыштышт да кугыжашт-шамычын көргө пөлемлаштышт ужава-шамыч шолыныт. Тудо каласен, да чыла верлашке карме ден үвыра-шамыч лектыныт. Йүр олмеш шолемым *да* мландышкышт йүлалтыше тулым колтен. Да нунын виноград вондериштым, смоква пушенгыштым кырен да нунын верлаште чыла түрлө пушенгыштым тодыштын пытарен. Каласен, да шотлен пытарыдыме шуко шурнышырчык ден шукш-шамыч толыныт, Мландүмбалсе ужал шудым кочкын пытареныт да мландүмбалсе чыла саскам кочкыныт. Нунын мландыште икымше шочшо-шамычым чылажымат пуштын, паша лектышын эн сайжым чыла пытарен. *Израиль* тукумым шөртнө дене, ший дене луктын, да нунын коклаште иктат черланен огыл. Нунын лекмыштлан Египет йывыртен, вет нунын деч тудлан лүдмаш лийын. Нуным леведаш пылым шарен, йүдым волгалтараш нунылан тулым колтен. Нунын йодмо дене пулдырчо-шамыч чонештен толыныт, да пылпомышысо кинде дене ең-шамычым темен. Кўым шелькстен да вүдым йоктарен, кукшо верла гыч эңер-шамыч йогеныт. Вет Тудо Шке кулжо Авраамлан каласыме поро мутшым ушешыже пыштен. Шке калыкшым йывыртыктен да ойырен налме-шамычшым кумыланден луктын. Тудын шүдымашыжым

аралышт да Тудын законжым пенгыдын шуктышт манын, йот калык-шамычын мландыштым пуэн, да паша лектышыштат нунылан лийын.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо. (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Латнымше кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 8 глас:

Христос Юмо, Тыйын ончылнет яжар ўдырамаш гай сукен кумалам, сулыкем касараш йодам да тамле пушан үй¹⁹ олмеш Тыланет шүм гыч лекше шинчавүдым кондем. Утарышем, тудо ўдырамашым чаманымет семынак мыйымат чамане да эрыкте, мыят тудын гае Тыйым сөрвален йодам: мыйын илышемын лавыраж гыч мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Чонем, колымаш нерген молан от шоно? Пуч йүк дене судышко ўжмө деч ончыч молан кызытак тёрланымашке от савырне? Тунам сулык касарыкташ жап огеш лий. Шортын сөрвалыше мытарьым да яжар ўдырамашым ушышкет нал: Господь, Тыйын ончылнет сулыкым ыштенам, мыйым серлаге.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

¹⁹ Тамле пушан үй — миро.

Юмым Шочыктышо Яндар Ёдыр, Юмым шочыктымет дене Пылпомышысо куатшамыч деч кўкшө лийынат. Ме Тыйын гочет Юмо дене пойдаралтына да Тыйым чарныде моктена.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Мемнан утаралтмашнан Господь Юмыжо, Тыланет таум ыштена, вет мемнан илышлан чыла порылыкым Тый ыштет. Эртыше йўдым мемнам кандаренат да малыме верна гыч кынелтенат, пагалыме да моктымо Тыйын лўметлан кумалаш шогалтенат, сандене, Господь, Тыйым сөрвалена: Тыланет чын мураш да чарныдеак кумалаш поро польш ден вийым пу. Мемнан чонлан порым ыштыше Утарышына ўмбаке ўшанен ончаш да, лўдын да чытырен, шкаланна утаралтмашым ышташ лийже ыле.

Поро шўм-чонан Господь, мемнам колышт да чамане: мемнан ваштареш кредалше да шинчалан койдымо тушман-шамычым мемнан йол йымаке кудалте. Кертмына семын таум ыштымынам йўратен нал, умшанам почаш поро польш ден вийым пу да чыныш лекшашлан мемнам туныкто. Господь, Тый Шке Святой Шўлышет дене от туныкто гын, ме кумалына гынат, чын кумалын огына мошто. Кызыт марте шомак але паша дене, але пономаш дене, шке эрык дене але эрык деч посна ыштыме сулыкнам лушкыдемде, кодо, касаре. Эй Господь Юмо, мемнан законде ыштымынам тергаш тўналат гын, кў шоген кертеш? Вет эрыкталтмашат Тый дечет, утаралтмашат Тый дечет. Тый Икте Святой улат, Пенгыде Полшышо да мемнан илышнам Переген шогышо, да поро шомак дене Тыйым курым-курым мучкак моктена. Аминь.

ЛАТВИЗЫМШЕ КАФИСМЕ

Аллилуиа, 105.

Юмым ойлен чапландарыза, Тудо поро, вет Тудын порылыкшо курымеш. Юмын кугу куатшым кў каласен кертеш? Тудын уло чапшым чылан колышт манын, кў увертарен кертеш? *Төр* судым да чыла жапыштат чыным ыштыше-шамыч поро пиалан *улым!* Эй Юмо, калыкетлан порылыкетым ончыктымет годым мемнамат ушешет нал, толын, мемнамат утаре. Тунам меат ойырен налме-шамычетын сай илышыштым ужына ыле, калыкетын йывыртымашыже дене йывыртена ыле, Тыйын калыкет дене пырля моктанена ыле! Ачана-шамыч дене пырля языкан лийна, закондымым да чын огылым ыштышна. Ачана-шамыч Египетыште өрыктарыше пашат-шамычым умылен огытыл, шуко порылыкетым ушыштышт кучен огытыл, Йошкар теныз деке шумо годым Тыйым шыдештареныт. Туге гынат Шкенжын куатшым ончыктышаш верч, Шке лўмжў верч *Юмо* нуным утарен. Чарен каласымыж дене Йошкар теныз кошкен, да нуным келге вўд гыч кукшо вер дене лукмо гае луктын. Нуным ужын кертдыме ен-шамычын кидышт гыч утарен да тушман кид деч нуным арален. Нуным поктышо-шамычым вўд петырен: нунын кокла гыч иктыжат кодын огыл. Нуно Тудын мутшылан инаненыт да Тудым чапландарен муреныт. Туге гынат пашаже-шамычым вашке монденыт, Тудын эрыкшым шуктен кертын огытыл; Ир мландыште кумылышт йодмым сутланен шуктынешт улмаш да

вүддымө верыште Юмым шыненыт. Да Тудо йодмыштым пуэн: чоныштым утымеш темен. Стан дене шогымо верыште Моисейын да Юмын священникше Ааронын шыдыштым луктыныт. Мланде шелын, Дафанын нелын, Авиронын тўшкажым петырен. Нунын тўшкаштышт тул ылыжын, языкан-шамычым тул йўлалтен. Хорив *курук* лишне ўшкыжым ыштеныт да тиде идоллан кумалыныт. Юмын чапшым нуно шудым кочшо ўшкыж гайлан вашталтеныт. Шкеныштын Утарышыштым, Египетыште кугу пашам ыштыше, Хам мландыште өрыктарышым ыштыше Юмым, Йошкар тенызыште лўдыкшым ыштышым, монденыт. Нуным ынже пытаре да шыдыжым шөрыжө манын, Юмын ойырен налме енге Моисей Тудын ончылно сөрвален ок шого ыле гын, Юмо нуным пытараш кўшта ыле. Пуаш сөрымө мландыжым нуно аклен моштен огытыл, Юмын мутлан ўшанен огытыл. Шке илыме омашыштышт өпкелен ойленыт, Юмын йўкшым колыштын огытыл. Нуным ир мландыште пытараш манын, калык-шамыч коклаште тукумыштым пытараш да түрлө вере шалатен колташ манын, Тудо нунын ўмбаке Шке кидшым нөлталын. Нуно Весельфегорлан кумалыныт, чондымо-шамычлан кондымо надырым кочкыныт. Шке пашашт дене Юмым шыдештареныт да тылеч вара шукуын колаш тўналыныт. Но Финеес кынелын да *Юмын* кумылжым пушкыдемден, вара чер чарнен. Тудын пашаже поро пашалан шотлалтын, тукум гыч тукумышко курымеш кодын. Ўчашымаш вўд воктене Юмын шыдыжым луктыныт, да Моисей нунын верчын ойгым ужын. Вет нуно тудын шўлышыжым пудыратеныт, тудо умшаж дене кокыте ойлен. Юмын пытараш шўдымө калык-шамычым нуно пытарен огытыл. Чын Юмым палыдыме-шамыч дене варналтыныт да нунын пашаштлан тунемыныт. Нунын идолыштлан кумалыныт, тыге нуно ондалалтыныт: Шке эргыштым, ўдырыштым ия-шамычлан надырлан пуаш конденыт. Ханаан идол-шамычлан кондымо эргышт ден ўдырыштын языкдыме вўрыштым йоктареныт, да тиде вўр дене нунын мландышт пуштмо лийын, Нунын пашашт гоч тудо шакшылалтын. Шке ыштылмышт гоч нуно яжарланеныт. Юмын Шке калыкшылан шыдыже пеш чот толын, да Тудо ойырен налме Шке ужашыж деч йырнен. Нуным тушман-шамыч кидышке пуэн, нуным ужын кертде илыше-шамыч озаланаш тўналыныт. Тушман-шамычышт нуным шыгыремденыт, да тушман кид йымалан нуно ўнышеманыт. Тудо нуным шуко гана утарен гынат, ўскырт улмышт дене Тудым шыдештареныт да закондымын илымыштлан верч ўнышемашышт логалын. Ойгырымышт гоным Юмо нуным ужын, сөрвалымыштым колын. Шке сөрымыжым ушышкыжо налын, Шке шуко порылыкшылан лийын, нуным чаманен. Пленыш налше-шамыч ончылно Шке калыкшым чаманымыжым ончыктен. Эй Господь, мемнан Юмына, мемнам утаре, Тыйын святой лўметым чапландараш да Тыйын чапет дене моктанаш манын, калык-шамыч кокла гыч мемнам пого. Израилын Господь Юмыжо курым-курымеш моктымо, тек чыла калык каласа: тыге лийже, тыге лийже.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшилан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшилан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, 106.

Юмым ойлен чапландарыза, Тудо поро, вет Тудын порылыкшо курымеш. Юмо дене утаралтше-шамыч, тушман кид гыч утарымыже-шамыч, тек каласышт, Көм Тудо түрлө эл гыч: кече лекме да кече шичме вел гыч, йүд могырым, теныз могырым — поген, нуно *каласышт*. Нуно вүддымө ир мландыште йомын коштыныт, калык илыме олашке корным муын огытыл. Шуженыт, йүмышт шуын, көргыштышт чонышт пытен шуын. Туге гынат ойгырымышт годым Юмылан кумалыныт, да Тудо нуным нужна гыч утарен; Калык илыме олашке пурышт манын, нуным вик корно дене нангаен. Юмын порылыкшым Тудын ончылно почын ойлышт, öрыктарыше пашажым айдеме эрге-шамыч ончылно *каласышт!* Тудо пытен шушо чон-шамычым темыктен, шужышо чон-шамычым порылык дене темен: Пычкемыште, колымаш үмылыштö шинчыше-шамычым, йорлылык дене, күртнө дене шинчырлыме-шамычымат. Вет нуно Юмын мутшылан ваштареш шогеныт, Күшылсын кангашыжым колыштын огытыл. Сандене неле паша дене шүмышт үнышемдыме улмаш, да нуно вийдыме лийыныт, нунылан полшышо лийын огыл. Туге гынат ойгырымышт годым Юмылан кумалыныт, Тудо нуным нужна гыч утарен. Нуным пычкемыш гыч, колымаш үмыл гыч луктын да шинчырыштым күрыштын. Юмын порылыкшым Тудын ончылно почын ойлышт, öрыктарыше пашажым айдеме эрге-шамыч ончылно *каласышт!* Тудо вүргене капка-шамычым шалатен да күртнө капка түкө-шамычым пудыртен. Закондымо корнышт гыч нуным луктын, вет нуно закон деч посна илымышт верч үнышемдалтыныт. Чыла түрлө кочмаш деч чонышт йыгыжген, да колымаш капка деке лишемыныт. Туге гынат ойгырымышт годым Юмылан кумалыныт, Тудо нуным нужна гыч утарен. Юмо Шке мутшым колтен, нуным паремден, нуным колымаш гыч утарен. Юмын порылыкшым Тудын ончылно почын ойлышт, öрыктарыше пашажым айдеме эрге-шамыч ончылно *каласышт!* Тудлан моктымаш надырым кондышт, Тудын пашаже-шамычым йывырген ойлышт Корабль дене тенгызышке лекше-шамыч, кугу вүд үмбалне коштышо-шамыч. Юмын пашажым, Тудын öрыктарыше пашажым нуно келгытыште ужныт. Тудо каласен, да пеш тале мардеж лектын, теныз толкын-шамыч нөлталтыныт: Нуно Пылпомышко шумеш нөлталтыт да пундашдыме верыш шумеш волен каят, орлык дене нунын чонышт пытен шуын. Нуно пудыраненыт, йүшö ег гае лүнгеныт, да нунын уш-акылышт укешке лектын. Туге гынат ойгырымышт годым Юмылан кумалыныт, Тудо нуным нужнашт гыч луктын. Тале мардежлан шүден,

да нөлталтше толкын-шамыч лыпланеныт, да тып лийын. Нуно толкын-шамыч чарнымылан йывыртеныт, Тудо нуным Шке шонымо верышкыже конден. Юмын порылыкшым Тудын ончлыно почын ойлышт: öрыктарыше пашажым айдеме эрге-шамыч ончлыно *каласышт!* Тудым калык-шамыч погынымаште чапландарышт да калык-шамычын кугуракышт-влак погынымаште Тудым моктышт! Тудо энгер-шамычым ир мландыш савырен, вўдан памаш-шамычым коштен. Тушто илыше-шамычын осаллыкышт верчын саска пуышо мландым шинчалан мландыш савырен. Ир мландым вўдан ер-шамычыш, а вўддымө мландым вўдан памашыш савырен. Шужышо-шамычым тушко илаш пуртен, да нуно калыклан илаш ола-шамычым ыштеныт, Пасуэш шурным үденыт, виноград вондерым шынденыт, шуко шурным, саскам погеныт. Тудо нуным суапландарен, да нуно пеш шукемыныт, нунын вольыкыштымат шагалемден огыл. Но ойгым, йөсым, черым чытымышт дене шагалемыныт да орланаш тўнгалыныт. Тудо нунын князышт-шамычым ўлык шынден, да нуным каен кертдыме вереш корным муде йомын кошташ коден. А йорлылан йорлылык гыч лекташ полшен да тукумжым Шке шорыкшо-шамыч наре шукемден. Юмылан йөрышө-шамыч тидым ужын йывыртат, чыла закондымылык шке умшажым петыра. Көн кугу уш-акылже уло да тидым арала, нуно Юмын порылыкшым умылат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Муро. Давидын псаломжо, 107.

Шўмем ямде, эй Юмо, шўмем ямде: чапланымем годымат мурем да моктен мурем. Эй, чапем, кынел, псалтирь ден кўсле, кынелза, эрденак кынелам. Эй Юмо, калык-шамыч коклаште Тыйым почын ойлем, тўрлө калык коклаште Тыланет мурем. Вет Тыйын порылыккет кугу, пылпомыш-шамыч дечат кўкшырак, Тыйын чынлыккет пыл деке шумешке. Эй, Юмо, Пылпомыш-шамычышке нөлталалт, Тыйын чапет чыла мланде мучко лийже! Йөратымет-шамыч утлышаш верч пурла кидет дене мыйым утаре, мыйым кол. Юмо Шке святой верыштыже каласен: кўзем да Сихемым пайлем, илем-шамыч улмо лап верымат висем. Галаад — Мыйын, Манасий — Мыйын, Ефрем — Мыйын вуй аралтышем, Иуда — Мыйын кугыжа, Моав — чот ўшаныме атем, Идумей кем йымалнем лие; йот тукум-шамыч Мыйын кид йымалнем лийыч. Пенгыде пырдыжан олашке мыйым кө пурта? Идумей марте мыйым кө намия? Эй, мемнам кудалтыше Юмо, Тый огыл мо? Мемнан вийна дене лекмым чарныше Юмо, Тый огыл мо? Ойго годым мыланна полшо,

вет енгын утарымыже арам. Юмо полшымо дене ме куатнам ончыктена, да Тудо тушман-шамычнам ўнгышемда.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 108.

Эй Юмо, чапландарымем колде ит код. Вет языканын умшаже да пыльгыжшын умшаже мыйын ваштарешем почылтыч, мыйын ўмбакем йылмышт дене ондалкален ойлышт, Осал мут-шамыч дене мыйым авырен, мый декем амал деч посна пижедылыч. Мыйым йоратыме олмеш ўмбакем шойышт ойлышт, а мыйже кумальым, Сай олмеш мыланем осалым пўртылтышт, йоратымем олмеш мыйым ужын кертдыме лийыч. Языканы ег тудлан оза лийже, тудын пурла могырыштыжо ия шогыжо. Тудлан судым ыштыме годым титаканыш лекше, кумалмыжат языклан шотлалтше. Тудын илышаш кечыже шагалемже, тудын лўмлө вержым весе налже. Тудын эргыже-шамыч тулыкеш кодышт, ватыжат тулыкеш кодшо. Эргыже-шамыч вер гыч верыш куснен йодышт коштышт, шке суртышт гыч поктен лукмо лийышт. Налшаш ег тудын чыла погыжым налже, шке ыштымыжымат йот ег-шамыч толен налышт. Тудым пыдал налше ынже лий; тудын тулыкшо-шамычлан порым ыштыше ынже лий. Тудын икшывыже-шамыч пытарыме лийышт; лўмжө ик тукумыштак мондалтше. Ача-кочашт-шамычын закондымын илымышт Юмын ончылно ушеш налалтше, аважын языкше ынже эрыкталт. Языкышт эре Юмын ончылно лийышт, шкеныштым шарнымашат мланде ўмбачын йомжо, Вет тудо порылык ыштышашым ушыштыжо ыш кучо, йорло, незер енгым, ойган кумыланым пушташ төчен поктыш. Тудо шудалмым йоратыш, тидыже шкаланжак лиеш, суапландарымым ыш йод, тудыжат туддеч корангеш. Тудо шудалмашым вургем гае чийыш, шудалмаш тудын көргышкө вўд гае пурыш, лужо-шамычыш ўй гае шыныш. Шудалмаш тудлан чийыме вургемже гае, эре ўшталме ўштө гае лийже. Юмын ончылно ўмбакем шояклыше-шамычлан, мыйын чонемлан осалым каласыше-шамычлан туге лиеш. Эй Юмо, эй Юмо, Тыйже мылам Шке лўмет верчын ыште. Тыйын порылыкет сай вет: Мыйым утаре. Вет мый йорло да ўнгышө улам; шўмемат көргыштем пудыраныш. Пыташ тўналше ўмыл гае йомым, шурнышырчык гае поктылмо лийым. Пўтым кучымем дене пулвuem ярныш, кушкыл ўй укелан лийын, могыремат вашталте. Мый нунылан вош-тылтыш лийым: мыйым ужын, вуйыштым рўзышт. Господь Юмем, мылам полшо, мыйын Юмем, Шке чаманымет дене мыйым утаре. Тыйын кидетын тыгай улмыжым умылышт; эй Юмо, тидым Тый ыштенат. Нуно шудалыт, а Тый суапландарет, мыйын ваштареш шогалше-шамыч вожылмашеш кодышт. А Тыйын кулетше куана. Мыйын ўмбакем ондален ойлышо-шамыч намысыш пурышт, вургемым чийыме семын шке вожылмашышт дене леведалтышт. А мый Юмын умшам дене кугу йўкын чапландарем, да шуко ег коклаште тудым моктем; Вет чонемым поктышо-шамыч деч утарышаш верч Тудо мыйын, незерын, воктеке, пурла могырышкем шогале.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Латвизымше кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 1 глас:

Утарышем, мыйын сулыкем пундашдыме теныз гае, сулыкемлан көра лүдыкшө келгытыш волен каenam. Юмем, Петрлан кидетым шуялтыме семын, мыланемат кидетым шуялте, мыйым утаре да серлаге.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан.

Уда шонымашем да паша-шамычем дене судитлыме улам. Утарышем, Тый декет савырнаш ушым пу, да сөрвалем: Порылыкым ыштыше Поро Юмо, мыйым утаре да серлаге.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмо дене Поро пиалан да Эн Яндар Ёдыр, мыйым, лавыраным, йордымө паша да уда шонымаш дене сулыканшым да пиалдымым, эрыкте. Тый вет Сулыкдымо да Ару, Эн Святой Ёдыр да Ава улат.

Юмо серлаге (40 гана) да молитва:

Кучен Ашныше Господь Иисус Христос, мыланем полшо, Тый мыйын полшышем улат, мый Тыйын кидыштет улам. Тыйын ончылнет сулыкым ыштыме деч мыйым арале, мый йомын коштшо улам, капемын эрыкше почеш мыйым ит колто да мыйым

ужмышудымо ит лий. Господь, мый вийдыме улам, мыланем мо пайдале, Тый Шке палет. Сулыкеш йомаш мыйым коден ит кай, мый дечем ит коран, вет мый Тый декет тольым. Тый мыйын Юмем улат, Тыйын эрыкетым шукташ мыйым туныкто. Мыйын чонем паремде, вет Тыйын ончылнет сулыкым ыштенам. Мыйым шыгыремдыше-шамыч чыланат Тыйын ончылнет улыт, Шке чаманымет дене мыйым утаре. Господь, мыланем Тый дечет моло ўшанле эгертыш уке. Мыйын ваштареш шогышо да мыйын чонем пытараш төчышө-шамыч тек вожылмашке пурат. Господь, Тый чыла шотыштат Икте Виян улат, да Тыйын чапет курым-курымеш, аминь.

ЛАТКУДЫМШО КАФИСМЕ

Давидын псаломжо, 109.

Господь мыйын Господемлан каласен: тушманет-шамычым йол йымакет пыштымешкем, Мыйын пурла могырыштем шинче. Юмо Тылат Сион гыч куатлык пондыжым колта, да тушманет-шамыч коклаште оза лийын иле. Виетым ончыктышаш кечыште, Шке святоет-шамычын волгыдыштыжо, власть Тыйын кидыштет лиш: «Эр ўжара шўдыр деч ончыч Мый Тыйым көргем гыч шочыктышым». Юмо товатлен да огеш өкынө: Мелхиседек радам почеш Тый курымеш священник улат. Вет шыдыже толмо кечын Юмо Тыйын пурла могырыштет кугыжа-шамычым кырен пытара. Калык-шамычлан судым ышта, *мландым* колышо-шамыч дене тема, шуко енын вуйыштым шалата. Шке корныштыжо вўд йогын гыч йўэш, сандене вуйжым күшкө нөлталеш.

Аллилуиа, 110.

Эй Господь, Юмылан йөрышө ен-шамычын канашыште, нунын погынымашыште, Тыйым уло шўмем дене почын ойлем. Юмын пашаже-шамыч кугу улыт, нуно Тудын чыла эрыкшым ончыктат. Тудын пашаже моктен ойлышашлык да пеш сылне. Тудын чынже курым гыч курымышко мия. Шкенжын өрыктарыше пашаже-шамычым шарнаш йөрышым ыштен. Юмо поро да чаманыше: Шке дечше лўдшө-шамычлан кочкышым пуэн, Шке сугыньжым курымеш шарна. Чын Юмым палыдыме-шамычын ужашыштым Шке калыкшылан пуышаш верч Тудо Шке пашажын пенгыдылыкшым ончыктен. Тудын кидшын пашаже — чын да чынлык; Тудын чыла күштымыжө ўшанле улыт, Нуно курым гыч курымыш пенгыдемдыме улыт, чын да төр суд дене пўралтыныт. Тудо Шке калыкшылан утарымашым колтен, Шке сугыньжым курымеш каласен. Тудын лўмжө святой да пеш лўдыкшө. Кугу уш-акылын тўналтышыже — Юмо деч лўдмаш, туге ыштыше-шамычын чылаштын уш-акылышт поро. Тудын чапше курым-курымеш.

Аллилуиа, 111.

Юмо деч лўдшө ен поро пиалан, Тудын күштымыжө-шамычым пеш йөрата. Тудын урлыкшо мланде ўмбалне виян лиш; Юмылан йөрышө-шамычын тукумышт суапландаралтеш. Тудын суртыштыжо чап ден поянлык, тудын чынже курым-курымеш. Юмылан йөрышө-шамычлан пычкемышыште волгыдо волгалтын: тудо поро, чаманыше да чын. Чаманыде пуышо поро ен судыштат шке мутшо дене чыныш лектеш; садлан тудо

курумеш огеш тарване. Юмылан йөрышө ег курумеш шарныме лиеш, Тудо осал шомак деч огеш лүд. Тудын шүмжө Юмылан ұшанаш ямде; тушман-шамычын пытымыштым ужмешке, тудын шүмжө ок чытырне, огеш лүд. Тудо мо улыжым йорло-шамычлан пуэн, тудын чынже курым-курумеш, тудын куатше чап дене нөлталалтеш. Языканын ег тудым ужешат, шыдешка, пүйжым пуреш, кошкен пыта. Языканын шонымыжо огеш шукталт.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курум мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курум мучкак. Аминь.

Аллилуиа, 112.

Эй, рвезе-шамыч, Юмым чапландарыза, Юмын лүм-жым моктыза. Юмын лүмжө кызытсе жап гыч курумешат моктымо лийже. Юмын лүмжө кече лекмаш гыч кече шичмаш марте чапле. Юмо чыла калык дечат күшнө; Тудын чапше пылпомыш дечат күшнө. Кө мемнан Господь Юмына гае күшнө илыше, Пылпомыштат, мланде үмбалнат үнгышө-шамычым ончышо, Йорлым мланде гыч нөлталше, үнгышым шүйын кийыме гыч күзыктышө, Тудым князь-шамыч дене, Шке калыкшын князыше-шамыч дене шындышаш верч нөлтгышө, Аза ыштыдыме ватым икшывыже-шамычлан йывыртен илыше ава семын пөртышкө илаш пуртышо?

Аллилуиа, 113.

Израильын Египет гыч лекмеке, Иаковын тукумжо йот калык кокла гыч лекмеке, Юмын святынныже Иудей мланде лийын, Израиль Тудын ужашыже лийын. Тенгыз ужын да лүдын чакнен, Иордан мөнгеш пөртылын. Курык-шамыч тага гае, күкшака-шамыч шорык пача гае төрштылыныт. Мо лие тылат, тенгыз, молан лүдын чакнышыч? Иордан, тылатат мо лие, молан мөнгеш пөртылыгыч? Эй, курык-шамыч, молан те тага гае төрштылыда? Эй, күкшака-шамыч, молан те шорык пача гае төрштылыда? Юмын чурийже деч, Иаковын Юмыжын чурийже деч, кұым вүдан верыш да шелаш лийдыме пенгыде кұым вүдан памашыш савырыше деч, мланде тарванен. Мыланна огыл, эй Юмо, мыланна огыл, а чаманымет верчын, чынлыкет верчын Шке лүметлан чапым пу! «Нунын Юмышт кушто?» манын, чын Юмым палыдыме-шамыч нигунамат ынышт каласе ыле. Мемнан Юмына пылпомыштат, мландыштат: ышташ шонымыжым чылажымат пүрен. Чын Юмым палыдыме-шамычын идолышт — ший ден шөртнө — ег-шамычын кидыштын пашашт: Умшашт уло гынат, ойлен огыт керт; шинчашт уло гынат, ужын огыт керт; Пылышышт уло гынат, огыт кол; неррожышт уло гынат, үпшым огыт шиж; Кидышт уло гынат, ниялтен шижын огыт керт; йолышт уло гынат, коштын огыт керт;

логарышт дене йүкым луктын огыт керт. Нуным ыштыше да нунылан үшаныше-шамычат нунын гае лийышт! Израильын пөртшө Юмылан үшанен; Тудо нунын полшышыжо да аралышыже. Ааронын пөртшө Юмылан үшанен: Тудо нунын полшышыжо да аралышыже. Господь деч лүдшө-шамыч Господьлан үшаненыт: Тудо нунын полшышыжо да аралышыже. Юмо, мемнам ушешыже пыштен, мыланна порым пүрыш: Израильын пөртшылан порым пүрыш, Ааронын пөртшылан порым пүрыш, Юмо деч лүдшө-шамычын изиштланат, кугуштланат порым пүрыш. Юмо тыланда, тыланда да тендан эргыда-шамычланат *порым пүрымыжым* шукемдыже! Те пылпомышым да мландым пүрышө Юмын суапландарымыже улыда. Күшылсө пылпомыш — Господьлан, а мландым Тудо айдеме эрге-шамычлан пуэн. Колышо-шамыч огыл, тамыкышке вольшо-шамычат огыл, эй Юмо, А ме, илыше-шамыч, кызытсе жап гыч курым-курымеш Тыйым чапландарена.

Аллилуиа, 114.

Кумалме йүкем Юмо колеш, да Тудо мылам пылышыжым савырен, тидлан мый йывырте, сандене мый илыме чыла кечыштемат Тудым үжам. Мыйым колымаш чер-шамыч кучышт, тамыкысе йөсылык авырыш; ойго ден чер ваштарешем толыч, да Юмын лүмжым мый үжым. Эй Юмо, чонемым утаре! Юмо чаманыше да чын, да мемнан Юмына серлага. Икшыве-шамычым Юмо сакла. Мый үнгышемым, да Тудо мыйым утарыш. Эй, чонем, шке тыныслыкышкет пөртыл, вет Юмо тыланет сайлыкым ыштыш, Вет Тудо мыйын чонем колымаш гыч, шинчамым шортмаш гыч, йолем мунчалтен кайыме деч аралыш. Илыше-шамычын элыштышт Юмылан йөрышө лиям.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, 115.

Мый инанышым, садлан каласышым: мый пеш үнгышемым. Чот öрын шогыдем годым каласышым: керек-могай егат шояк. Мылам чыла ыштымыжлан Юмылан мый мом пөртылтем? Утаралтмаш чашым налам да Юмын лүмжым сөрвален үжам. Господьлан мыйын сöрымем-шамычым Тудын чыла калыкше ончылно шуктем. Юмылан йөрышө-шамычын колымашышт Юмын ончылно пагалыме. Эй Юмо, мый Тыйын кулет, мый Тыйын кулет да Тыйын кул үдырамашетын эргыже улам. Мыйын шинчырем Тый күрлыч, Моктен кумалмашым Тылат кондем да Тыйын лүметым сөрвален үжам. Господьлан мыйын сöрымем-шамычым Тудын чыла калыкше ончылно шуктем, Юмын пөртшын кудывечылаштыже, эй Иерусалим, тыйын покшелнет.

Аллилуиа, 116.

Эй, калык-шамыч, чыланат Юмым моктыза, эй, ең-шамыч, чыланат Тудым моктыза, Вет Тудын чаманымашыже эре мемнан үмбалне, да Юмын чынже курымеш ила.

Аллилуиа, 117.

Юмым ойлен чапландарыза, Тудо поро, вет Тудын порылыкшо курымеш. Израильын пөртшө каласыже: Господь поро, вет Тудын порылыкшо курымеш. Ааронын пөртшө каласыже: Господь поро, вет Тудын порылыкшо курымеш. Юмо деч лүдшө-шамыч чыланат каласышт: Господь поро, вет Тудын порылыкшо курымеш. Ойгышто улмем годым Юмылан каласышым, да Тудо, мыйым колын, йонгыдо верыш лукто. Юмо — мылам Полшышо, да мый ом лүд: ең мылам мом ышта? Юмо — мылам Полшышо, да тушманем-шамыч үмбаке ончалам. Айдемылан үшанымешке, Юмылан үшанаш сайрак. Юмылан үшанымаш князь-шамычлан үшанымаш деч сайрак. Калык-шамыч мыйым авырен налыч, а мый Юмын лүм дене нунын ваштареш шогышым. Мыйым чыла могырым авырен налыч, а мый Юмын лүм дене нунын ваштареш шогышым. Мүкш мүй карашым авырен налме гае мыйым авырен налыч, иман вондер ылыжме гае ылыжыч, а мый Юмын лүм дене нунын ваштареш шогышым. Шүкалмекышт, йөралт кайышаш гай лийым, а Господь мыланем полшыш. Мыйын куатем, мыйын мурымашем — Юмо, да Тудо мыйын утаралтмашем лие. Юмылан йөрышө-шамычын суртыштышт утарымылан йывыртыме йүк: Юмын пурла кидше куатым ончыктыш. Юмын пурла кидше мыйым нөлтале, Юмын пурла кидше куатым ончыктыш. Ом коло, илыше лиям да Юмын пашажым палдарем. Туныктышаш верч Юмо мыланем йөсылыкым ончыктыш, но мыйым колымашлан ыш пу. Мылам чынлык капкам почса: тушко пурен, мый Юмым моктен ойлем. Тиде — Юмын капкаже: Юмылан йөрышө-шамыч тушко пурат. Тыйым моктен ойлем, вет Тый мыйым колыч да мыйын утарышем лийыч. Чонгышо-влакын йөрдымыш лукмо күйшт негыз пусак күй лийын: Тиде Юмо деч лийын, сандене мемнан шинча ончылно өрмашан. Тиде кече — Юмын пүрымө кече: тиде кечын йывыртен куанена. Эй Юмо, утаре, эй Юмо, вашке! Юмын лүмеш толшо поро пүрымашан! Юмын пөртшө гыч ме тендам суапландарышна. Господь Юмо мемнан деке толын. Жертвенник марте шушо кугу тўшка дене пайремыш погыныза. Тый — мыйын Юмем, да Тыйым чапландарем. Тый — мыйын Юмем, да Тыйым нөлтем. Тыйым моктен ойлем, вет Тый мыйым колыч да мыйын утарышем лийыч. Юмым ойлен чапландарыза, Тудо поро, вет Тудын порылыкшо курымеш.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Латкудымшо кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто уло мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 1 глас:

Чонем, тыйым вес илыш вуча, да Судитлыше тыйын шолып ыштыметым да чыла шучко пашатым почын ончыкта. Мланде үмбалнысе илышлан ит кержалт, Судитлышым ончылгочак уло йүкын сөрвале: Юмем, мыйым эрыкте да утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльшлан.

Мый шуко сулыкем да шотлен пытарыдыме сусырем дене вүдылалтше улам. Утарыше Христос, мый сулыкан улам гынат, Тыйын поро шүм-чонетым сөрвалем: черле-влакын Паремдышышт, тол мый декем, мыйым паремде да утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Чонем, молан өрканен да нимом шоныде илет? Илышыште ыштыме осал пашат нерген молан от ойгыро? Господын тыйын ончылнет омсам петырен шындымыж деч ончыч төрланаш тырше. Юмым Шочыктышо Ёдыр деке тол да, сукалтен возын, тыге сөрвале: үшаным йомдарыше-шамычын Ёшанышт, Кучен Ашныше да Эн Яндар Ёдыр, Тыйын ончылнет шуко сулыкым ыштенам гынат, мыйым утаре.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Күшнө илыше Святой Господь, Шке пүрен ыштымет-шамычым чыла ужо шинчат дене ончен ашныше, Тыланет чонна да капна дене сукалтен кумалына. Эн Святой Юмо, Тый Шке Святой илыме верет гыч ужаш лийдыме кидетым шуялте да мыланна порым тылане, эрык дене але эрык деч посна, мут але паша дене ыштыме мемнан чыла сулыкнам касаре. Господь, мыланна поро кумылым да шуко сулыкнам мушкаш чонна

гыч йоген лекше шинчавүдым пу. Шке тўнятлан да мыланна, Тыйын йөрдүмө кулет-шамычлан, кугу чаманымашетым ончыкто. Вет Тыйын лүмет — Ачан, Эргын, Святой Шүлышын лүмжө — моктымо да чапландарыме, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

ЛАТШЫМШЕ КАФИСМЕ

Аллилуиа, 118.

Языкдыме корно дене, Юмын законжо дене коштшо-шамыч поро пиалан улыт. Юмын шомакшым палаш тыршыше-шамыч поро пиалан улыт, нуно уло шүмышт дене Тудым кычалыт. Законом пудыртыде илыше-шамыч Тудын корнылаж дене коштыт. Тый шүдымет-шамычым чот кучаш күштенаат. Корнем-шамыч Тыйын чыныш лукмашкет виктаралтыт ыле гын, Тунам Тыйын чыла күштымет-шамычым ончалам гынат, ом вожыл ыле. Чынетын судшылан тунеммеке, Тыланет яндар шүм дене почын ойлем. Чыныш лукмашет-шамычым кучен илем, мыйым чылтак ит кудалте. Рвезе ең шке корныжым кузе төрлата? Тыйын мутет-шамычым кучымо дене. Уло шүмем дене Тыйым кычальым, күштымет-шамыч дечын мыйым ит коранде. Тыйын ончылнет языкыш пураш огыл манын, мутет-шамычым шүмешем пыштышым. Юмо, Тый моктымо улат, Тыйын ончылнет чыныш лекшашлан мыйым туныкто. Умшатын чыла мутшым йылмем дене палдарышым. Тыйын шомакет-шамычын почын ончыктымо корнышт дене коштын, түрлө поянлыклан куаныме гай куанышым. Шүдымет-шамыч нерген шонкалем да корнет-шамычым умылем. Тыйын чыныш лукмашет-шамычлан тунемам, мутет-шамычым ом мондо. Шке кулетлан порылыкым ыште: мыйым ылыжте, да Тыйын мутет-шамычым кучаш тўналам. Мыйын шинчам поч, да Тыйын законет гыч лекше öрыктарыше пашат-шамычым умылем. Мый мланде үмбалне толшо ең гына улам: күштымет-шамычым мый дечем ит шылте. Мыйын чонем чыла жапыштат Тыйын пуымо пүрымашетым йөратен кычалеш. Тый кугешныше-шамычым чарышыч, Тыйын күштымет-шамыч деч коранше-влак каргыме улыт. Мыйым орлымашым да шотлыдымашым мыйын үмбачем нал, вет мый Тыйын законет-шамычым кычальым. Теве князь-шамыч, пырля шинчын, мыйын үмбак ондален ойленит. Тыйын кулетше чыныш лукмашет нерген шоныш. Тыйын законет-шамыч мылам — тунеммаш, чыныш лукмашетат мылам — кангаш. Чонем мланде пелен пиже, Шке мутет дене мыйым ылыжте. Мый корнем-шамычым палдарышым, да Тый мыйым колбыч; Тыйын ончылнет чыныш лекшашлан мыйым туныкто. Чыныш лукмашет-шамычын корныжым мыланем умылтаре, да мый Тыйын öрыктарыше пашат нерген шонкалеш тўналам. Ойгырымем дене чонем улныш; мутет-шамыч дене мыйым чоткыдемде. Шояк корным мый дечем коранде, Шке законет дене мыйым серлаге. Мый чын корным ойыренам да Тыйын шүдымет-шамычым шым мондо. Эй Юмо, мый Тыйын законет почеш илышым, мыйым вожылмашеш ит кодо. Кунам Тый шүмемым кумдангышыч, мый күштыметын корныж дене кайышым. Эй Юмо, чыныш лукмашет-шамычын корныжым мылам законеш пыште, да тиде корным эре кычалам.

Мылам ушым пу, да мый законет-шамычым шымлем, тудым уло шүмем дене аралем. Күштымет-шамычын корныж дене мыйым коштыкто, вет мый тудым ойырен нальым. Шүмем пого погымашке огыл, а Тыйын законет деке савыре. Шинчам күлдымашым ончымо деч өрдыжкө савыре, Шке корныштет мыйым ылыжте. Мутетым Шке кулетлан Тый дечет лүдын илаш пыште. Мыйын эре ужмо орлыкем коранде, вет Тыйын судет-шамыч поро улыт. Теве Тыйын күштымет-шамычым ыштымем шуо, чынет дене мыйым ылыжте. Эй Господь, Тыйын чаманымет да Шке мутет семын Тыйын утарымашет мый декем толышт ыле. Мыйым орлышо-шамычлан вашмутым пуэм, вет мый Тыйын мутетлан ўшанышым. Мыйын умшам гыч чын мутым чылтак ит нал, вет мый Тыйын судет-шамычлан ўшанышым Да законетым эре кучем, курымеш, курым-курымеш. Мый эрык дене коштым, вет Тыйын күштыметым кычальым. Да Тыйын почмо шомакет-шамыч нерген кугыжа-шамыч ончылно ойлышым, шым вожыл. Күштымет-шамычлан тунемым, нуным пеш йöратышым. Кидем мыйын йöратыме күштымет-шамыч деке шуйышым, чыныш лукмашет-шамыч нерген шонышым. Кулетлан каласыме мутетым ушешет пыште, вет Тый тудлан ўшанаш күштенат. Тиде мыйым ўнгышылыкыштем шыматыш, вет Тыйын мутет мыйым ылыжтыш. Кугешныше-шамыч законом чылт кудалтеныт, мыйже Тыйын законет деч шым коран. Эй Господь, курым гычак лийше судет-шамычым ушешем пыштен, тынысланышым. Тыйын законетым мондышо языкан ен-шамычым ужмем дене мый ойганышым. Мый өрдыж верыште коштмем годем Тыйын чыныш лукмашет-шамычым моктен мурышым. Эй Господь, лүметым ушешем пыштен, йүдымат законетым кучышым. Тиде мый денем лие, мый чыныш лукмашет-шамычым кычальым. Эй Господь, Тый мыйын ужашем улат, Тыйын законетым кучем, маньым. Тыйын чурий ончылнет уло шүмем дене кумальым. Шке мутет семын мыйым серлаге. Корнет-шамычым шоналтышым, йолем Тыйын законет-шамыч могырышко савырышым. Күштымет-шамычым шукташ мый ямде лийым, öрын шым шого. Языканышамычын вапшышт мыйым авырен нальыч, туге гынат мый законетым шым мондо. Чын судым ыштымет верчын Тыйым чапландараш пелйүдым кынельым. Тый дечет лүдшö да шүдыметым шуктышо-влак дене мый иктеш улам. Эй Господь, Тыйын чаманымашет дене мланде темын, чыныш лукмашетлан мыйым туныкто, Эй Юмо, Шке мутет семын кулетлан порылыкым ыштышыч. Мыйым порылыклан, сай койышлан, ушлан туныкто, вет мый Тыйын күштымет-шамычлан ўшанышым. Мый ўнгышеммем деч ончыч языкым ыштенам, тылеч вара Тыйын мутетым кучышым. Эй Юмо, Тый поро улат, порылыкет семын чыныш лукмашетлан мыйым туныкто. Кугешныше-шамычын мыйын ўмбакем ойлымо шоякышт шукеме, мыйже уло шүмем дене Тыйын күштымет-шамычым умылаш тыршем. Нунын шүмышт тувыргышо шöр гае пенгыдемын, мыйже Тыйын законетлан тунемым. Тыйын чыныш лукмашетлан тунемаш манын, мыйым ўнгышемдымет мылам сай: Умшат гыч лекше законет мылам тўжем-тўжем ший ден шöртнö дечат сайрак.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Тыйын кидет мыйым ыштен да мыйым пүрен; мыланем ушым пу, да Тыйын күштымет-шамычлан тунемам. Тыйын мутетлан ўшанен илымем ужын, Тый дечет лүдшө-влак куанат. Эй Юмо, Тыйын судет-шамычын чын улмыштым мый умылышым, мыйым чын ўнышемдышыч. Кулетлан каласыме мутет семын чаманымашет мылам йывыртымашлан лийже ыле. Тыйын порылыкет мыйын ўмбалнем лийже ыле, да мый илыше лиям, вет Тыйын законет мылам — тунемшаш мут. Мыйын ваштареш арамак закондымылыкым ыштымыштлан кугешныше-шамыч вожылмашеш кодышт ыле; а мыйже Тыйын күштымет нерген шонкалаш тўнгалам. Тый дечет лүдшө да Тыйын шомакетым палыше-влак мыйым савырышт ыле. Тыйын чыныш лукмаштет мыйын шўмем языкдыме лийже ыле, да вожылмашеш ом код ыле. Тыйын утарымашетым мыйын чонем шулен пытышаш гае вуча, Тыйын мутетлан ўшанышым. Тыйын шомакетын шукталтмыжым вучен, мыйын шинчам шулен пытышаш гае лие, кунам мыйым лыпландарет? Вет мый кылмыше шувыш²⁰ гае лийынам гынат, чыныш лукметым шым мондо. Тыйын кулетын илышаш кечыже мыняре? Мыйым поктылшо-шамыч ваштареш мыланем судым кунам ыштет? Законом пудыртышо-шамыч мыланем шке шонымашыштым ойлышт, но тидыже, эй Юмо, Тыйын законет гае огыл. Тыйын чыла күштымет-шамыч — чын; мыйым араманак поктышт, мылам полшо. Мыйым мланде ўмбалне изиш гына ышт пытаре, туге гынат мый Тыйын күштыметым шым кудалте. Шке чаманымашет верч мыйым ылыжте, да умшат каласыме шомакет-шамычым кучем. Эй Юмо, Тыйын мутет Пылпомышто курымеш ила. Тыйын чынет тукум гыч тукумышко: мландым Тый пүренат, да тудо шога. Тыйын пүрымет семын кече эрта, вет чылажат Тыланет ышта. Тыйын законет мылам туныктышо ой ок лий ыле гын, мый ўнышеммаштем йомам ыле. Чыныш лукмаштет-шамычым курымеш ом мондо, вет Тый нунын дене мыйым ылыжтышыч.

Покшел:

Мый Тыйын улам, мыйым утаре, вет мый чыныш лукметым кычальым. Мыйым языкан-шамыч пытараш төчен вучышт, мый Тыйын шомакет-шамычым шонышым. Чыла сай ыштымашын мучашыже улым ужым, а Тыйын күштымашет мучашдыме кумда. Эй Юмо, мый Тыйын законетым пеш йоратышым, тудо мыланем кажне кечын тунеммаш.

²⁰ Шувыш — коваште мешак.

Тый күштүмашет дене мыйым тушманем-шамыч деч ушанракым ыштышыч, тудо курымеш мыйын. Тыйын шомакет мылам туныктышо ой улмылан көра чыла туныктышем дечат ушанрак лийым. Күштүметым кычалмемлан көра мый шонго-шамыч дечат утла палыше лийым. Тыйын мутет-шамычым кучаш манын, мый йолем шояк корныш тошкалме деч чарышым. Тыйын күштүмет деч корангын омыл, вет Тый нуным мыланем законлан пуэнат. Мутет-шамыч мыйын логаремлан пеш сай да умшамлан мүй дечат шере улыт. Күштүмет гыч ушым погышым, сандене чыла түрлө шояк корным ужмышудымо лийым. Тыйын законет мыйын йолемлан волгалтарыше, корнем-шамычлан — волгыдо. Мый чын судет-шамычым пенгыдын кучаш товатлышым. Эй Юмо, мый пеш үнүшемем, Шке мутет семын мыйым ылыжте. Эй Юмо, умшамын эрык дене сөрымыжым порылык дене нал да Шке шүдыметлан мыйым туныкто. Мыйын чонем эре Тыйын кидыштет, законетымат шым мондо. Языканышамыч мылам вапшым шындышт, туге гынат Тыйын күштүмет деч шым коранг. Тыйын почын ойлыметым шергакан пого семын шкаланем курым мучкылан нальым, вет нуно шүмемын йывыртывашыже улыт. Пөртылтывашетлан үшанен, чыныш лукметым курымеш ышташ шүмем пыштышым. Закон деч корангше-шамычым ужын кертдыме лийым, а Тыйын законетым йөратышым. Мыйын Полшышем, Аралышем Тый улат, Тыйын мутетлан үшанышым. Шоякым ыштыше-шамыч, мый дечем коранга, да мый Юмемын күштүмыжлан тунемам. Шке мутет семын мыйым арале, да илыше лиям, үшанываштем мыйым вожылмашеш ит кодо. Мылам полшо, да утаралтам да чыныш лукметлан эре тунемам. Тыйын чыныш лукмет деч корангше-шамычым Тый чылаштымат изиеш пыштышыч, вет нунын шонывашышт чын огыл. Мланде үмбалнысе чыла языканышамыч законным пудыртышылан шотлышым, садлан Тыйын почын ойлымет-шамычым йөратышым. Капем ден чонемым Тый дечет лүдмаште пенгыдын кучо, вет мый Тыйын судет-шамыч деч лүдым. Мый чыным да судым ыштышым, мыйым орлышо-шамычлан ит пу. Кугешныше-шамыч мыйын үмбаке ынышт шоякле манын, Шке кулетым порылыкышко вистаре. Тыйын утарыметым да чын мутетым вучымо дене шинчам пытыш. Мылам, кулетлан, Шке порылыкет семын ыште да чыныш лукмашет-шамычлан мыйым туныкто. Мый Тыйын кулет улам, мылам ушым пу, вара мый почын ойлыметым пален налам. Эй Юмо, Тылат ышташ жап ынде, законетым пужышт. А мый күштүметым шергакан топаз кү дечат, шөртнө дечат утларак йөратышым. Садлан мый чыла күштүмет семын ыштышым, чыла түрлө шояк корным ужмышудымо лийым. Тыйын почын ойлымет-шамыч өрыктарыше улыт, сандене чонем нуным келгын шымлен. Почмо мутет-шамычым умылымаш икшыве-шамычымат волгалтара да туныкта. Умшамым почын, Шүлышетым көргышкем нальым, вет Тыйын күштүмет-шамычым ыштымем шуо.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Тыйын лүметым йöратыше-шамычлан ыштымет гаяк, мыйын үмбакем ончал да мыйым серлаге. Йолем Шке мутет семын виктаре, мыйым нимогай закондымылык ынже сене ыле. Енгын ондален ойлымыж деч мыйым утаре, да мый кўштымет-шамычым кучем. Чуриетым Шке кулетлан волгалтаре да чыныш лукмашет-шамычлан мыйым туныкто. Законетым кучыдымемлан лийын, шинчавүдем памаш гай йогыш. Эй Юмо, Тый чын тöрлышö улат, судетат чын. Тый почын ончыктымаштет чын шүденат да чын деч чыным шүденат. Тушманем-шамычын Тыйын мутетым мондымыштым ужын, Тыланет кумылым пыштымашем дене кошкышым. Тыйын мутет тул дене эрыктыме гае пеш яндар, кулет тудым йöратен. Мый рвезе да үнгышö улам: чыныш лукметым шым мондо. Тыйын чынлыкет курымеш чын, Тыйын законетат чын. Мыйым ойго ден нужна авалтышт, Тыйын кўштымет-шамыч — мылам лыпландарымаш. Тыйын шомакет-шамыч — курымеш чын, мыланем ушым пу, да илыше лиям. Уло шүмем дене сөрвалышым, эй Юмо, мыйым кол, мый чыныш лукметым кычалаш тўнғалам. Тыйым сөрвалышым: мыйым утаре, да почын ойлыметым кучем. Пеш эр шогалын кумалбым; Тыйын мутетлан ўшанышым. Тыйын мутетлан тунемаш манын, волгыжмо деч ончычак шинчам почым. Эй Юмо, порылыкет семын йўкемым кол, Шке шонымет семын мыйым ылыжте. Мыйым закондымын поктышо-шамыч лишемич, а Тыйын законет деч мўндыркö кайышт. Эй Юмо, Тый лишнак улат, чыла корнет-шамычат чын улыт. Нунын курымешлан негызлалтмыштым Тыйын почын ойлымет гоч тўнғалтыш гычак палышым. Ўнгышылыкем ужын, мыйым утаре, вет мый законетым шым мондо. Пашамым ончен, мыйым утаре, Шке мутетлан көра мыйым ылыжте. Утаралтмаш языкан-шамыч деч мўндырнö, вет нуно Тыйын чыныш лукмашет-шамычым ышт кычал. Эй Юмо, Тыйын порылыкет шуко, Шке шонымет семын мыйым ылыжте. Мыйым поктылшо да шыгыремдылше шуко, туге гынат Тыйын шомакет деч шым коран. Умылыдымо-шамычын Тыйын мутетым кучыдымыштым ужын, кошкен пытышым. Кўштыметым йöратымем уж: эй Юмо, чаманымет верч мыйым ылыжте. Тыйын мутет-шамычын тўнғалтышыже чын, чынлыкетын чыла судшат курымеш. Князь-шамыч мыйым титакем деч посна поктышт, а мыйын шүмем Тыйын мутет-шамыч деч лүдö. Кугу поянлыкым мумылан йывыртыме гае, мый Тыйын мутетлан куанем. Шоякым ужмышудымо лийым, туддеч йырнышым, а Тыйын законетым пеш йöратышым. Чын судетлан көра Тыйым кечеш шым гана моктышым. Тыйын законетым йöратыше-шамычлан тыныслык шуко, нуно огыт ондалалт. Эй Юмо, утарыметым вучышым, кўштыметымат йöратышым. Тыйын почын ойлыметым мыйын чонем саклыш да нуным пеш йöратыш. Тыйын кўштыметымат, почын ойлыметымат кучышым. Эй

Юмо, вет мыйын чыла корнем Тыйын ончылнет. Эй Юмо, кумалмашем Тый декет лишемже ыле; Шке мутет семын мыланем ушым пу. Эй Юмо, йодмашем Тый декет шужо ыле, Шке мутет семын мыйым утаре. Мыйым чыныш лукмашетлан туныктет гын, умшам Тыйым моктен мура. Йылмем мутет-шамычым ойла, вет Тыйын күштымет чылажат чын. Тыйын кидет мыйым утарыше лийже ыле, вет мый күштыметым йөрәтен налым. Эй Юмо, Тыйын утарымашетым уло кумылын вучышым. Тыйын законетат мылам — туныктышо ой. Мыйын чонем илыше лиеш да Тыйым мокта, Тыйын судет-шамыч мылам полшат. Мый ойырлен кодшо шорык гае йомым, Шке кулетым кычал му, вет Тыйын күштыметым шым мондо.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Латшымше кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкштым кудалтымына гаяк; языкшке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 2 глас:

Утарышем, мый йомын коштшо эрге гае Тыйын ончылнет сулыкан улам. Ачай, мыйым, сулыкем касараш йодшым, Шке декет йөрәтен нал. Юмем, мыйым чамане.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Утарыше Христос, мытарьын йүкшө дене тыйым сөрвалем: тудым эрыктымет гаяк мыйымат эрыкте. Юмем, мыйым серлаге.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Ёдыр, мыйым, Тый дечет полышым йодшым, ит шўкал, вет мыйын чонем Тыланет ўшана, да мыйым чамане.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Чыла Кучен Ашныше да чыла Пўрышө Господь, пеш Поро Ача да Чаманыше Юмо, мланде гыч айдемым ыштенат да тудым Шке түсет гайым да Шке гаетым ончыктенат, тидын дене Тыйын чот кугу лўмет мланде ўмбалне чаплана. Тыйын кўштымашет-шамычым пудыртымыжлан көра Тый дечет коранше айдемым Тыйын Христосет дене ушнымаште сайрак илышлан уэмденат да Пылпомышко кўзыктенат. Тыланет таум ыштем, вет Тый кугу чапетым мыйын ўмбалам шукемденат, мыйым тамык пундашышке шўкалаш шонышо тушманем-шамычлан пуэн отыл да закон деч посна ыштымамлан көра мыйым йомаш коден отыл. Чот Чаманыше да Порылыкым йөратыше Господь, сулыканлан тачат колымашым от шоно, а тудын савырнымыжым вучет да йөратен налат. Волтен шуымо-шамычым кынеттет, сусыргышо-шамычым паремдет. Мыйымат ынде сулыкем касарымашке савыре, мыйым — волтен шуымым — тёрлате да мыйым — сусыртымым — паремде. Тыйын чаманымашетым да курымла дене улшо да умылен керташ лийдыме Шке порылыкетым шарналте, а мыйын мут але паша, але шонымаш дене ыштыме шотлен пытараш лийдыме сулыкем мондо, шўмем сокыр лиймаш деч утаре. Йырнык шонымашем деч эрыкталташ мыланем чаманымаш шинчавўдым пу. Господь, колышт, Айдемым йөратыше, умыло, Поро шўм-чонан, мыйым эрыкте да йёрдымө чонемым көргыштем озаланыше осалын орландарымыж деч утаре. Мыйым сулык кучен ынже керт, ўмбакем кержалтше диавол мыйым сенен ынже керт да шке шонымыжо почеш вўден каен ынже керт.

Господь, Тыйын чыла кучышо вяян кидет дене мыйым осалын озаланымыж деч утаре да мыйын чоныштем кугыжалане. Поро да Айдемым йөратыше Господь, мыланем пўтынек Тыйын лияш да ончыкыжым Тыйын эрыкет дене илаш полшо. Каласен мошташ лийдыме чаманымашет дене мыйын шўмемлан яндарештмашым, йылмемлан перегымашым, ыштыш-кучышемлан чынлыкым, шонымашемлан ўнгышылыкым да тынысым, чонемын куатшылан тымыкым, шўлыш куаным, чын йөратымашым, кужун чытымашым, порылыкым, ўнгышө кумылым, уло чон дене ўшанымашым, пўтө кучаш пенгыдылыкым пу да Тыйын Святой Шўлышетын полшен шогымыж дене чыла поро паша лектыш дене мыйым теме. Мыйын илышем пел курымыштак ит нал, мыйын чонем тёрланен шуде, ямдылалт шуде налын ит кай, Шкендын чыла ситымашет дене мыйым теме да тыге тиде илыме курым гыч мыйым лук. Тунам пычкемыш тўналтыш-влак да вуйлатыше-влакын кучаш тўчымыштым Тыйын порылыкет дене сенен эртен, мыят лишем керташ лийдыме Тыйын чапетын каласен мошташ лийдыме моторлыкшым Тыйын чыла святоет дене пырля ужам ыле, вет нунын гоч Тыйын эн пагалыме да эн мотор лўмет — Ачан, Эргын, Святой Шўлышын лўмжө — святой лиеш да мокталтеш, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

ЛАТКАНДАШЫМШЕ КАФИСМЕ

Тошкалтыш дене кўзымō муро, 119.

Ойгырымем годым Юмым сөрвален ўжым, Тудо мыйым кольо. Эй Юмо, чонемым шоякым ойлышо умша деч, мыльгыжше йылме деч утаре. Мыльгыжше йылмет верч тылат мо пуалтеш, тылат мо ешаралтеш? Виянын пўсемдыме умдыжо-шамыч да йўлалтен пытарыше шўйжō-шамыч. Ойго мыланем, ўрдыж верыште илымем кужун шуйныш: Кидар кундемеш илаш кодым. Чонем йот верыште шуко илыш, тыныс илымашым ужын кертдыме-шамыч дене тыныслын илышым. Нунын дене ойлымем годым титакем уке ўмбакак мый денем осалланышт.

Тошкалтыш дене кўзымō муро, 120.

Шинчам курык могырыш нўлтальым, мыланем польш тушечын толеш. Мыланем польш пылпомышым да мландым пўрышō Юмо деч. Тый йолетлан шўртняш ит пу: тыйым Аралыше огеш нералте. Теве Израильым Аралыше огешат нералте, огешат мале. Юмо тыйым арала, Юмо тыйын пурла кид могырысо леведышет. Кечывалым кече тыйым ок когарте, а йўдым — тылзе. Юмо тыйым чыла тўрлō осал дечат арала, тыйын чонетым Юмо сакла. Тыйын пурыметым, тыйын лекметым Юмо кызыт гыч курымеш арала.

Тошкалтыш дене кўзымō муро, 121.

Юмын пўртышкō каена манмылан мый пеш йывыртышым. Эй, Иерусалим, мемнан йолна Тыйын кудывечыштет шоген. Чонгалтше Иерусалим иктеш ушымо пўрт-шамычан ола гай. Юмын лўмжым чапландараш манын, Израильлан почын ончыктымо семын, тушко тукум-шамыч, Юмын тукумжо-шамыч, пуреныт. Тушто вет судым ышташ престол-влакым шогалтыме, Давидын суртыштыжо — престол-влакым. Иерусалимын тыныслыкше верч сўрвалыза, да Тыйым йўратыше-шамыч улан ли-йышт. Тек Тыйын вийыштет тыныслык, а кў саваретын башныштыже чылажат ситыше лиеш. Шочшем-шамыч верч, лишылем-шамыч верчат тыланет тыныслыкым йодам. Господь Юмынан суртшо верч тыланет порылыкым кычальым.

Тошкалтыш дене кўзымō муро, 122.

Пылпомышто илыше, Тый декет мый шинчамым нўлтальым. Теве пўрѐн кул-шамычын шинчашт озаштын кидышке ончымо гай, ўдырамаш кулын шинчаже озажын ватыжын кидышке ончымо гай мемнан шинчана мемнан Господь Юмына деке, мемнам серлагыже ыле манын, онча. Мемнам серлаге, эй Юмо, мемнам серлаге, вет ме пеш ўнгышемна. Ток илыше-шамычын орлымо, кугешныше-шамычын мыскылыме дене мемнан чонна тўргоч теме.

Тошкалтыш дене кўзымō муро, 123.

Мемнан дене Юмо ок лий ыле гын, тек Израиль каласа, Мемнан дене Юмо ок лий ыле гын, ваштарешна лекмышт годым ен-шамыч мемнам илышынек нелыт ыле, Мемнан ваштареш нунын шыдышт шукемме годым мемнам вўд леведеш ыле, Но мемнан чонна энгер гоч вончыш, Чонна писын йогышо вўд гоч лекте. Юмо моктымо, вет Тудо мемнам

нунын пуйыштлан пураш ыш пу! Чонна кайык кучышын вапшыж гыч кайык утлымо гай утлыш: вапш кўрышталте, меже утлен лекна. Мыланна польш пылпомышым да мландым пўрышö Юмын лүмжö дене лие.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Тошкалтыш дене кўзымö муро, 124.

Юмылан ўшаныше-шамыч Сион курык гай улыт. Иерусалимыште илыше курымеш огеш тарване. Иерусалимым курык-шамыч йыр авырен шогат, а Юмо — кызыт гыч курымеш Шке калыкше йыр. Юмылан йöрышö-шамыч кидыштым закондымылыкыш ынышт шуйо манын, Юмо нунын ужашыштым языкан-шамыч кид йымалан огеш кодо. Эй Юмо, сай да чын шүман-шамычлан порым ыште, А чояланаш тöчышö-шамычлан осалым ыштыше-шамыч дене пырля Юмо орлыкым ужыкта. Израильлан тыныслык лийже!

Тошкалтыш дене кўзымö муро, 125.

Юмо Сионым плен гыч пöртылтымö годым ме лып-ландарыме лийна. Тунам умшана йывыртываш дене, йылмына куанываш дене теме. Тунам йот калык-шамыч коклаште ойлышт: «Нунылан Юмо чот öрыктарышым ыштыш». Юмо мыланна чот öрыктарышым ыштыш: ме куанышна. Кечывалвел мардежын йўрым кондымыж гай, эй Юмо, пленыште илышына-шамычым пöртылтö. Шортын ўдышö-шамыч йывыртен тўредыт. Кайыше-шамыч кайыме годым урлыкашыштым шортын-шортын ўдышт, пöртылшö-шамыч, кылташтым налын, йывыртен пöртылыт.

Тошкалтыш дене кўзымö муро, 126.

Пöртым Юмо огеш нöлтö гын, чонгышо-шамыч арам тыршат; олам Юмо огеш арале гын, орол, малыде, арам шога. Орлыкан киндым кочшо-шамыч, те арам эрдене эрак кынелыда. Юмо йöратыме енже-шамычлан омым пуа, да теат, каналтымеке, кынелза. Теве Юмын пуымыжо — эрге-шамыч, *ава* көргö гыч лийше пöлек. Пленыште улшо-шамычын эргышт виянын кидысе пикшыже-шамыч гае лийыт. Шонымыжым нунын гоч шуктышо ен пиалан: нуно олан капкаже воктене тушман-шамыч дене ваштареш ойлымо годым вожылмашеш огыт код.

Тошкалтыш дене кўзымö муро, 127.

Юмо деч лүдшö да Тудын корнылаж дене коштышо-шамыч чыланат поро пиалан улыт. Шке кидет дене ыштен налмым кочкат: поро пиалан улат да тыланет сай лиеш. Тыйын ватет — пöрт пырдыж мучко кушшо шуко саскан виноград гай. Тыйын эргыч-шамыч

Тыйын үстелет йыр үян пушенгын игыж гай улыт. Тыге Юмо деч лүдшө ең суапландаралтеш. Юмо Сион гыч тыйым порын сугыньла, да илыме курымыштет Иерусалимын порылыкшым ужат. Тый эргыч-шамычын эргыштым ужат. Израильлан тыныслык лийже.

Тошкалтыш дене күзымө муро, 128.

Тек Израиль каласа: рвезем годсек мый денем шуко гана кредалыныт. Рвезем годсек мый денем шуко гана кредалыныт, садак мыйым сенен ышт керт. Языккан-шамыч туп шенгелнем осалым ыштышт, законде илымыштым ышт чарне. Юмо чын: Тудо языккан-шамычын шуйыштым руалын. Сионым ужмышудымо-шамыч тек чыланат во-жылмашеш кодыт да мөнгеш савырнат. Тек нуно пөрт үмбалаң кушшо, но күрлын налме деч ончыч кошкышо шудо гай лийыт: Түредше тудын дене кормыжшым да кылта пидше кидпүанжым огеш теме. Эртен кайыше-шамыч нунылан «Тыланда Юмын поро сугыньжо лийже, Юмын лүмжө дене тыланда порым тыланена», — манын огыт каласе.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Тошкалтыш дене күзымө муро, 129.

Эй Юмо, уло шүм-чон келгыт гыч Тыйым сөрвалышым, эй Юмо, йүкем кол. Кумалме йүкем пылышет тек колжо. Тый енын законде илымыжым ончет гын, Юмо, эй Юмо, Тыйын ончылнет кө шоген сенга? Вет эрнымаш Тый дечет гына. Эй Юмо, Тыйын лүмет верч Тылат үшанышым, чонем Тыйын мутетлан үшаныш, чонем Юмылан үшаныш. Эрдене оролымо шагат гыч йүд марте, эрдене оролымо шагат гыч Израиль Юмылан үшаныже. Вет чаманымаш Юмо деч да кугу утарымашат Тудын деч. Да Тудо Израильым чыла закондымылыкшо деч утара.

Тошкалтыш дене күзымө муро, 130.

Эй Юмо, мыйын шүмем ыш кугешне, шинчам кугешнен ыш ончо: вием шутыдымо өрмашан кугу пашам тўналмем ыш лий. Ёнгышө кумылан лийын омыл гынат, чызе кочшо йочан шке аваже үмбаке ончымо гае, чонем дене Тый декет нөлталтым, Тыят мыйын чонемлан тыгакак пөртылтө. Израиль кызыт гыч курымеш Юмылан үшаныже.

Тошкалтыш дене күзымө муро, 131.

Эй Юмо, Давидым да тудын чыла үнгышылыкшым ушешет пыште. Вет Тудо Господьлан товатлен ойлен, Иаковын Юмыжлан мутым пуэн: «Господьлан верым, Иаковын Юмыжлан илышаш верым мумешке, Шке суртышкем ом пуро, малыме

верешем ом воч. Шинчамланат омым ом пу, шинчакомдышемат ом петыре, вуйвичкыжемланат тыныслыкым ом пу». Теве ме тиде верын Евфрафыште улмыж нерген колна. Тудым чодыран чара верыштыже муынна. Тудын илыме верышкыже пурена, Тудын йолжо шогымо верлан кумалына. Эй Юмо, Тый да Тыйын святой кивотет²¹ дене пырля тынысле верешет шогал. Священникет-шамыч чынлык дене вўдылалтыт, да, эй Юмо, Тыланет йўрышў-шамыч йывыртат. Шке кулет Давид верч, эй Юмо, ўй дене шўрымў енетын чурийжым савырен ит колто. Юмо Давидлан чын дене товатлен да товатлымыж деч ок коран: «Тыйын престолышкет тый дечет лекше тукым гыч шындем. Эргыч-шамыч Мыйын кўштымашем шуктат да нунылан туныктен ойлымо шомакем-шамычым аралат гын, нунын эргышт-шамычат тыйын престолышкет курымлан шинчыт». Вет Юмо Сионым ойырен налын да тудым Шканже илышаш верым ыштен. «Тиде Мылам курым гыч курымеш тыныс вер, тышан илаш кодам, Мый тудым йўратен налым. Тудын кочкышыжым суапландарен шукемдем, йорлыжо-шамычым кинде дене темем, Священникше-шамычым утарымаш дене вўдылам, да Юмылан йўрышў-шамычат куанен йывыртат. Тушто Давидын куатшым куштем, ўй дене шўрымў енемлан Мый волгыдым ямдылышым. Тудын тушманже-шамычым вожылмашеш кодем, Мыйын святынем тудын ўмбалам пеледалт шогалеш».

Тошкалтыш дене кўзымў муро, 132.

Теве иза-шольо-влакын ваш келшен илымышт пеш сай, пеш сылне. Туге илымаш вуй гыч пондашышке, Ааронын пондашышкыже йогышо, вургем урвалтышке йогышо миро гай, Ермон курыкын Сион курык-шамыч ўмбаке волышо лупсшо гай. Юмо вет тушто суапландарымашым да илышым курымеш сугыньлен.

Тошкалтыш дене кўзымў муро, 133.

Теве ынде Юмын черкыште, мемнан Юмынан пўрт кудывечылаштыже шогышо Шке чыла кулжо, Господыым чапландарыза. Йўдым, святой вер могырыш киддам нўлталын, Юмым чапландарыза. Пылпомыш ден мландым пўрышў Юмо тыйым Сион гыч суапландара.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Латкандашымше кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

²¹ Кивот — святыным аралыме сондык.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 2 глас:

Эй Господь, мыйын Юмем, мыйым судитлымет деч ончычак мыланем Тый декет савырнаш да чот сулыкан илышем төрлаташ вийым пу: кумылым тарватыше шүлышым пу, да мый Тыланет сөрвален каласем: Чаманыше шүман да Айдемым йөратыше Юмо, мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Мый, яжар айдеме, ушдымо вольык гае лийынам, нунын гаяк улам: Христос Юмо, Тыйын кугу чаманымашетым налшаш верч уэш төр корныш савырнаш мылам полшо.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Кучен Ашныше Ёдыр, мый дечем, Тыйым сөрвалыше деч, Шке чуриетым ит савыре: Чаманыше Юмын Чаманыше шүман Аваже, илышем мучашке шумо деч ончыч мыланем төр корныш савырнаш полшо. Тыйын полшымет дене утаралтын, Тыйым моктен мураш лийже ыле, вет Тый мыйын Госпожам, мыйын Утаралтамашем да вожылмашыш пуртыдымо Ёшанымашем улат.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Господь, кугу шыдет дене мыйын языкем чарашке ит лук, шыдешкымет дене мыйым ит ойгандаре. Кучен Ашныше Господь Иисус Христос, Илыше Юмын Эргыже, мыйым, сулыканым, незерым, чара кодшым, йолагайым, өрканышым, ваштареш ойлышым, нимолан йөрдымым, яжарым, весе дене коштшым, кид дене яжарланышым, пөрьен дене вочшо пөрьеным, йырныкым, илышыште йомын коштшым, тауштен моштыдымым, чаманыдымым, чот шыдым, утыждене арака йүшым, намысдымым, айдеме түсым йомдарышым, тептердымым, вашмутым пуэн кертдымым, Тыйын Айдеме йөратыметлан

йӧрдымым, тӱрлӧ орлыклан да тамыкысе туллан веле йӧрышым, чамане. Орлык гыч Утарышем, мыйын шуко сулыкем верч мыняр орлык лийшаш, тынаре шуко орлыкым ит пу, мыйым чамане, вет мый чонем да капем денат, шонымем да ушем денат вийдыме улам. Юмым Шочыктышо Эн Яндар Ёдырын, мемнан Владычицын, кумалмыж дене да курым годсек Тыланет йӧрышӧ чыла святойын сӧрвалымыже дене мыйым, йӧрдымӧ кулетым, кузе-гынат утаре, вет Тый курым-курымеш моқтымо улат. Аминь.

ЛАТИНДЕШЫМШЕ КАФИСМЕ

Аллилуиа, 134.

Юмын лӱмжым моқтыза, Юмын черкыште, мемнан Юмынан пӧрт кудывечылаштыже шогышо Шке кулжо-шамыч, Тудым моқтыза! Юмым моқтыза, вет Юмо поро; Тудын лӱмжылан мурыза, вет тиде сай. Иаковым вет Юмо Шкаланже, а Израильым Шке ужашыжлан ойырен налын. Вет мый Юмын кугу улмыжым да мемнан Юмынан чыла юмо дечат кӱшнӧ улмыжым пален налым. Юмо пылпомыштат, мландыштат, тенгызыштат, пундашдыме чыла верыштат мо шонымыжым чыла пӱрен. Тудо мланде тӱр гыч пылым нӧлта, йӱр йӱрмӧ годым волгенчым волгалтара, Шкенжын шолып верлаж гыч мардежым луктеш. Тудо египетысе енгынымат, волькынымат икымше шочшыштым пытарен; Эй, Египет, тыйын кумдыкышкет фараонлан да тудын чыла кулжо-шамычлан палдарыше пале-шамычым да ӧрыктарыше пашам колтен. Тудо шуко калыкым пытарен, виян кугыжа-шамычым кырен: Аморрейысе Сигон кугыжам да Васанысе Ог кугыжам, Ханаан мландысе чыла кугыжаныш-шамычымат. Нунын мландыштым Израильлан илаш, Шке калыкшылан илаш пуэн. Эй Юмо, Тыйын лӱмет курымеш, Тыйым ушышто кучымаш тукум гыч тукумышко *ила*. Вет Юмо Шке калыкшым судитлаш тӱнгалеш да Шке кулжо-шамычым чамана. Чын Юмым палыдыме-шамычын идолышт — ший ден шӧртнӧ — ен-шамычын кидыштын пашашт: Умшашт уло гынат, ойлен огыт керт; шинчашт уло гынат, огыт уж; Пылышышт уло гынат, огыт кол; умшаштышт шӱлышыштат уке. Нуным ыштыше-шамыч, нунылан чыла ӱшаныше-шамычат нунын гай лийышт. Эй, Израильын пӧртшӧ, Юмым моқтыза; эй, Ааронын пӧртшӧ, Юмым моқтыза; эй, Левийын пӧртшӧ, Юмым моқтыза. Эй, Юмо деч лӱдшӧ-шамыч, Юмым моқтыза. Иерусалимыште илыше Юмо Сионышто моқтымо.

Аллилуиа, 135.

Юмым ойлен чапландарыза, Тудо поро, вет Тудын порылыкшо курымеш. Юмо-шамычын Юмыжым чапландарыза, вет Тудын порылыкшо курымеш. Господь-шамычын Господышым чапландарыза, вет Тудын порылыкшо курымеш. Тудо Шкетын чот ӧрыктарыше пашам ыштен, вет Тудын порылыкшо курымеш. Пылпомыш-шамычым кугу уш-акыл дене пӱрен, вет Тудын порылыкшо курымеш. Мландым вӱд ӱмбалан шынден, вет Тудын порылыкшо курымеш. Кугу волгалтарыше-шамычым Тудо Шкетын пӱрен, вет Тудын порылыкшо курымеш: Эр гыч кас марте волгалтараш — кечым, вет Тудын порылыкшо курымеш. Йӱдым волгалтарыше тылзе ден шӱдыр-шамычым *пӱрен*,

вет Тудын порылыкшо курымеш. Египетым тудын икымше шочшыжо-шамычге пытарен, вет Тудын порылыкшо курымеш. Да нунын кокла гыч Израильым луктын, вет Тудын порылыкшо курымеш. Виян да пенгыде кидше дене *луктын*, вет Тудын порылыкшо курымеш. Йошкар тенгызым кок могырыш ойырен, вет Тудын порылыкшо курымеш. Тудын гоч Израильым луктын, вет Тудын порылыкшо курымеш. Фараоным да тудын салтакше-шамычым Йошкар тенгызышке пуртен колтен, вет Тудын порылыкшо курымеш. Шке калыкшым ир мланде гоч нангаен, вет Тудын порылыкшо курымеш. Кугу кугыжа-шамычым пытарен, вет Тудын порылыкшо курымеш. Виян кугыжа-шамычым пуштын, вет Тудын порылыкшо курымеш: Аморрейысе Сигон кугыжам, вет Тудын порылыкшо курымеш, Васанысе Ог кугыжам, вет Тудын порылыкшо курымеш. Нунын мландыштым илаш пуэн, вет Тудын порылыкшо курымеш. Шке кулжылан, Израильлан, илаш пуэн, вет Тудын порылыкшо курымеш. Мемнан ойгына годым Юмо мемнам шарналтен, вет Тудын порылыкшо курымеш. Мемнам тушманна-шамыч деч утарен, вет Тудын порылыкшо курымеш. Илыше керек-могай каплан Тудо кочкышым пуа, вет Тудын порылыкшо курымеш. Пылпомышысо Юмым чапландарыза, вет Тудын порылыкшо курымеш.

Давидын. Иеремий гоч, 136.

Вавилон энгер серлаште шинчымына годым Сионым шарнен шортна. Шоктымо ўзгарнам тушто шертне пушенгеш сакышна. Пленьшке налше-шамыч мемнан деч муру мут-шамычым йодыштыч, мемнам нангайыше-шамыч сион муру-шамычым мураш *йодыч*. Юмын мурыжым йот мландыште кузе мурена? Иерусалим, тыйым мондем гын, пурла кидем тек мондалтеш. Тыйым, Иерусалим, ушешем ом нал гын, тыйым шке куанемын күкшытшылан ом шотло гын, йылмем логарешем пижше. Эй Юмо, Иерусалимын ойган кечылаштыже Едом эрге-шамычын «Пытарыза, негызыш шумешке тудым пытарыза» манмыштым ушештаре. Эй, Вавилонын пиалдыме ўдыржө, мыланна мом ыштыметым тыланет тугакак пörтылтышö ен пиалан. Икшывет-шамычым налын, кү пелен лупшалше ен пиалан.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын, Аггейын да Захарийын псаломжо, 137.

Эй Юмо, чыла шүм-кумылем дене Тыйым чапландарем, Суксо-шамыч ончылно Тыйым моктен мурем, вет Тый умшамын чыла мутшо-шамычым колбыч. Тыйын святой храметлан кумалам. Тыйын порылыкет, чынлыкет верч лүметым чапландарем, вет Тый

Шке святой лүметым чыла дечат кугум ыштышыч. Тыйым сөрвалымом годым мыйым вашке кол. Мыйын верч, мыйын чонем верч тыршыметым Шке куатет дене шукемде. Эй Юмо, мланде үмбалнысе кугыжа-шамыч чыланат Тыйым чапландарышт, вет нуно умшатын чыла мутшо-шамычым колбыч. Юмын корнылажым моктен мурышт, вет Юмын чапше моткоч кугу. Вет Юмо күкшө, да Тудо үнгышө-шамычымат ужеш да кугешныше-шамычымат мўндырчынак пала. Мый ойгыш логалам гынат, Тый мыйым ылыжтарет: тушманем-шамычын шыдышт ваштареш Тый кидетым шуйышыч, да Тыйын пурла кидет мыйым утарыш. Юмо мыйын верч пёртылта. Эй Юмо, Тыйын чаманымашет курымеш. Шке кидет пўрымө-шамычым йөрдымылан ит шотло.

Захарийын өрдыжтө илен коштмыж годсо муро.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 138.

Эй Юмо, Тый мыйым тергышыч да мыйым палет: Тый мыйын шичмем ден шогалмемат палет. Тый мыйын шонымашем мўндырчынак умылен налыыч. Мыйын йолгорнем, үмыр кужытем Тый шымлышыч да мыйын чыла корнемат ончылгоч ужыч. Господь, мыйын йылмыштем ондалымаш уке улмым Тый паленат: Чыла мучаш ден тўналтышымат: мыйым Тый пўренат да мыйын үмбакем кидетым пыштенат. Тыйын палымашет мыланем өрмашан, куатан, тудым умылен ом керт. Тыйын Шўлышет деч кушко каем да Тыйын чуриет ончыч кушко куржам? Пылпомышко күзем гын, Тый тушто улат; тамыкышке водем гын, Тый тушто улат. Шулдыран лийын, эрак чонештем да тенгыз тўрышкө илаш миен шинчам гынат, Туштат Тыйын кидет мыйым вўда, пурла кидет мыйым куча. Вара мый каласышым: ала мыйым пычкемыш шылта? Мыйын ласкалыкыштем йўдшат волгыдыш савырна. Тыйын ончылнет пычкемышат пычкемыш огыл; йўдат кечывал гае волгыдо лиеш: тудын пычкемышыже могае, волгыдыжат тугае. Вет мыйын көргем Тый ыштенат, авамын көргыж гычак мыйым налынат. Тыйым чапландараш тўналам: вет Тый лўдыкшын өрыктарыше улат. Тыйын пашатат өрыктарыше улыт, мыйын чонем *нуным* сайын пала. Шолыпышто Тыйын пўрымө луэмат, мланде көргысө гай мыйын ышталтмашем Тый дечат шылтыме лийын огыл. Тыйын шинчат мыйым иланен шуктымем деч ончычак ужо. Тыйын книгаштет чылан возалтыт. Кече еда нуно ышталтыт, но возалтдеже нунын кокла гыч иктат ок код. Эй Юмо, Тыйын йолгашет-шамыч мылам пеш пагалыме улыт, нунын вуйлатымышт пеш ўшанле. Нуным шотлынем, да нуно тенгызысе ошма дечат шукын улыт. Кынелыым — мый Тый денетак улам. Эй Юмо, языкан-шамычым кырен пытарет ыле гын! Вўр йоктарыше ен-шамыч, мый дечем коранза! Вет те пеш осал шонымашан улыда, нуно Тыйын олаштет арам озаланат. Эй Юмо, Тыйым ужмышудымо-шамычым мый ужын кертдыме шым лий мо? Тушманет-шамыч верчынат *шыдем толын* кошкен шым пыте мо? Мый нуным йөршын ужын кертдыме лийым, нуно мылам тушман лийыч. Эй Юмо, мыйым терге, мыйын шўмем пален нал; мыйым терген, корнем-шамычымат умыло. Да ончал: мыйын закондымо корнем уло мо? Мыйым курымаш корно дене каяш туныкто.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 139.

Эй Юмо, мыйым осал ең деч коранде, шояк ең деч мыйым утаре. Нуно шүмышкышт шояк шонымашым пыштеныт, кредалаш кажне кечын ямдылалтыныт. Йылмыштым кишке йылме гае пүсемденыт, умшаштышт — аспид кишкын аярже. Эй Юмо, языканын кидше деч мыйым арале, шояк ең-шамыч деч мыйым утаре, нуно мыйын йолем шүртньыкташ шонышт. Кугешныше-шамыч мылам вапшым шолып шындышт, мыйын йолемлан кандыра гыч опышым ыштышт. Мыйын корнешем лөдым шындышт. Мый Господьлан каласышым: Тый мыйын Юмем улат, кумалме йүкем колышт. Эй Юмо, Господь, мыйым утарыше куат, кредалмаш кечыште Тый вуемым леведыч. Эй Юмо, алгаштарыше шонымашем улмылан көра языканлан мыйым ит пу; нуно мыйын ваштарешем шонат, мыйым ит кудалте, нуно нигунамат ынышт кугешне ыле. Нунын умшашт дене каласыме эн кугу ойпидышышт шке үмбақышт возеш. Нунын үмбаке йүльшө тулшол-шамыч возыт, Тый нуным орлыкыш кудалтет, нуно шоген огыт сене. Осал йылман ең *тиде* мландыште ончыко огеш кае, шояк еңым йоммашке осал нангая. Юмын вет йорло-шамычлан суд ыштышашым да үнгышө-шамычлан пөртылтышашым пален нальым. Сандене чын ыштыше-шамыч Тыйын лүметым чапландараш тўнгалыт, *вик кумылан-шамыч* Тыйын чуриет ончылно лийыт.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүльышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын псаломжо, 140.

Эй Юмо, Тыйым сөрвалышым, мыйым кол: Тыйым сөрвалышем годым кумалме йүкем колышт. Мыйын кумалмем ладан пуш гае Тыйын ончыкет шужо ыле, кидем нөлталын кумалмем кастене пумымо надыр гае *лийже ыле*. Эй Юмо, умшамлан аралтышым пыште да умшам оролаш омсам ыште. Языкеш-шамычын титакыштым иземдышаш верч, закондымылык ыштыше ең-шамыч гай шояк мут-шамычым ойлышташ шүмемлан эрыкым ит пу; нунын ойырен налме-шамычышт денат ом ушно ыле. Юмылан йөрышө ең мыланем порылык дене туныктен ойлыжо, мыйым вожылтарыже, языкан еңын үйжө вуешем шүрымө ынже лий; кумалмашемат нунын йодмышт семын ынже лий ыле. Нунын төрашт-шамыч кў ора лишне йомыныт, мыйын мутем-шамычым колыныт, вет нуно куатле улыт. Пешкыде рок, шелын, мланде үмбалне шаланыме гае, нунын луыштат тамык лишне шаланен пытеныт. Юмо, эй Юмо, шинчам Тый декет онча: Тыланет үшанышым, чонем луктын ит нал. Мыланем ямдылыме вапш деч,

закондымылык ыштыше-шамычын алгаштарымышт деч мыйым арале. Языканышамыч шке вапшешышт пижыт, мый гын шкетак тушан пижде каем.

**Туныкташ. Давидын пещерыште
кумалме годсо псаломжо, 141.**

Йүкем дене Юмым сөрвалышым, йүкем дене Юмылан кумалыым. Тудын ончылно шортын сөрвалем, Тудын ончылно ойгем каласем. Шүлышем йомшаш гай лийме годымат Тый корнем-шамычым пален шогышыч; Мыйын коштмо тиде корнешем мылам вапшым шолып шындыныт. Пурла могогырышко ончалыым да ужым: мыйым палышат уке; куржшаш корнем йомо, чонем верчын ойгырышат уке. Эй Юмо, Тылат кумалын каласышым: Тый мыйын үшанымашем улат, ылыше-шамычын мландыште Тый мыйын ужашем улат. Кумалмем колышт, мый пеш үнышемем; мыйым поктылшо-шамыч деч мыйым утаре, вет нуно мый дечем виян лийыныт. Пычкемыш вер гыч чонем лук, Тыйын лүметым чапландарем ыле; чын ыштыше-шамыч мылам пörтылтыметым вучат.

**Давидын псаломжо, кунам тудым
Авессалом эргыже поктен, 142.**

Господь, мыйын кумалмем кол, Шке чынлыкет дене мыйын сөрвалышем пылышышкет нал, Шке виклыкет дене мыйым кол. Шке айдемет дене судышко ит шогал, вет Тыйын ончылнет ик ылыше егат чыныш лектын ок керт. Вет мыйын чонем тушман поктыш, мыйын ылышем мландышке тошкыш, шукерте колышо-шамыч гаеш шотлен, мыйым пычкемышке петырыш. Мыйын шүлышем көргыштем шүлыканге, мыйын көргыштем шүмем лүдö. Тошто годсо жапым ушышкем налын, Тыйын чыла пүрымет-шамычым, Тыйын чыла пашатым шонен, ушым погышым. Мый Тый декет кидем нöлтал кумалыым, мыйын чонем Тый декет вүддымö мланде гае виктаралтын. Эй Юмо, мыйым вашке кол: мыйын шүлышем пытыш. Шке чуриетым мый дечем ит савыре: уке гын, мый шүгар вынемышке волышо гае лиям. Шке поро кумылетым мыланем эрдене эрак увертаре: вет мый Тыланет үшанышым. Эй Юмо, коштшаш корнем мыланем ончыкто: вет мый чонем дене Тый декет нöлталтым. Господь, мыйым тушманем-шамыч деч коранде, вет мый Тый декет толынам. Шке эрыкетым ышташ мыйым туныкто: вет Тый мыйын Юмем улат. Тыйын поро Шүлышет мыйым чынын мландышкыже намия. Господь, Шке лүмет верч Шке чынет дене мыйым иландарет, мыйын чонем ойго гыч утарет. Шке поро кумылет дене тушманем-шамычым пытарет, мыйын чонем ойгандарыше-шамычым чылаштымат пытарет: вет мый Тыйын кулет улам.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Латиндешымше кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 7 глас:

Мыйын Юмем, таум ыштен, Тыйым чапландарем, вет Тый чыла сулыканлан сулык касарымышым пуэнат. Утарышем, уло тўням судитлаш толмет годым мыйым, намысан пашам шуко ыштенам гынат, намысыш ит пурто.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Шотлен пытараш лийдыме шуко сулыкым ыштенам да тунарак шуко орлыкым вучем: мыйын Юмем, чамане мыйым да утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Ёдыр, Тыйын шуко чаманымашет деке толам: языкем-шамычын шинчырышт гыч мыйым утаре.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Чыла Кучен Ашныше Христос Юмо, Шке орланымет дене мыйын чер-влакым паремденат, Шкендын сусырет дене мыйын сусырем эмленат. Мыланем, Тыйын ончылнет шуко сулыкым ыштышылан, чоным пушкыдемдыше шинчавүдым пу. Тыйын Блыжтарыше Капетын тамле пушыж дене мыйын капемым варе, мыйын чонем тушманын йўктымö кочыж деч Шке Чын Вўрет дене ласканге. Мланде үмбалсе илышеш сорлыкклаттше ушем Шке декет күшкө нөлтал, колымаш вынем гыч лук: вет икшывет-шамыч семын илышаш верыш күзыктышö лыпландарыше шинчавүдем да сулык касарымемаат уке, кумыл тодылалтмемаат уке. Илыш толкын дене варналтын, ушемат пычкемышалтын, чонемын ойгырымыжлан көра Тый декет шинчам нөлтал ом керт.

Чыла Кучен Ашныше Господь, Тыйым йоратымаш шинчавүд дене шкемым ырыктен ом керт гынат, чыла түрлө порылыкым пуышо Иисус Христос, мыланем сулыкым түрыс касарымашым пу, Тыйым кычалаш йоратыше шүмым да Шке порылыкетым пу, мыйын көргешем Шке чуриетын түсшым уэмде. Тыйым коденам гынат, мыйым ит кодо, мыйым кычалаш лек да Тыйын күтүэт коштмо верыш кондо. Тыйын ойырен налме күтүэтын шорыкшо-шамыч коклаш мыйымат ушо. Эн Яндар Шке Аватын да чыла святойын кумалмыже дене Тыйын Юмо Таинствет-шамычын порылыкышт дене нунын пелен мыйымат ончен кушто. Аминь.

КОЛЫМШО КАФИСМЕ

Голиаф нерген Давидын псаломжо, 143.

Мыйын Господь Юмем чаплыме, Тудо кидем сар пашалан, парням сар үзгар кучылташ туныкта. Тудо порылык ыштышем да тынысле аралтышем, мыйым утараш пурышо да мыйын утарышем, мыйым саклышем, да мый Тудлан үшанышым. Тудо мыйын калыкемым мыйым колыштшым ышта. Эй Юмо, мо тугай айдеме, вет Тый тудлан Шкендым почынат: але айдемын эргыже мо улеш? Вет Тый тудын нергенат шонет. Айдеме арам паша гае: тудын кечыже-шамыч үмыл гае эртат. Эй Юмо, пылпомыш-шамычым пүгыртө да воло, курык-шамычым тўкалте, да нуно шикшаш тўнгалыт. Волгенчым волгалтаре да нуным шалатен колтет, пикш умдет-шамычым колто да нуным пудыратен пытарет. Кўшычын кидетым шуен, мыйым арален нал да келге вүд деч мыйым утаре: йот ен-шамычын эргышт кид гыч, Нунын умшашт кўлдымашым ойлышт, а пурла кидышт — шоякым ыштыше пурла кид. Эй Юмо, Тылат у мурым мурем, лу кылан псалтирь дене Тыланет мурем, Вет Тый кугыжа-шамычлан утарымашым пуэт, Шке кулетым, Давидым, осал керде деч утарет. Мыйым утаре да мыйым йот ен-шамычын эргышт кид гыч арален нал, нунын умшашт кўлдымашым ойлышт, а пурла кидышт — шоякым ыштыше пурла кид. Нунын эргышт изинекак чот вожанше самырык пушенге гай, а ўдырышт моторын сөрастарыме черке гае чевер улыт. Нунын клатышт шурно дене темын, ларышт гыч түргоч йога; түлө вуян шорыкышт кўтымө верыштышт шукемыт, ўшкыжышт коя улыт. Саварышт пенгыде улыт, нунын гоч пураш ок лий, уремыштышт кычкырыме йўкат ок шокто. Тыгай калыкым пиаланлан шотлат *гынат*, көн Юмыжо Господь — тудо калык *веле* пиалан.

Давидын моктымыжо, 144.

Эй Юмем, мыйын Кугыжам, Тыйым моктем, Тыйын лўметым курымеш да курым-курымеш чапландарем. Тыйым кече еда чапландарем да лўметым курымеш, курым-курымеш мокташ тўнгалам. Юмо кугу да чот моктымо, Тыйын пеш кугу улметын мучашыже уке. Тыйын пашат-шамычым тукум гыч тукумыш мокташ да Тыйын куатетым палдараш тўнгалыт. Святынетын сылне чапшым ойлаш да öрыктарыше пашатым палдараш тўнгалыт. Лўдыктышö пашатын куатшым каласат да Тыйын пеш кугу улметымат палдарат. Тыйын кугу порылыкет нерген шарнымашым увертарат да Тыйын

чынетым йывыртен мураш тўнгалыт. Юмо поро да чаманыше, кужун чытыше да чот чаманыше. Юмо чылаланат поро, Тудын порылыкшо чыла пашаштыжат. Эй Юмо, чыла пўрымет Тыйын нерген палдарыже ыле, Тыланет йўрышў-шамыч Тыйым чапландарышт ыле. Тыйын Кугыжанышетын чапшым каласат да Тыйын куатет нерген ойлат, Тыге Тыйын куатет нерген да Тыйын Кугыжанышетын сылне чапше нерген айдеме эрге-шамычлан каласат. Тыйын Кугыжанышет — курымашлык Юмын Кугыжаныш, Тыйын кучен ашныметат — чыла тукумышто. Юмо чыла мутыштыжат ўшанле да чыла пашаштыжат Святой. Камвозаш тўнгалше-шамычым чылаштымат Юмо пенгыдемда да кудалтыме-шамычымат кынелта. Чылаштын шинчашт Тыланет ўшана, да Тый нунылан кўлеш годым кочкышым пуэт: Кидетым почат да чыла чонаным порылыккет дене темет. Юмо чыла корныштыжат чын да чыла пашаштыжат Святой. Тудым сўрвален ўжшў-шамычлан чылаштлан, чын дене сўрвален ўжшў-шамычлан чылаштлан Юмо лишыл. Тудын деч лўдшў-шамычын эрыкыштым шукта, кумалмыштымат колеш да нуным утара. Тудым йўратыше-шамычым Юмо чылаштымат арала да чыла языкан-шамычым пытара. Мыйын умшам Юмын чапшым ойла, чыла капан Тудын святой лўмжым курымеш, курым-курымеш чапландара.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа.

Аггейын да Захарийын, 145.

Эй, чонем, Юмым мокто. Илыме курымыштем Юмым моктем, илымем годым Юмемлан мурем. Князь-шамычлан, айдеме эрге-шамычлан ўшанымашдам ида пыште, нунын дене утарымаш уке. Тудын шўлышыжў лектеш, да тудо шке мландышкыже пўртылеш: тиде кечын чыла шонымашыже пыта. Поро пиалан тудо, кўн полшышыжо — Иаковын Юмыжо, да кўн ўшанымашыже Шке Господь Юмыжлан, Кудо пылпомышым, мландым, тенгызым, нунын кўргыштў улшым — чылажымат пўрен, чыным курымеш арала, Орлык ужшо-шамычлан Тудо чын судым ышта, шужышо-шамычлан кочкышым пуа. Шинчырлыме-шамычым Юмо утара, Сокыр-шамычлан Юмо ушым пуа, кудалтыме-шамычым Юмо нўлта, чыным ыштыше-шамычым Юмо йўрата. Куснен толшо-шамычым Юмо арала, тулык йочам да тулык ватым онча да языкан-шамычын корныштым пытара. Господь курымеш кугыжаланаш тўналеш. Эй, Сион, тыйын Юмет тукум гыч тукумышко.

Аллилуиа, 146.

Юмым моктыза, вет псалом мурымаш поро; мемнан моктымына Юмылан йөрүшө лийже. Иерусалим *олам* ыштыше Юмо шаланен ылыше Израиль калыкым пога. Тудо ойгырышо шүман-шамычым паремда да нунын сусыр верыштым пидеш, Шүдыр-шамыч чотым пала да нунылан чылаштан лүмым пуа. Мемнан Юмына кугу, Тудын куатшат кугу, да Тудын ушыжо мыланна умылен шукташ лийдыме. Юмо үнүшө еным йөрәтен налеш, а языканым мланде марте лапканда. Юмым чапландараш тўналза, мемнан Юмылан күсле дене мурыза. Тудо кавам пыл дене леведеш, мландылан йүрым ямдыла, курык үмбалаң шудым шочыкта да ең-шамычлан кочкаш шурным кушта, Волыкчан да Тудым үжын шогышо курныж иге-шамычлан кочкышым пуа. Имның вийжым огыл Тудо йөрәта да пөръенын писын куржын кертмыжлан кумылжым огеш пыште. Тудын деч лүдшылан да Тудын чаманымыжлан үшаныше еңлан Юмо кумылжым пышта.

Аллилуиа. Аггейын да Захарийын, 147.

Эй Иерусалим, Юмым мокто, эй Сион, Юметым чапландаре! Вет Тудо тыйын капка тўкылтышетым чоткыдемден; тыйын кумдыкыштет ылыше эргыч-шамычым порын сугыньлен. Тудо тыйын ылыме верыштет тынысым пентгыдемда да тыйым эн сай шыдаң дене тема. Шке мутшым мланде үмбаке колта, Тудын мутшо вашке шарла. Мландым ош меж гае лум дене леведеш, тўтырам ломыж гае шава, Шке шолемжым кинде катыш гайым кышка. Тудын йүштыжым кө чыта? Тудо Шке мутшым колта да чыла шулыкта; Тудын мардежше пуалеш да вүдшө йога. Шке мутшым Иаковчан, чыныш лукмашыжым да судшо-шамычым Израильчан увертара. Тудо моло калыкчан туге ыштен огыл, нунылан судшо-шамычым палдарен огыл.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа. Аггейын да Захарийын, 148.

Господьым Пылпомыш гыч моктыза, күшнө Тудым моктыза. Чыла Суксыжо-шамыч, Тудым моктыза, чыла куатше-шамыч, Тудым моктыза. Кече ден тылзе, Тудым моктыза, чыла шүдыр-шамычат, волгыдат, Тудым моктыза. Пылпомыш үмбалсе Пылпомыш-шамыч, пылпомыш-шамыч деч күшнө улшо вүдат, Тудым моктыза. Юмын лүмжым моктышт: вет Тудо каласен — да лийыныт, шүден — да пүралтыныт. Тудо нуным курымеш, курым гыч курымеш шынден, шүдымашым пуэн, да тудо шукталтде огеш код. Мланде деч Юмым моктыза: кишке да пундашдыме чыла вер; Тудын шүдымыжым шуктен шогышо тул, шолем, лум, ий, тале мардеж; Курык ден чыла күкшө вер, саскам пуышо пушенге да чыла кедр; Ир янлык ден чыла волыкат, нушкын коштшо-шамыч да

шулдыран кайык-шамыч; Мланде үмбалнысе кугыжа да чыла калык, власть кучышо-шамыч да мланде үмбалнысе чыла төра; Вуеш шушо эрге ден үдыр-шамыч, шонго ден самырык-шамычат Юмын лүмжым моктышт, вет Ик Тудын гына лүмжө нөлталалтын: Тудым чапландарымаш — пылпомыштат, мланде үмбалнат. Тудо Шке калыкшын вийжым нөлталеш; да Шканже йөрышө-шамычын, Израильын эргыже-шамычын, Тудын деке лишемше калыкын мурыжо *тыгай*.

Аллилуиа, 149.

Юмылан у мурым мурыза: Юмылан йөрышө-шамычын погынымаште Тудлан моктымаш лийже. Израиль шкенжым пүрышылан куаныже, да Сион эрге-шамычат Шке кугыжаштлан йывыртат. Тудын лүмжым пырля мурен моктат, тимпан да псалтирь дене Тудлан мурат. Вет Юмо Шке калыкшылан порым шона да үнгышө-шамычым утарымашке нөлта. Юмылан йөрышө-шамыч чап дене мокталтыт, кийыме верыштышт йывыртат. Нунын умшаштышт Юмым моктымаш, а калык-шамычлан үчим шукташ да тукым-шамычым вожылмашеш кодаш, нунын кугыжашт-шамычым сорлыклаш да кугуракышт-шамычын кидыштым күртнө пидыш дене шинчырлаш, да ожнак палемдыме судым ышташ манын, кидыштышт — кок могырымат пүсемдыме керде. Тиде чап Юмылан йөрышө чыла енлан лиеш.

Аллилуиа, 150.

Юмым святойжо-влак верч моктыза, Тудын куатше дене ыштыме Пылпомышто Тудым моктыза. Куатше-шамыч верч Тудым моктыза, пеш кугу улмыжлан Тудым моктыза. Пуч йүк дене Тудым моктыза, псалтирь да күсле дене Тудым моктыза. Тимпан дене да түшкан мурен, Тудым моктыза, кылан семүзгар дене, орган дене Тудым моктыза. Сылне йүкан кимвал дене Тудым моктыза, кугу йүкан кимвал-шамыч дене Тудым моктыза. Чыла чонан Юмым моктыжо!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давид тиде псаломым Голиаф дене

кредалмыж деч вара возен,

150 псалом коклашке тудо ок пуро.

Шке изам коклаште эн изи да ачамын пörтыштыжө эн самырык лийынам. Ачамын шорык-влакшым мый күтенам. Мыйын кидем органом ыштен, парням-шамыч псалтирьым онгареныт. Мыйын нерген Господемлан кө ойлен? Шкеак Господь, Шкеак колын. Шке Суксыжым Шкеак колтен да мыйым ачамын шорык күтүжө деч налын, да

Шке шүрүшаш үйжө дене мыйым шүрен. Мыйын изам-влак мотор да кугу лийыныт, но Господь нунылан кумыл-жым пыштен огыл. Мый йот айдеме ваштареш лектынам, да тудо шке идолжо-влак дене мыйым карген. А мый, тудын кердыжым шупшын луктын, вуйжым руалынам да Израиль эрге-шамыч үмбаж мыскылымашым коранденам.

Колымшо кафисме деч вара:

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лүмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лүмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде үмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкштым кудалтымына гаяк; языкшке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 8 глас:

Мыйын Христосем, чыла порылыкын тичмашлыкше Тый улат, мыйын чонем куан да йывыртымаш дене теме да мыйым утаре, вет Тый Икте чот Чаманыше улат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шүлышлан.

Мыйын Христос Утарышем, Тыйын ончылнет сулыкыш пуренам гынат, Тый дечет моло вес юмым ом пале: Шуко порылыкан Ача да Ик шочмо Эрге да Святой Шүлыш, Тыйын чаманымашетлан үшанем, мыйым, йомын коштшо эрге семын пörтыл толшым, йöратен нал да утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь

Тый дечет Шочшым сөрвалаш тоштшо Владычице, Тыйын гай шокшо аралышем да миен пуримо верем весе уке. Мыланем, Шке кулетлан, полшо да мыйым утаре.

Юмо, серлаге (40 гана) да молитва:

Господь Иисус Христос Юмем, мыйым, Тыйын сулыкан йöрдёмö кулетым, чамане да илыме курымаштем таче кече марте Тыйын ончылнет ыштыме чыла сулыкем проститле. Айдеме улмем дене мом мый шке эрыкем але эрыкем деч посна, паша але шомак дене, уш але шонымаш дене, вуй йыр шоналтыде але öрын колтымo дене, чот öрканымe але тыршыдыме дене ыштенам, чыла кудалте. Ала Тыйын лүмет дене товатленам, ала ондален сөренам, ала вес еным ушем дене үлык шынденам, ала иктаж-көм вурсенам, ала ен үмбаке шоям ойленам, ала шүлыканденам, ала иктаж-мо дене шыдештаренам, ала

шолыштынам, ала яжарланенам, ала ондаленам, ала шолып кочкинам, ала мый декем толшо йолташем шöрын онченам, ала иза-шольо-шамычым мыскыленам да ойгандаренам, ала молитвам але псаломым лудын шогымом годым шке чоя ушем осалышке колтенам, ала пеш чаплым йöратен онченам, ала уш деч посна воштылынам, ала мыскылен ойленам, ала шкемым арам чапландаренам, ала кугешненам, ала ондалчык порылыкым ужын, тудлан йывыртенам, ала уда шонымаш ушышкем пурен. Ала молитвам лудаш тыршен омыл, ала духовный ачан кўштымыжым шуктен омыл, ала оккўлым ойлыштынам, ала иктаж вес тўрлө осалым ыштенам, чыла тидым да эше тидын дечат шуко осалым ыштенам, чылажым омаат шарне. Господь, мыйым чамане да чыла проститле, да тынысын мален колтем да малем, моктен мурем да чапландарем Тыйым да Тўнгалтышдыме Тыйын Ачат ден Эн Святой, Поро да Илышым пуышо Тыйын Шўлышетым, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Икмыняр кафисмым але уло

Псалтирьым лудмо деч вара:

Тыйым, мемнан Юмым Шочыктышо Авам, Сулыкдымым, курым-курымак Пиаланым, чынак мокташ кўлеш. Херувим-шамыч дечат утла пагалышашлык лийынат, Серафим-шамыч дечат тагастарыдыме чапле лийынат, Тыйым, чынак Эрге Юмым языкдеак шочыктышо Авам, кугу улат манын моктена.

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лўмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лўмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ўмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 6 глас:

Мемнам серлаге, Юмо, мемнам серлаге; ме, сулыккан-шамыч, шкенам чыныш лукташ ик мутымат пуэн огына керт да мемнам Ашнышым тыге манын сөрвалена: Юмо, мемнам серлаге.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Господь, Тыйын пророкетын чын куанже дене Черке Пылпомыш лийын, ең-влак дене пырля Суксо-влак йывыртат. Тудын сөрвалымыже дене, Христос Юмо, мемнан илышнам тынысын виктаре, да тыланет мурена: Аллилуиа.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Эн Яндар Ёдыр, пеш шуко сулыкем деч утараш йодын, Тый декет толынам. Тый вет Икте Моктымо улат. Мыйын орланыше чонышкем тол да, шуко осалым ыштымем кудалтыже манын, Шке Эргычым, мемнан Юмынам, сөрвале.

Юмо, серлаге *(40 гана)* да тиде молитва:

Мыйын чонем Ашныше Юмо! Мыланем йогыланыме, ойганыме, чапле лияш төчымө да күлдымашым ойлыштмо шўлышым ит пу. *(Сукен кумал)*.

Шке айдеметлан, мыланем, яндарын илыме, ўнышө лийме, чытымаш да йоратымаш шўлышым пу. *(Сукен кумал)*.

Эй Юмо, Кугу Кугыжа! Мыланем иза-шольо-шамычым осалыш лукде илышашым да шке языкеш ужын моштышашым пу. Тый вет моктымо улат курым-курымеш. Аминь. *(Сукен кумал)*.

Тиде молитвам тўткын луд:

Шуко Чаманыше да чот Чаманыше Господь, чыла порылыкым пуышо, Айдемым йоратыше да уло сандалыкын Кугыжаже, пеш лўмлө Кучен Ашныше да Господь! Мый йорло да незер улам, Тыйын орыктарыше да лўдыкшө, да святой лўметым сөрвален ўжам, Тудын деч Пылпомышысо чыла куат лўдын чытыра. Ёлнө, мланде ўмбалне, айдемым каласен мошташ лийдымын йоратен ончымет да Шке йоратыме Эргычым колтымет дене орыктарет. Шке Ача чапетын тўналтышдыме көргет гыч ойыраш лийдыме Юмо улмет дене Тудым шочыктенат да ең-влакым Суксо-влак дене икгайым ышташ колтенат. Господь, мыйын шўлыкемын ўнышылыкшым шарне, мый лавыра да рок улам. Тыйым, каласен мошташ лийдыме Волгыдым, ўжам. Чон да капын вийдымылыкше дене вўдылалтынам, тудым Тыйын чаманыше Шомакет нумалын да Шке колымашыж дене мемнан чоннам тушманлан тарзыланыме деч эрыкыш луктын. Тыйын пашатын нелытшым ўшанымаш дене шке ўмбақышт налше-шамычым пырля уша да Тыйын чапетлан йорышым ышта, тудын деч чояланыше сатана камвозын ойырлен. Мыйым, сулыкан шонымаш дене пычкемышалтшым, чамане; йогыланымашын шуркедылше имыже да ўскыртланымашын шўкшудыжо дене шыгыремдыме ушемем нөлтал. Мыйын шўмем Тыйын верч йўлаш пенгыдемде, мыланем шинчавўд йогыным колто да мыйын чонем лекме жаплан мыйым сулыкдымым да Тыланет йорышым ыште, Тый декет тыршен вашкаш мыйым туныкто. Господь, Шке чаманыше шўмет дене мыйын ача-авам шарналте, тыгак чыла лишылем, иза-шольым, йолташем ден пошкудемым да Христослан чын ўшаныше-влакым чыла святойын кумалмыж дене утаре. Тыйын ончылнет лудмо псалом ден молитва-шамычым йоратен нал, да мыйын сөрвален кумалмем Тыланет йорышө лийже. Вет Тый Чаманыше да Айдемым йоратыше улат, да

Тыйым, Тўналтышдыме Ачам да Тыйын Ик шочмо Эргычым да Святой Шўлышетым моктена, кызытат, керек-кунамат, курым-курум мучкак. Аминь.

Тидын деч вара:

Херувим-шамыч дечат утла пагалышашлык лийынат, Серафим-шамыч дечат танастарыдыме чапле лийынат, Тыйым, чынак Эрге Юмым языкдеак шочыктышо Авам, кугу улат манын моктена.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курум мучкак. Аминь.

Юмо, серлаге (3 гана).

Порым каласе.

Иерей гын, священник семын мучашла, а тыглай ег тыге ойла:

Господь Иисус Христос, Юмын Эрге, Тыйын Эн Яндар Аватын кумалмыж дене, Тыйын эн Чапле да Илышым пуышо Ыресетын вийже дене, Пылпомышысо капдыме святой куат-влакын да Юмын законжым пенгыдын кучышо да Юмым шке кўргыштышт нумалше ача-шамычын, святой Давид пророкын да чыла святойын кумалмышт дене мыйым, сулыканым, чамане да утаре, вет Тый Поро да Айдемым йўратыше улат.

Псалтирьым колышо ег-влак верч лудмо радам

Епископ Афанасий (Сахаров) «Колышо-влакым Православный Черкын Уставше почеш шарныме нерген» книгаштыже тыге палемда: «Колышо егын колоткаже воктене псаломым лудмо да мурымо йўла эн ончычсо христиан-влак деч толын. Юмын Аван капше воктене апостол-шамыч кум кече чарныде псаломым муреныт. Нуно тыге каласен коденыт: «Колышо-влакым тойымыда годым нуным псалом дене левед мурыза».

Православный Черкыште шукертсек тыгай йўла уло: иерей але архиерей кола гын, нунын верч Евангелийым лудыт, а монах, диакон але тыглай ег кола гын — Псалтирьым. Псаломым лудшо еглан да кўн верч лудыт, тудланат, кугу суап лиеш. Колышо ег верч Псалтирьым лудмаш кок пачаш кугу пайдам пуа: колышо егын чонжылан орландарымаш (*мытарстве*) гоч эрташ, а тулыкеш кодшо ешыжлан да родо-тукымжылан ойгым сенен лекташ да чоныштым лыпландараш полша.

Ег колымеке, Псалтирьым нылле марте кажне кечын лудаш кўлеш. Псалтирьым мучаш марте лудын шуктымеке, тўналтыш гыч уэш лудман. Тыге икмыняр гана. Южо ешыште, Псалтирьым лудын огына мошто манын, вес егым лудаш йодыт. Кунам лишыл ег чоным пыштен шке лудеш, тудын йодмыжо виянрак лиеш да Юмо деке вашкерак миен шуэш. Колышо ег лўмеш **кумшо, индешымше** да **нылле** кечын 17-ше кафисмым тичмашын лудман, вет тиде кафисмыште Юмын законом шуктен илыше егын поро

пиалан улмыжо ончыкталтеш. 118-ше псаломым 19-ше стих гыч умылаш лиеш: «Мый мланде ўмбалне толшо еҥ гына улам: кўштымет-шамычым мый дечем ит шылте». А. П. Лопухин «Толковая Библия» книгаште тиде стихым тыге умылтара: «Айдемын мланде ўмбалнысе илышыже — курымеш илышаш верым кычалын коштмо жап. Тиде верже мланде ўмбалне огыл, а колымеке пуалтеш. Тугеже айдемын мланде ўмбалнысе илышыже — вес тўнясе илышлан ямдылалтмаш гына. Тушкыжо чын ойырен налме корно гына конда. Юмын кўштымашым шуктышо еҥ веле тиде чын корным муэш».

Колышо еҥ лўмеш Псалтирьым лудмо годым тудын верч сўрвален йодмо молитва кажне кафисмыште кум гана «*Тау Ачалан...*» («*Слава*») почеш тыге лудалтеш:

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Да тиде молитва:

Мемнан Господь Юмына, курымаш илышлан ўшаныше да ўшанымаш денак колышо Тыйын айдеметым (*лўмжө*) шарналте, Поро да Айдемым йўратыше улметлан кўра тудын чыла языкшым кудалте, чын огылжым пытаре, лушкыдемде, кодо да тудын эрык дене але эрык деч посна ыштыме чыла сулыкшым касаре: курымашлык орлык да геенысе тул деч утаре. Тыйым йўратыше-влаклан ямдылыме Тыйын курымашлык порылыкыштет лияш пу, вет языком ыштен гынат, Тый дечет корангын огыл. Тыланет, Святой Троицыште моктымо Юмылан, Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, пентгыдын ўшанен да Иктым Троицыште да Троицым Иктыште пытартыш шўлышыжө марте Православный Черке туныктымо семын чапландарен, сандене тудым чамане, Тыланет ўшанымыжым тудын пашаже олмеш шотло. Поро улметлан кўра тудын чонжым святой-шамыч дене пырля лыпландаре, вет илышыште ик айдемат языкдыме уке. Тый Икте языкдыме улат да Тыйын чынет курымеш, вет Чаманымашын, Порылыкын да Айдемым йўратымашын Юмыжо Тый Икте улат, да Тыланет таум ыштена, Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.